C. Dziatzko.

Fr. Leo in N. Rh. Mus. 36 S. 16 An. 1 hebt hervor, dass Anklänge an die Sprache d. Komiker bei Donat dessen „auctoritatem vindicant".
Vgl. urbanis, bez. ἔλλειψις bei Quint. VIII 3, 50 s. G. Kaibel in Herm. 25, 109; ob. ut. ἰδιωτισμός (vitium orationis)

Terence

...

Comoediae; cum scholiis Aeli Donatii et Eugraphi commentariis; edidit Reinholdus Klotz.

Vol. 2

Mitte, *pro dimitte.* Rogo, *pro interrogo.*
Offendi, *pro inveni.*
Manc, *pro ausculta.*
Opperior, *exspecto.*
Percontor, *inquiro.*
Maturo, *accelero.*
Obtundo, *eneco, de magna molestia.*
Concedo, *obedio.*
Exigo, *expello et sperno.*
Arcessor, *vocor.*
Vereor, *timeo*: Revereor, *observo.*
Calleo, *callide scio.*
Abnuo, *nego et subtraho.*
Refello, *contradico.*
Gannit, *latrat, inaniter loquitur.*
Disperii, *per deos perii.*
Posterdie, *pro postridie, hoc est, postero die.*
Astu, *astutia vel providentia.*
Astu *pro civitate.*
Misere, *interdum pro immoderate.*
Praeviso, *videre desidero.*
Sedulo, *intento.* Utiliter, *studiose.*
Ex animo, *sine dolo.*
Ambages, *verba frustratoria.*
Phalerae, *insidiosa.*
Clientela, *servitium, vel multitudo clientum.*
Conclamatum, *satis dictum.*
Facessere, *lubenter et cum desiderio facere.*
Id propterea, *propter id.*
Ostentare, *vane se iactare vel ostendere.*
Propediem, *brevi vel cito.*
Diem, *breve tempus:* Aetatem, *tempus longum significat, adverbialiter.*
Debacchari, *furere, a furore non cessare.*
Despicatus, *despectus.*
Aerumna, *molestia vel miseria.*
Flocci facere, *contemnere, despicere.*
Lacessere, *provocare.*
Suffarcinatus, *succinctus.*
Iurandum, *pro iusiurandum.*
Exemplum facere, *id est, poenam constituere.*
Potesse, potis esse, *posse.*
Quis, *pro qui.* Quivis, *pro quaevis.*
Quisnam, *pro quaenam.*
Sycophanta, *pro comedone.*
Succenturiatus, *sub centuria positus.*

EXPLICIT.

VARIETAS LECTIONIS SCHOLIORUM AELI DONATI.

ADELPHORUM PROLOGUS. P. 7. v. 2. SUAM SENSIT SCRIPTURAM] Sic edd. pr. Ven. Volgo: POSTQUAM POETA SENSIT SCRIPTURAM. V. 6. ℐ POSTQUAM SENSIT: Pro sensisset. ℐ SCRIPTURAM SUAM: Indifferenter] Sic scripsi hunc locum ex edd. pr. Venet.: *Postquam sensit pro sensisset* (*sensisse* ed. pr.) *scripturam suam indifferenter etc.* Volgo: ℐ *POSTQUAM POETA SENSIT SCRIPTURAM SUAM*, *Indifferenter etc.* V. 9. *Fatis Iunonis iniquae*] *saxis vinosis iniquus* ed. pr. *saxis vitiosis iniq.* ed. Veneta. V. 11. *Praeterea regem*] *observat regem* edd. pr. Veneta. V. 12. *Parthorum*] *q.* edd. pr. Veneta. V. 14. audiri] ed. pr. ed. Veneta H. Scoti 1545. *audire.* V. 17. *Observatote*] *Observat orare* edd. pr. Veneta, etiam H. Scoti 1545. Ibid. *ut blande palpetur mulieri*] Sic etiam edd. pr. Veneta. Apud Plautum legitur: *quam blande mulieri palpabitur.* V. 18. RAPERE IN PEIOREM PARTEM] *observari et rapere in deteriorem partem* edd. pr. Veneta. V. 20. RAPERE IN PEIOREM PARTEM] *Rapere in deteriorem partem* rursus edd. pr. Veneta. V. 22. INDICIO IPSÈ DE SE: Expressit simplicitatem vera dicturi] *indicio. mire de se expressit simplicitatem veram* (*vera* ed. pr.) *dicturus* edd. pr. Veneta. MS. Boend. Volgo: INDICIO DE SE IPSE ERIT: *Mire expressit simplicitatem vera dicturi.* V. 23. cum] *quam* MS. Boend. Ibid. de se] *se* edd. pr. Ven. MS. Boend. Ibid. dixit] *dixerit* MS. Boend.

P. 8. v. 2. et de aliis etiam prodit] *et aliis etiam prodit* edd. pr. Veneta. V. 3. et adhuc invitus quiddam provolgat] Sic scripsimus ex MS. Boend.: *et adhuc invitus quidnam provolgat.* Quo ducunt etiam edd. pr. Veneta: *et adhuc invitus quidnam promulgat.* Volgo: *et qui invitus*, reliquis omissis. V. 4. indicium] *iudicium* edd. pr. Veneta. V. 6. LAUDIN AN VITIO: Medium non fecit] *Laude an vitio. medium infert etc.* ed. pr. *Laudi. an. v. medium infert etc.* ed. Veneta. V. 8. SYNAPOTHNESCONTES] *synapothiscontes* ed. pr. *Synapothniscontes* ed. Veneta. *Synapothnescontes* etiam ed. Veneta H. Scoti. Volgo: *ΣΥΝΑΠΟΘΝΙΣΚΟΝΤΕΣ.* V. 10. Sicut apud Graecos *δρᾶμα*, sic apud Latinos generaliter *fabula* dicitur] *apud graecos dramasi caput Latino more fabula dicitur* edd. pr. Veneta.

V. 12. mimus, Rhinthonica] Sic primus scripsit Reuvensius in *Collectan. litt.* p. 68. Conf. Io. Henr. Neukirchi librum *De fabula togata Romanorum* p. 48 sqq., qui totum Donati locum ita constituendum existumat: *tragoedia, comoedia, togata tabernaria, praetexta crepidata, Atellana, mimus, Rhinthonica.* Ceterum ed. pr. habet: *mictos. Rhinthonica.* ed. Veneta: *myctos: Rhynthonica.* MSS. apud Lindenbrogium: *μικτὸς rithmus.* Volgo: *Μικτὸς,* Rhintonica. V. 15. In graeca] *integra* ed. pr., non Veneta. Sed talia posthac non adnotabo. V. 20. Quum aliam transferret] Ed. Veneta. MS. Boend. et edit. anonyma apud Westerhovium: *Quum alium* (sc. *locum*) *transferret.* Ed. pr.: *cum aliam transferret*, ut volgo. Abr. Wielingius recte coniecisse videtur: *cum illam transferret.* Possit etiam scribi: *cum fabulam transferret.* V. 22. In Adelphos] *in Adelphis* edd. pr. Veneta. V. 27. Eam nos acturi] Sic edd. pr. Veneta, volgo tantum: eam. V. 31. Ordinem harum adnotationum mutavimus ex edd. pr. Veneta, ut saepe alias. Hic accedit etiam editio H. Scoti. Ibid. cuius aemulari] *cui. s. emulari* ed. pr. *cui aemulari* ed. Veneta. V. 32. negligentiam. ℐ Reprehensum] *Negligentia reprehensum* edd. pr. Veneta. Ibid. Retentum] *retortum* edd. pr. Veneta.

P. 9. v. 1. Quod] *quid* edd. pr. Ven. V. 2. *Nam ego hanc machaeram meam dico*] Sic etiam edd. pr. Veneta. Apud Plautum legitur: *Nam ego hanc machaeram mihi consolari volo.* V. 3. Scipionem Africanum significat] *ut. S. Affricanum*, omisso verbo *significat*, edd. pr. Veneta, ut recte legi possit: *Ut Scipionem Africanum et Laelium Sapientem etc.*, quem ad modum scriptum est in editione Veneta H. Scoti. V. 4. Furium Philum] Sic ego scripsi. *Furium pilum* ed. pr. *furium pium* ed. Veneta. Volgo: *Furium Publium.* V. 6. in Chryse] *in chrese* edd. pr. Veneta. V. 8. adversarius] *adversare* ed. pr. MS. Boend. MS. Hulst. *adversar̄* ed. Veneta. V. 9. hic] Sic etiam edd. pr. Venet. *hoc* MS. Boend. MS. Hulst. Ibid. non tangit] *impingit* edd. pr. Veneta. MS. Boend. MS. Hulst. V. 10. Nobis] *vobis* edd. pr. Veneta. V. 11. qui in cavea sunt] *qui in ea cavea sunt* ed. pr. Veneta. Ibid. qui etiam praeter theatrum] *qui etiam praeerat theatro* edd. pr. Veneta. MS. Boend. V. 13. Furii Phili] Sic ego scripsi. *Furii pili* edd. pr. Veneta hic consentientes. *Puri pili* MS. Danielis apud Lindenbrogium. Volgo: *Furii Publii.* Vide supra ad versum 15. V. 15. *Σχῆμα ἀποσιώπησις*] Graeca omissa sunt in edd. pr. Veneta, ut fere semper. V. 16. non] om. edd. pr. Veneta. Ibid. imo potius ceterae] *sed et ceterae* MS. apud Lindenbrogium. V. 17. Sed ipsi senes] *Haud ipsi* MS. apud Lindenbrogium. V. 19. motorius et statarius] *motorius: statarius* edd. pr. Veneta.

ACTUS PRIMI SCAENA PRIMA. V. 10. v. 1. Non redhit hac nocte] Haec adiecimus ex edd. pr. Veneta volgo

omissa. V. 6. miles vel Thraso] Sic scripsimus ex edd. pr. Veneta: *vel miles Thraso.* Volgo tantum: *miles Thraso.* Ibid. vel Polemon] *Vel Palemon* edd. pr. Veneta, etiam ed. H. Scoti, quod poterit esse: *Palamon.* V. 7. vel ab odore] *et ab odore* edd. pr. Veneta. Volgo: *ab odore.* V. 8. vel a ludo] *et a ludo* edd. pr. Veneta. Ibid. Circus] *Ciricus* edd. pr. Veneta. Fuit, nisi me fallit: *Corycus*, quod immutatum in *Coricus*, deinde depravatum in *Ciricus*, denique falso correctum *Circus* est. Nomen *Corycus* similiter corruptum est in M. Tulli oratione *Philippica* XIII. cap. 12. §. 26., ad quem locum vide adnotationem nostram vol. III. p. 1117. V. 9. est] om. edd. pr. Veneta. V. 10. per ἀντίφρασιν] *per antiphrasim* edd. pr. Veneta et sic infra v. 13. V. 11. imposuerit] *imposuit* edd. pr. Veneta. V. 15. contentione] *contentio* edd. pr. Veneta. Ibid. argumentum] *argumenta* edd. pr. Veneta. V. 17. non Aeschinum — absentem credit] *non eschinum absentem non credit* ed. Veneta, reliquis omissis. V. 18. servuli] *servi* edd. pr. Veneta. V. 19. praestolantur] *praestolant* ed. pr. V. 24. IERANT] *ierant quisquam* edd. pr. Veneta, in quibus tamen etiam ante *quisquam* habetur. V. 27. QUISQUAM] om. edd. pr. Veneta. Ibid. Propter Storacem] Sic etiam edd. pr. Veneta, sed tamen videtur ex MS. Hulst. et editionibus quibusdam veteribus apud Westerhovium legendum: *Praeter Storacem etc.*, ut de istis servolis accipiendum sit, qui praeter Storacem, qui fuerat comes adulescentuli, obviam iverint. V. 29. *adversitores*] *adversatores* edd. pr. Veneta.

P. 11. v. 3. *et vento petiisse Mycenas*] om. edd. pr. Veneta. V. 4. Absolute, non addidit QUI] *Hoc absolute. Nam addidit* edd. pr. Veneta. V. 5. Abundat USPIAM] *Abundat* (om. *uspiam*) edd. pr. Veneta. V. 6. ∮ AUT IBI: Uspiam] *aut tibi uspiam* ed. pr. *aut uspiam* ed. Veneta. V. 8. refert. V. 5. IN TE UXOR: Subaudiendum est hic: IRATA. ∮ IRATA: Uxor scilicet.] Sic nos ex coniectura hunc locum refinximus. Volgo legitur: *refert in desertorem.* V. 5. UXOR: *Subaudiendum est: dicit irata uxor.*, cum qua lectione conspirant edd. pr. Veneta, nisi quod cum MS. Boend. et editis vetustis apud Westerhovium ultima verba sic habent: *Subaudiendum est, dicit. Irata, uxor scilicet.* V. 10. sentimus aut cogitamus] Corrige: *sentimus, aut cogitamus etc.* V. 11. et utrumque] *utrumque* edd. pr. Veneta. V. 12. ἐνδιάθετος] Sic MS. ap. Lindenbrogium. Volgo: ἐνθυμηματικός. Edd. pr. Veneta hic quoque Graeca omittunt. V. 14. *Et mihi iam multi*] *Et multi iam mihi* edd. pr. Veneta. V. 18. non addidit] Sic edd. pr. Veneta, etiam ed. H. Scoti. Volgo: *non addit.* V. 19. quia] om. edd. pr. Veneta. V. 23. ∮ AUT TE AMARE COGITAT AUT: Minus peccati est] *aut te te amari cogitet. aut minus peccati est* ed. pr. *Aut te amari. c. aut mius peti e* ed. Veneta. Volgo: *AUT TE AMARE COGITAT: aut minus*

peccati est. V. 24. nulla re impellente] Sic edd. pr. Veneta, etiam ed. H. Scoti. Volgo: *nulla re te impellente.* V. 29. AUT TE AMARE COGITAT.] Pro his in edd. pr. Veneta haec leguntur: *aut te amari: et ego quia non rediit filius quae cogito.* V. 30. Quia] Sic edd. pr. Veneta, etiam ed. H. Scoti. MS. Boend. Volgo: *Qui.* V. 31. TETE] *te* ed. pr., non Veneta.

P. 12. v. 2. ET QUIBUS] *Quibus et* ed. pr. *et quibus et* ed. Veneta. Ceterum ordinem harum adnotationum mutavimus ex edd. pr. Veneta. V. 5. ut uxor] *uexor* edd. pr. Veneta. Ibid. AUT] *aute* ed. pr. V. 6. § EGO — dixit] Haec adnotatio ponenda est versu quarto post verba: *cogitationem suam.* V. 12. *V. 11. *NE AUT ILLE ETC.* Hoc loco ponunt edd. pr. Veneta hanc adnotationem. V. 14. caveri] *cavere* edd. pr. Veneta. V. 19. ATQUE] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Atqui.* V. 20. quid paterer] *quod pater* ed. pr. *quid pater* ed. Veneta. V. 21. NON EST] om. edd. pr. Veneta. V. 23. Transitus] *Transit* edd. pr. Veneta. V. 27. *διαπίστευσις*] Volgo *διαπίστησις*. Ibid. Figura ipsam vitam clementem dicimus] Sic scripsimus ex vestigiis MS. Hulst.: *Figura ipā̄ tam clementem dicimus,* et MS. Dan. apud Lindenbrogium: *Figura ipsata clementem dicimus.* Volgo: *figura ipsa. VITAM CLEMENTEM dicimus,* et sic etiam edd. pr. Veneta. Wielingius scribendum coniecit: *Figura. Ipsam vitam clementem dicit, quae clementes facit.*

P. 13. v. 4. Romani scilicet] *r. s.* ed. pr. *s.* ed. Veneta. V. 7. EITA — ME.] Haec omnia om. edd. pr. Veneta. V. 15. concinna] *continuata* edd. pr. Veneta. V. 17. § ISTI PUTANT: Id est, hi, qui a me dissentiunt] Edd. pr. Veneta: *Isti autem i. hii* (*hi* ed. Veneta) *qui a me dissentiunt,* ut simpliciter scribendum esse videatur: *ISTI autem, id est, ii, qui a me dissentiunt.* V. 28. ut Andria] Corrige: *ut in Andria.* V. 33. *miseriam*] *miseram* edd. pr. Veneta. V. 35. MAIOREM ADOPTAVI MIHI] Haec addidi ex edd. pr. Veneta.

P. 14. v. 2. *audivisse*] *audisse* edd. pr. Veneta. V. 3. INDE EGO HUNC] Sic scripsimus ex edd. pr. Veneta: *Inde ego: nunc.* V. 5. Quod nos *educare* dicimus] Sic etiam edd. pr. Veneta. Volgo legebatur: *Quos nos educare dicimus.* V. 8. Quaeritur, quid sit HABUI] haec om. edd. pr. Veneta. V. 9. dicantur] *dicuntur* edd. pr. Veneta. V. 10. *Semper eius*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Semper enim eius.* Ibid. *habita soror*] Sic edd. pr. Veneta, sed corrige: *habita est soror,* ut volgo legitur. V. 11. Et sic: *Itaque habeantur, itaque dicantur*] Edd. pr. Veneta: *sic itaque habeantur: dicantur.* Volgo: *Et, Sic itaque habeantur, itaque dicantur,* quod nos mutata distinctione posuimus. Nam videtur in his latere: Cicero: *itaque habeantur, itaque dicantur,* ut Donatus quendam locum oratoris ante oculos habuerit similem eorum, quos nos tractavimus in *Quaestionum Tullianarum* libro I. p. 138 sq. V. 12.

subaudiendum est his] Hoc volt Donatus dicere. Etiam ad Habui intellegendum est *pro meo*, ita ut nihil mutandum esse videatur. Conferantur ea, quae Donatus infra scripsit ad v. 30. V. 15. § IN EO ME OBLECTO — *casus mihi*] Haec sic iam scribendum existumo ex edd. pr. Veneta: SOLUM ID MIHI CARUM plus significat, quam si diceret: *Solus is est carus mihi.* § IN EO ME OBLECTO: Nove dixit pro: *eo me oblecto.* Volgo: *IN EO ME OBLECTO: Nove dixit pro, e o m e o b l e c t o. SOLUM ID EST CARUM MIHI:*] *Plus autem significat, quam si diceret: S o l u s is e s t c a r u s mihi.* V. 18. ILLE UT ITEM CONTRA ME FACIAT:] Edd. pr. Veneta: *Ille ut faciat.* V. 20. *Ut — optimus*] Sic etiam edd. pr. Veneta. Apud Plautum nunc legitur: *Et illa illum contra, qui est amor cultu optimus.* V. 23. Et si licet] *Et scilicet* edd. pr. Veneta. V. 26. Non necesse est, etiam si liceat] *non licet etiam si non necesse est* edd. pr. Veneta. V. 27. ius suum] Sic edd. pr. Veneta, sed tamen servandum videtur, quod volgo legitur: *ius summum.* V. 30. clanculum patres suos] Haec om. edd. pr. Veneta. V. 32. ad aetatem] *ob aetatem* edd. pr. Veneta, MS. Boend., quem ad modum coniecit Cornelius van Bynkershoek apud Westerhovium. Sed tamen *peccata ab adolescentibus ad aetatem removendo*, recte dici potuit, id est, eo, quod peccata non tam ipsis adolescentibus, quam aetati aut adolescentiae eorum tribueret.

P. 15. v. 4. est INSUERIT πρὸς τὸ] haec omnia om. edd. pr. Veneta. V. 10. CREDO] *puto* edd. pr. Veneta. V. 11. quae retinet — a vitiis.] Haec sic constituimus ex edd. pr. Veneta. Volgo haec ita leguntur: *a vitiis scilicet: nam vitia filios retinent: quos retinent patres, a vitiis scilicet. Nam r e t i n e t, qui adversum aliquem tenet.* V. 15. NON CONVENIUNT] Corrige: *Et NON CONVENIUNT*, ut etiam edd. pr. Veneta habent et volgo legitur. V. 16. id est] *et* edd. pr. Veneta. V. 23. NOBIS?] Hoc om. edd. pr. Veneta. V. 26. dicantur] *discantur* edd. pr. Veneta consentientes.

P. 16. v. 4. ES] *est* edd. pr. Veneta hic et infra v. 5. V. 6. AEQUUM ET BONUM] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *PRAETER AEQUUMQUE ET BONUM.* V. 7. AEQUUM BONUM] Sic etiam ed. Veneta. *aequum et bonum* ed. pr. Hinc erant qui scriberent: *Potuit et non addi*: *PRAETER AEQUUM ET BONUM.* V. 12. cuiuslibet] *cui libet* edd. pr. Veneta. V. 15. VI QUOD FIT] Haec adieci ex edd. pr. Ven. *Fit quod vi.* V. 16. ADIUNGITUR] om. edd. pr. Veneta. V. 17. Illud f i t, quod v i, hoc adiungitur]. *illud fit quod vi huic adiungitur* ed. pr. *illud qt vi fit huic adiungitur* ed. Veneta. V. 21. et ἰδιωτικῶς] om. edd. pr. Veneta. Lindenbrogius mavolt: *et* ἠθικῶς. V. 22. μακρολογία] *macrologia* edd. pr. Veneta. V. 27. CREDIT] om. edd. pr. Veneta. V. 28. TANTISPER quasi *tantumper* — dictum est] *pro quasi tantum. ut paulisper paululum et parumper quasi parum dictum est*

edd. pr. Veneta. V. 30. Nam] *non* edd. pr. Veneta. V. 31. quasi malum] Sic ed. Veneta. MSS. apud Westerhovium. *quasi malos* ed. pr. Volgo: *quasi malo.*

P. 17. v. 1. Sed AD INGENIUM REDIT] Sic etiam edd. pr. Veneta. MSS. apud Westerhovium. Olim legebatur: *Ad ingenium redit.* V. 5. *ΚαλαντεθηκηνAN* *] Scribendum coniecerunt recte, ut videtur: *κατ' ἀντίθετον.* V. 6. Ille c o a c t u s] *coactus* edd. pr. Veneta. V. 7. hic p r a e s e n s] *et hic praesens* edd. pr. Veneta. V. 8. et τὸ] *et eo* ed. pr. *et id* ed. Veneta. Ibid. et a b s e n s] *absensque* ed. Veneta, non ed. pr. V. 10. Contra illud ait] Sic volgo, sed corrige ex ed. Veneta: *Contra illud, quod ait*, quacum etiam ed. pr. facit: *contra illud qui ait*, compendio commutato. V. 12. benefacere] *bene* edd. pr. Veneta. *&* PRAESENS] *praesensque* edd. pr. Veneta. V. 14. *rursus*] Sic edd. pr. Veneta, etiam ed. H. Scoti. Volgo: *rursum*, ut supra v. 46. legitur. V. 15. POTIUS] Addunt edd. pr. Veneta. V. 16. hoc] *et hoc* edd. pr. Veneta. Ibid. ducitur] *dicitur* eaedem edd. V. 19. revocet] *revocat* edd. pr. Veneta. V. 21. Hoc] *hoc est* ed. pr., non Veneta. V. 23. FATEATUR NESCIRE: Hoc indicat et se melius] *Fateatur nescire se: hoc est indicat se melius* edd. pr. Veneta. V. 26. *&* NESCIRE IMPERARE: Deest se] Hoc loco et his verbis edd. pr. Veneta hanc adnotationem habent. Volgo ante superiorem adnotationem haec ita leguntur: *FATEATUR NESCIRE*: *Deest se.* V. 28. HIC] *is* ed. pr. om. ed. Veneta. V. 29. sermo est] *sermone* ed. pr. V. 31. proprior] Corrige: *propior.* Ibid. utpote senili nec in longum prospicientе conspectu] Pro his in edd. pr. Veneta, MS. Boend. haec habentur: *ipsum a longe conspectum senio vetante non bene cognoscens ac indubius*, nisi quod ed. Veneta *indubiū* habet, quae verba sic videntur scribenda: *ipsum a longe conspectum, senio vetante, non bene cognoscens nec indubius.*

P. 18. v. 2. *Tum*] *tunc* edd. pr. Veneta. Ibid. *effundit*] *effudit* ed. Veneta. V. 2. *Nescio propter quid*] *Propter nescio quid* ed. pr. V. 4. CREDO IAM] Addunt edd. pr. Veneta.

ACTUS PRIMI SCAENA SECUNDA. P. 19. v. 1. HEM] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: EHEM. V. 2. diversae partes] Sic MS. Boend. Volgo: *diversi patres*, quem ad modum etiam in edd. pr. Veneta scriptum est. V. 4. in delictis] Haec addidimus ex edd. pr. Veneta, etiam ed. H. Scoti, MS. Boend., volgo omissa. V. 6. faciat] *foecit* ed. pr. *fecit* ed. Veneta. V. 14. NEC METUIT] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *NEQUE METUIT.* V. 19. oratoria] *oratorie* edd. pr. Veneta. V. 21. FACTA SUNT, OMITTO: Accusatio] *Omnis mira accusatio* edd. pr. Veneta.

P. 20. v. 1. OMITTO: *Παράληψις.*] Hanc adnotationem om. edd. pr. Veneta. In volgata scribendum est certe: *Παράλειψις.* V. 4. etiam] *iam* edd. pr. Veneta. V. 6. quae fuerit] *quae fuerat* edd. pr. Veneta. MSS. apud Westerhovium, alii

quae fiunt. Volgo: *quae sunt.* V. 7. contractionem] *contradictionem* ed. Veneta. V. 8. contingit] *contigit* ed. pr. V. 11. retinent] *retinet* edd. pr. Veneta. V. 13. designata] *signata* ed. Veneta. V. 14. contemnens] *contentione* edd. pr. Veneta. V. 19. dilatetur] *dilatatur* edd. pr. Veneta. V. 25. MULCTAVIT] Sic ed. pr. *m.* Veneta. *multavit* ed. H. Scoti. Volgo: MULCAVIT. V. 27. MULCTAVIT] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: MULCAVIT. V. 29. et] om. edd. pr. Veneta. Non male. V. 31. et ex hoc] *et hoc* edd. pr. Veneta. V. 32. contentus facti atrocitate] *contemptu facti: atrocitatem* edd. pr. Veneta. V. 33. vilitatem] *utilitatem* ed. Veneta. Ibid. MULIEREM ERIPUIT] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ERIPUIT MULIEREM.* V. 35. A praeiudicato et auctoritate rumoris] *Adiudicatio ex auctoritate rumoris* edd. pr. Veneta. MS. Boend. V. 36. Hoc] *Hic* ed. pr.

P. 21. v. 1. Hoc] *Hic* edd. pr. Veneta. V. 3. Salustius: In ore gentis agens. ¶ POPULO: Civitati] *Salustius* (*Salu.* ed. pr.) *in ore gentibus agens. Populo civitati* edd. pr. Veneta. Volgo: *Salustius: In ore gentibus agens, populo, civitati.* V. 6. OPERAM DARE] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *DARE OPERAM.* V. 9. RURI ESSE ETC.] Haec sic transposuimus ex auctoritate edd pr. Venetae. V. 12. REI DARE OPERAM RURI: Quam facete poeta] *Rei dare operam: quicquam facere. Poeta* edd. pr. Veneta. MS. Boend. V. 14. Hoc] *Hac* edd. pr. Veneta. V. 14. FACTUM] om. edd. pr. Veneta. V. 21. ἀσυνδέτως] *asyntheton* edd. pr. Veneta. V. 25. *gnatum*] *natum* edd. pr. Veneta. V. 27. EST] Addunt edd. pr. Veneta. Ibid. tamquam apud alterum de altero loquitur] Sic nos scripsimus. Edd. pr. Veneta: *tamquam de altero loquitur.* Volgo: *tamquam apud alterum loquitur,* ita ut, quid Donatus scripserit, facile appareat. V. 29. NIHIL RECTUM PUTET ETC.] Ordinem harum adnotationum mutavimus ex ed. H. Scoti et partim ex edd. pr. Veneta. V. 32. QUORSUM ISTUC?: Deest *pertinet* aut *dicis.*] Haec om. edd. pr. Veneta.

P. 22. v. 1. *V. 19. NISI QUOD IPSE FACIT: *Αὐθάδεια.*] Pro his edd. pr. Veneta: *et est*, deinde lacuna est. V. 4. qua] *quia* edd. pr. Veneta. V. 8. est] om. edd. pr. Veneta. V. 9. Et veniae] *Veniae* edd. pr. Veneta. V. 10. est constitutus] *constitutus est* edd. pr. Veneta. V. 14. quod *et irruit*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quod irruit.* V. 15. *potare:* quod] *potareque* ed. pr., non Veneta. V. 16. leve reddit] *lene reddidit* ed. pr. *leue reddidit* ed. Veneta. Ibid. id est, *fores effringere*] *ideo fores effregit* edd. pr. Veneta. V. 17. Non enim ipse intelliget] *Non enim intelliget* ed. pr. Volgo: *Non enim, me intellige,* ut etiam ed. Veneta. V. 18. sic Caecilium] *sic celum* ed. pr. *sic caelum* ed. Veneta. Volgo: *sic Caelium.* V. 21. NEQUE POTARE NEQUE FORES EFFRINGERE] Haec addunt edd. pr. Veneta. V. 23. fecit] *facit* edd. pr.

Veneta. V. 21. SIVIT] *sinit* ed. pr., non Veneta. V. 26. TU] Edd. pr. Veneta. Volgo: *tum*, id quod reponendum est. V. 28. Quia] *Qui* edd. pr. Veneta. V. 30. *Memini me tum fieri pravum*] *Minime nomine fieri pravum* edd. pr. Veneta. Volgo: *Memini me fieri pravum*. V. 31. NAM SI ESSET UNDE ID FIERET: .....] Pro his edd. pr. Veneta: *Nam si esset unde fieri quidnam posse quod fiat*. Ibid. est] hoc post *consequens* habent edd. pr. Veneta. V. 32. admittitur] *admittetur* ed. Veneta.

P. 23. v. 1. ET TU] TU edd. pr. Veneta et habent hanc adnotationem ante superiorem. V. 3. et molestae vitae] Sic MS. Hulst. et MS. Reg. Lindenbrogii. Volgo: *et malae vitae*, ut edd. pr. Veneta. Ceterum ordinem harum adnotationum immutavimus ex edd. pr. Veneta, quod etiam aliis locis multis factum est, ubi nihil adnotavimus. V. 6. exoptanda] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *optanda*. V. 9. Demea] *Demeae* edd. pr. Veneta. V. 10. sed ut quiddam] *ut quidem* edd. pr. Veneta. V. 12. ALIENIORI] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ALIENIORE*. et sic infra v. 15. V. 14. retinere] Sic etiam ed. pr., sed ed. Veneta, ut MSS. et edd. vett. apud Westerhovium *retineri*. V. 17. PROH] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *PRO*. Ibid. est] om. edd. pr. Veneta. V. 18. Demea] *Demeam* ed. Veneta. Ibid. ADIGIS] *adiges* edd. pr. Veneta. V. 22. eisdem] Sic ed. Veneta. Volgo: *iisdem*. V. 26. TUUM] *tu* ed. pr. Ibid. ADOPTANDUM] *adoptatum* ed. pr. *ado.* ed. Veneta. V. 30. Quasi confessionis genus sit adversarium tacuisse, sic progreditur] Sic haec verba collocata sunt in edd. pr. Veneta. Volgo: *Sic progreditur, quasi confessionis genus sit adversarium tacuisse*. V. 32. a non] *aut a non* edd. pr. Veneta. Ibid. § SI QUID PECCAT, DEMEA: *Τῷ ἰδιωτισμῷ*] Haec omnia om. edd. pr. Veneta.

P. 24. v. 5. *fata*] Repone ex edd. pr. Veneta: *facta*, quem ad modum apud Virgilium legitur. V. 15. exercitationis] *esse rationes* edd. pr. Veneta. V. 19. UBI] *ibi: ubi* edd. pr. Veneta. V. 21. deperisse] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *deperiisse*. V. 27. fuerant] *fuerunt* edd. pr. Veneta. V. 29. FIANT] *fieri* edd. pr. Veneta.

P. 25. v. 1. AB ALIIS, QUI VERE SCIUNT] *Pater disce esse ab aliis* ed. pr. *Pater disce esse ab illis* ed. Veneta. Ibid. *a me disce*] *a me dicere* edd. pr. Veneta. Volgo: *a me dicere*. V. 2. AB ALIIS] *ab eis* ed. Veneta. V. 3. NATURA] *Nam* ed. pr. V. 6. sed affectu] *sed effectu* ed. pr. V. 7. cum vero posse sine perturbatione perfrui iis, quos amat] *cum non possit sine perturbatione perfrui his, quae amat* edd. pr. Veneta. MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 8. fecerit] *fecerat* Edd. pr. Veneta. V. 9. quum NATURA] Corrige: *TU NATURA cum singulariter dixerit, pluraliter intulit* CONSILIIS EGO, ex edd. pr. Veneta. Nam *TU NATURA* requiritur ab eo, quod sequitur: *CON-*

SILIIS EGO. V. 11. TUN] *tu* edd. pr. Veneta. V. 12. ideo] om. edd. pr. Veneta. Ibid. TUN] *tu* ed. pr. *tu ne* ed. Veneta. V. 14. TUN] *tu* edd. pr. Veneta. Ibid. a consulendo] *a consultando* edd. pr. Veneta. V. 25. UTERQUE] *utrique* ed. pr. *u.* ed. Veneta. V. 26. UTERQUE] *utrique* edd. pr. Veneta. V. 29. incusatio] *accusatio* ed. Veneta.

P. 26. v. 1. et] om. edd. pr. Veneta. V. 2. quae ἐπιτροπή] om. edd. pr. Veneta. V. 5. ISTUC] *istud* ed. pr. V. 6. decedentis] *discedentis* ed. Veneta. V. 8. *I*] om. edd. pr., non Veneta. V. 9. PEREAT] om. edd. pr. Veneta. V. 12. Quasi rursum curans irasceris?] Sic edd. pr. Veneta, nisi quod *irasceris* trahunt ad sequentia, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo tantum: *Quasi curans irasceris?* V. 19. quia alienus sum] Haec om. edd. pr. Veneta. Sed corrige: *quia alienus non sum*, ut volgo legitur. V. 20. iam] om. edd. pr. Veneta. V. 24. IPSE SENTIET POSTERIUS] *iste sentiet* edd. pr. Veneta. V. 25. quantumque] *quantamcumque* edd. pr. Veneta, et sic, ut videtur, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 27. *Sit rogas?*] *sic rogas* ed. Veneta, non ed. pr. V. 29. NOLO IN ILLUM GRAVIUS] *Iste tuus iste sentiet postremo malo nullum* (*m. n.* ed. Venet.) edd. pr. Veneta.

P. 27. v. 3. NECNIHIL, NONNIHIL] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *NIHIL et NONNIHIL*. V. 4. in reprehendendo adolescente] *reprehendendo adolescentem* edd. pr. Veneta. V. 5. patribus] *precibus* edd. pr. Veneta. V. 6. Micioni seni] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Micionis*. V. 7. NEQUE OMNIA HAEC] *Nec haec omnia* edd. pr. Veneta. Ibid. TAMEN] Hoc addunt edd. pr. Veneta. V. 8. dixit] om. edd. pr. Veneta. V. 10. sunt] om. ed. pr. Ibid. dicit] om. ed. pr. Veneta. V. 12. NEQUE TAMEN HAEC, QUAE DICIT, SUNT OMNIA] *Hoc tamen*, ceteris omissis, edd. pr. Veneta. V. 13. NEC NIHIL] *neque nihil* edd. pr. Veneta. V. 14. quam — demonstrare] *quam quod — demonstrare* ed. pr. *quam quod — demonstraret* ed. Veneta. V. 20. aut ILLI] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *aut illic*. V. 23. AEGRE PATI] *aegre me pati*. V. 23. parens] *patiens* edd. pr. Veneta. V. 30. ETIAM] om. edd. pr. Veneta. Ibid. SIM EIUS] *eius sim* edd. pr. Veneta. Ibid. *Σύλληψις*.] Hic edd. pr. Veneta habent post magnam lacunam: *ut sit mihi reprehensio*, infra v. 33. repetita. V. 32. NONNULLAM] *nonnulla* edd. pr. Veneta. V. 33. gravis] *gravius* edd. pr. Veneta.

P. 28. v. 4. contineant] *continent* edd. pr. Veneta. Ibid. admirantis] *admirandum* edd. pr. Veneta. V. 5. ostendit] *ut ostendat* edd. pr. Veneta. V. 6. scire, nihil autem de vitiata virgine] *scientis nihil de vitiata virgine* edd. pr. Veneta. V. 9. AUT CUI] om. edd. pr. Veneta. V. 10. ALIQUID] Fortasse scribendum est, ut voluit Westerhovius: *CUI et ALIQUID dicendo etc.* Ibid. vel meretricum vel munerum] Sic nos scripsimus. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *vel meretricem vel nu-*

merum. Westerhovius conieccerat scribendum: *meretrici et munerum.* V. 11. παρένθεσις πρώτη] *parenthesis puto* edd. pr. Veneta. V. 13. aut *puto.*] Pro his edd. pr. Veneta hanc adnotationem exhibent: *Credo, id est, puto.* V. 14. DIXIT VELLE UXOREM DUCERE] *dixit se velle uxorem ducere* ed. pr. *dixit se uxorem u. d.* ed. Veneta. V. 15. quum etiam per nescias personas] *cur etiam per personas* edd. pr. Veneta. V. 16. nesciat] *sciat* edd. pr. Veneta. V. 18. VELLE UXOREM] *uxorem velle* ed. Veneta. Ibid. ostendit nescius argumentum] *tendit nescium argumentum* edd. pr. Veneta. V. 19. ideo, quia] *ideoque* MS. Boend. V. 20. consuetudines. Et apparet] *consuetudinis ut appareat* edd. pr. Veneta. V. 21. conatum] *coactum eum* edd. pr. Veneta. Ibid. ex amore] Sic scripsimus ex edd. pr. Veneta, MS. Boend. Volgo: *amore.* V. 22. tantum hoc] *tantumque hoc* edd. pr. Veneta. MS. Boend. V. 23. quam autem vellet, tacuisse confusum] *dixisse malens* (ed. pr. *mallens*) *quam velle tacuisse confusum* edd. pr. Veneta, MS. Boend. V. 25. DEFERVISSE] *deferbuisse* ed. pr. *d.* ed. Veneta. V. 26. quum errasse] *quum quem errasse* edd. pr. Veneta. Ibid. nos] *non* ed. pr. V. 28. totum] *tot* edd. pr. Veneta. Ibid. DEFERVISSE] *Deferbuisse* edd. pr. Veneta et sic infra v. 29. V. 30. DESAEVISSE] *desenuisse* ed. pr. *deseruisse* ed. Veneta. V. 32 EST] om. edd. pr. Veneta. V. 35. est] om. ed. Veneta.

ACTUS SECUNDI SCAENA PRIMA. * P. 29. v. 3. conclamare] *conclamari* edd. pr. Veneta. V. 4. ATQUE] *et* edd. pr. Veneta. V. 6. contumacis] *et contumacis* ed. Veneta. V. 7. vehementiora] om. ed. Veneta. V. 13. *V. 1. MISERO ETC.] Hunc verborum ordinem restituimus ex edd. pr. Veneta. Volgo haec post *contumacis* leguntur. V. 15. OTIOSE secure] *secure* edd. pr. Veneta. V. 17. § OTIOSE, NUNC IAM ILLICO HIC CONSISTE] *Ociose iam illico consiste* edd. pr. Veneta. V. 19. tempus NUNC, locum HIC] *tempus iam ilico* edd. pr. Veneta. V. 22. *arrectus uterque*] *arrectus utrique* ed. pr. *erectus utrique* ed. Veneta. V. 23. *abducam*] *adducam* edd. pr. Veneta.

P. 29. v. 3. EST] *sit* edd. pr. Veneta. Ibid. NON] *tamen non* edd. pr. Veneta. V. 2. NUMQUAM ETC.] Hic quoque ordo adnotationum in edd. pr. Veneta habetur. V. 12. hic] *hoc* pr. Veneta. V. 16. quasi dicat] *quasi qui dicat* edd. pr. Veneta. V. 18. Hic respondit] Corrige: *Hic sic respondit.* Ibid. minutio capitis] Sic scripsimus ex ed. pr. *minucio capitis.*, cui accedunt ed. Veneta, MS. Boend., edd. vett. apud Westerhovium, in quibus est: *monitio capitis.* Volgo: *imminutio capitis.* V. 20. denuntiatio comminantis est] Sic edd. pr. Veneta. MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo inde a Lindenbrogio legitur: *Nam denuntiatio comminantis est.* V. 22. Figurate. Ergo: QUOD] Sic cum Westerhovio scripsimus. Volgo: *Figurate ergo. QUOD ETC.* V. 23. Aut enim] *ut cum aut.* Edd. pr. Veneta. V. 24. aut floccum moverat

aut summum digitum] *vel floccum monet* (*mouet* ed. Veneta) *rata moverat aut summum digitum.* V. 25. PERSEQUAR] *prosequar* ed. pr. Ibid. lenonium] *lenocinium* edd. pr. Veneta. V. 26. MEUM IUS: Meam vindictam] *meam vindictam* edd. pr. Veneta. V. 28. quae redditur] *quae sic redditur* edd. pr. Veneta. Ibid. PROSEQUAR] *persequar* ed. pr., non Veneta. V. 29. *Tu*, *dum*] *Tun*, *dum* ed. pr., non Veneta. Ibid. *potes*] *potest* ed. pr. *pōt.* ed. Veneta. V. 30. *Ne tantulum quidem*] *Nec tantillūm quidem* edd. pr. Veneta. Ceterum hic quoque ordinem adnotationum ex edd. pr. Veneta mutavimus.

P. 31. v. 1. UNQUAM] *nunquam* ed. pr. *n.* ed. Veneta. Ibid. MIHI RE MALEFECERIS] *quod in. r. m. malefeceris* ed. pr. *quod in r. m.* ed. Veneta. V. 4. est] *eadem est* edd. pr. Veneta. V. 14. INDIGNIS] *indignus* edd. pr. Veneta. V. 16. ABI PRAE STRENUE] *Abi nunc prestrenue* ed. pr. *Abi n. p.* ed. Veneta. V. 17. ABI PRAE] *abi* ed. pr. V. 21. ABI PRAE STRENUE: Magna contemptio lenonis innuitur, non respondisse] *abi enim magna contentio lenonis innuitur non respondisse* ed. pr. *Abi p. magna. n. contentio innuitur non respondisse* ed. Veneta. Volgo: *ABI PRAE STRENUE: Magna contemptio minarum lenonis, non respondisse etc.*

P. 32. v. 1. ISTOC ABIISTI] *istuc abiisti* ed. pr. V. 7. a pugna sit dictus] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *a pugna dictus.* V. 10. pauperioris] *pauperior* ed. pr. V. 18. Non singularem pugnum et unum dabit, sed geminabit] *Non singularem pugnam et unam dabit*, *sed geminabat* edd. pr. Veneta. V. 20. inferet] *infert* ed. Veneta. Ibid. HEI MISERO MIHI.] *Hei miseram* ed. pr. *hei m.* ed. Veneta. V. 21. NON INNUERAM] *non iniuria* edd. pr. Veneta. V. 25. non] om. ed. Veneta.

P. 33. v. 1. istae] om. edd. pr. Veneta. V. 4. voluerit] *noluerit* edd. pr. Veneta. V. 6. diva precor] *dura parens* edd. pr. Veneta. V. 10. et maxime proximi] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. MS. Reg. apud Lindenbrogium. *et maxime proxime* MS. Hulst. Volgo: *et maxime a proximis,* quod non improbabile est. V. 11. contemnentis invidiam] Sic MSS. et edd. vett. Westerhovi. *contendentis in invidiam* edd. pr. Veneta. Volgo: *contemnentis in invidiam.* V. 12. ostendit] *ostendat* ed. Veneta. V. 13. qui diceret] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *qui dixerat.* V. 15. *ac virtutibus*] *an virtutibus* edd. pr. Veneta. V. 18. ut sit: QUID] *unde quid* edd. pr. *nunquid* ed. Veneta. Ibid. non quia nihil sibi] *Nihil non sibi nihil* ed. pr. V. 19. ℐ NIHIL: Facere, quia] *facere. sed quia* edd. pr. Veneta. V. 20. NOSTINE] Corrige: *NOSTIN*, ut etiam in edd. pr. Veneta legitur. Ibid. SIM] *siem* edd. pr. Veneta. V. 23. FERRES] Addunt edd. pr. Veneta. V. 24. multo minus] Sic edd. pr. Veneta. MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *multo maius*, quod est ex falsa correctione ortum. Nam plus est, quod Aeschinus dixit: *Si adtigisses*, quam si dixisset: *Si tetigisses*, sed eo ipso plus illud est, quod adtin-

gere multo minus est, quam tangere. Etenim iam si adtigisset, volt ulcisci, nedum si tetigisset. V. 26. MEAM HABERE, PRO QUA EGO?:] Sic edd. pr. Veneta. Volgo additur: *ARGENTUM DEDI.* V. 27. suffecerat] *sufficeret* ed. Veneta. V. 28. DEDI] om. ed. pr. Ibid. esse] *etiam* ed. Veneta. V. 29. quod] *qui* ed. pr. *quid* ed. Veneta. V. 29. Si mihi] *tibi magis: si mihi* ed. pr.

P. 34. v. 2. an corrumpere, id est, stuprare intelligimus?] *est corrumpere an stuprare intelligimus* edd. pr. Veneta. V. 3. FECISSE] Sic edd. pr. Veneta. Volgo additur: *ERIT MELIUS HIC CONVICIUM.* V. 7. a lauro triumphorum] *a laura trium florum* edd. pr. Veneta. V. 12. *Per patrios*] *per prĩos* ed. pr. *per primos* ed. Veneta, e compendio falso intellecto. V. 13. *Te precor — patrique*] Haec om. edd. pr. Veneta. V. 16. AEQUAM OMNIBUS] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *AEQUAM ESSE OMNIBUS.* V. 21. ISTA] *istaec* ed. pr. Veneta.

P. 35. v. 1. danda est] *donata est* ed. pr., non Veneta. V. 3. QUOD AD TE] *Id*, *quod ad te* edd. pr. Veneta. V. 5. MODO AEQUI ALIQUID] *Aequi modo aliquid* ed. pr. *aequi m. a.* ed. Veneta. V. 6. Subaudiatur] *subauditur* ed. pr. Veneta. Ibid. INIQUA ME NON VULT LOQUI] om. edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 7. Nomen patrocinatur] Haec sic ex edd. pr. Veneta constituimus, nisi quod hac infra *iniustitiae* habent, sed tamen legendum videtur ex MS. Boend. et edd. vett. quibusdam: LENO *nomen sacrilegum et iniustum. Leno iniquitatem* [*ex*] *agitat*, *leno iustitiae* (*iniustitiae* MS. Boend. et edd. pr. Veneta) *patrocinatur.* V. 13. QUO fit pronomen modo] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quo pronomen est modo.* V. 15. *Mitte ista*] *Mitte istaec* edd. pr. Veneta. Volgo: *Omitte ista.* V. 16. Adiicit] *Obiicit* edd. pr. Veneta. V. 17. et inimicum] *inimicum* edd. pr. Veneta. V. 20. pereunti] *pereuntis* edd. pr. Veneta. V. 22. *reclusit*] Sic etiam edd. pr. Veneta. Apud Virgilium volgo legitur *recludit.* V. 24. EGO] om. edd. pr. Veneta. Ibid. NOLO VENDERE] *vendere nolo* ed. pr. *u. n.* ed. Veneta. V. 26. Et] om. edd. pr. Veneta. V. 27. QUID SI — COGES ME?] *Quid si nolo*, *coges me* edd. pr. Veneta.

P. 36. v. 3. NAM EGO — MANU] Pro his ed. pr.: *Nam ego liberali illam* ed. Veneta: *Nam e. l. i.* V. 4. MANU] *manuum* edd. pr. Veneta. Ibid. iuris] Fortasse scripsit Donatus *iuris consultorum*, quoniam sequitur: *a quibus etc.* V. 5. assertatores] Corrige *assertores*, quem ad modum etiam in edd. pr. Veneta haec verba leguntur. V. 9. est] om. edd. pr. Veneta. V. 10. et quidvis libenter accipere] *et quivis* (*quod vis* ed. Veneta) *libenter acciperet* edd. pr. Veneta. V. 11. quod est *superum* et *superius*, *fit supremum.*] Sic nos scripsimus cum Westerhovio. Volgo legitur: *quod est superior et superius* fit

supremum. Edd. pr. Veneta tantum habent: *quod est super,* ceteris omissis. V. 14. *Troius — misit*] Pro his edd. pr. Veneta: *a. a.* (hoc om. ed. pr.) *e. n. t. u. a.* (hoc om. ed. Ven.) *d. e. l. m. t. r.* V. 15. Et non abhorret a persona plebeii] *Si non homines a persona et plebei* edd. pr. Veneta. Ibid. et vim] *ut et vim* ed. pr. V. 16. convicio] *continuo* ed. Veneta, sed talia, sicuti mox *ei* pro *eius* in ed. pr., nolo commemorare. V. 17. ordinis] *ordinibus* edd. pr. Veneta. V. 24. sic et supra] Edd. pr. Veneta. Volgo: *sic supra.* V. 25. *nunc redigis me*] Edd. pr. Veneta: *redigis me.* Volgo: *adigis me.* V. 26. Honestiori] *honestioris* edd. pr. Veneta. V. 28. *Nam abducuntur meretrices [et absque voluntate] et cum voluntate lenonum*] Sic nos hunc locum restituendum putavimus. Nam cum MS. Hulst. MS. Boend. edd. vett. quaedam habeant: *et cum voluptate lenonum,* omissis verbis *et absque voluntate,* MS. item Lindenbrogi *et cum voluntate,* volgatae autem edd. et edd. pr. Veneta: *absque voluntate,* omissis verbis *et cum voluntate,* vix dubitandum videtur esse, quin antiquitus utrumque in codice fuerit, eo fere modo, quem ad modum nos edidimus.

P. 37. v. 2. [POSTULAT SIBI DARIER]] Haec adiecimus ex edd. pr. Veneta, volgo omissa. V. 6. INFREGIT MIHI] om. edd. pr. Veneta. Ibid. Contumeliosa caedes colaphis innuitur et indigna lenoni, qui et INFREGIT, ut illudens etc.] Sic scripsimus ex edd. pr. Veneta, nisi quod prior illa habet *celaphus.* Volgo haec verba ita leguntur: *Contumeliosa caedes, colaphus, et digna lenone. § INFREGIT: Ut illudens etc.* V. 13. *Ipsum istuc volo experiri*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Istuc volo ergo ipsum experiri.* V. 23. pactio] *captio* edd. pr. Veneta. V. 25. Mire] om. edd. pr. Veneta. V. 26. ID QUOQUE PATI POSSUM] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ID QUOQUE POSSUM FERRE.* V. 27. INIURIUM: Vendere quod nolis, *est* scilicet] Edd. pr. Veneta: *iniurium est vendere quod nobis est scilicet* (s. ed. Veneta).

P. 38. v. 3. *Deinde quaestum occipit*] *Deinde quaestum occepit* edd. pr. Veneta. Volgo: *Dein quaestum occipit.* V. 5. atque] *ac* ed. Veneta. V. 12. totius summae desperatio] Sic enim corrigendum est. Edd. pr. Veneta: *totius summae desperationis.* In MS. Reg. apud Lindenbrogium pro verbis *summae desperatio* dicitur haberi: *extra errorem orationis.*

ACTUS SECUNDI SCAENA SECUNDA. P. 39. v. 6. est] om. ed. pr. V. 11. etiam] om. edd. pr. Veneta. V. 22. *modo*] om. edd. pr. Veneta. V. 25. irata] Post hanc vocem lacuna est in ed. Veneta. Ibid. *edico*] *dico* edd. pr. Veneta.

P. 40. v. 3. suscepit] *coepit* edd. pr. Veneta. V. 4. lenonem] Sic nos scripsimus. Volgo legitur: *nomen,* ut etiam edd. pr. Veneta exhibent. Westerhovius scribendum coniecerat: *hominem.* V. 7. *Διασύρει*] MS. Reg. apud Lindenbrogium: *ἐν δία διοῖν* (sic!). V. 10. pares] *parem* edd. pr. Veneta. V. 14.

uter columbam] *ut cum columbam* edd. pr. Veneta. V. 15. uter] *utrum* edd. pr. Veneta. V. 17. certamina ponit in ulmo] *c. e. p. i. n. u.* edd. pr. Veneta. V. 19. AMBO DEFESSI SUMUS: Incerta distinctio est vel VERBERANDO USQUE] Haec om. edd. pr. Veneta. V. 22. ablativus] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *septimus.* V. 23. et si ablativus] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *si septimus.* V. 25. sententia] Hic addunt edd. pr. Veneta: *loco*, quod est ortum ex compendio vocis *ideo.* V. 26. est] om. edd. pr. Veneta. V. 27. κακέμφατον] Sic scripsimus ex ed. H. Scoti: κακήφατον. Volgo: κακόφατον. Ibid. USQUE OS PRAEBUI] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *USQUE PRAEBUI.* V. 29. assentatione] *assensione* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 31. QUID] Corrige *Qui*, quem ad modum etiam edd. pr. Veneta legunt. Deinde, quae volgo adduntur post *MELIUS: Qui hodie usque os praebui*, omisimus cum edd. pr. Veneta.

P. 41. v. 2. ¶ QUI HODIE: HODIE autem] Haec sic scripsimus ex edd. pr. Veneta. Volgo tantum: *Hodie autem etc.* legitur. V. 3. iracundam] *iracundiam* ed. pr., non Veneta. V. 6. SCIS QUID LOQUAR — servus.] om. edd. pr. Veneta. V. 7. quod] Volgo *quid.* V. 8. SED] om. edd. pr. Veneta. V. 9. QUOD] *qui* edd. pr. Veneta, etiam ed. H. Scoti. V. 10. IN LOCO NEGLIGERE] om. edd. pr. Veneta. V. 11. IN LOCO et] om. edd. pr. Veneta. V. 16. ISTUC] om. edd. pr. Veneta. Ibid. Feneratum est] *Istuc feneratum est* edd. pr. Veneta. V. 20. *est lucrum*] *lucrum est* edd. pr. Veneta. V. 21. NUMQUAM REM FACIES] Hic addit ed. Veneta, non pr.: *Secundum personam servi.* V. 25. Secundum personam servi lenonem Syrus] *Secundum personam suam et lenonis Syrus* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 26. eum ipsum] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *hominem.* V. 28. offundunt] *effundunt* edd. pr. Veneta.

P. 42. v. 2. prope] *proprie* edd. pr. Veneta. V. 3. QUASI IAM USQUAM TIBI SINT VIGINTI MINAE] Pro his ed. pr.: *quasi iam usque*, ceteris omissis, ed. Veneta: *quasi iam usque sint tibi*, reliquis omissis. V. 4. numero in aliquo ducas et in aliqua aestimatione] *numeres ut aliquo dicas* (*deducas* ed. Veneta.) *et in aliis aestimationem* ed. pr. Veneta. V. 5. et non si velis] *et si non velis* edd. pr. Veneta. V. 6. obsequaris] *obsequaris velis* ed. pr. Veneta. V. 7. TE AIUNT PROFICISCI CYPRUM] Pro his edd. pr. Veneta: *Quasi iam usque tibi sint.* Ceterum ordinem adnotationum ex edd. pr. Veneta mutavimus. V. 12. COEMISSE] *Emisse* edd. pr. Veneta. Ibid. VEHERES MULTA] om. edd. pr. Veneta. V. 15. NAVIM] om. edd. pr. Veneta. Volgo: *NAVEM.* V. 18. NAVIM] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *NAVEM.* V. 22. quid leno debeat] *quod leno debebat* edd. pr. Veneta. V. 23. TAMEN] *tam* edd. pr. Veneta. Mox ed. pr. *hec* et sic versu sequenti *hec agere.* V. 25. oratio per ἀποσιώπησιν non completur.] Sic nos scripsimus ex ed. Veneta:

oro p aposiopesim non completur et ed. pr.: *oratio Aposiopesin non completur.* Volgo tantum modo legitur: *per ἀποσιώπησιν non completur.*

V. 42. v. 1. V. 22. QUAE PORTO CYPRUM ETC.] Ordinem harum adnotationum ex edd. pr. Veneta constituimus. Ibid. Hanc insulam posuit poeta] *Hanc insulam dictam.* Videtur hoc fuisse: *Haec insula dicta est.* V. 7. ILLUC VIDE] *illud video* edd. pr. Veneta. V. 8. UT IN IPSO] *ut illo* edd. pr. Veneta. Volgo: *IN IPSO.* V. 11. *etc.*] *et cetera* addunt edd. pr. Veneta. Volgo hoc omissum est. V. 12. ILLA] Corrige: *ALIA*, quem ad modum etiam in edd. pr. Veneta habetur, nisi quod haec *alias* habet. V. 13. EMPTAE MULIERES COMPLURES: Σύλληψις. ℱ EMPTAE: Legitur et EMPTA] Sic scripsimus ex ed. H. Scoti. Edd. pr. Veneta: *Mulieres complures. Syllepsis emtae. legitur et empta.* Volgo: *MULIERES: Σύλληψις. Legitur EMTA et EMTAE.* V. 16. tempusque] *tempus* edd. pr. Veneta. V. 17. in pretio mulieris est] *mulieris in pretio est* edd. pr. Veneta. V. 19. Hoc] *haec* edd. pr. Veneta. V. 27. lenoniae] *lenonice* ed. pr. *lenonicae* ed. Veneta.

P. 44. v. 2. ideo illi] *adeo ut illi* edd. pr. Veneta, ut scribi possit: *ideo et illi.* V. 4. PUTES] *putas* ed. Veneta, non princeps. V. 11. AESCHINUM] om. edd. pr. Veneta. V. 13. autem] om. edd. pr. Veneta. V. 14. impotens] *potens* edd. pr. Veneta. V. 18. *non est postulandum*] *nunc postulandum* edd. pr. Veneta. V. 20. adhuc] *ad hoc* edd. pr. Veneta. V. 22. presse] *per se* edd. pr. Veneta. V. 25. ab arbore facta] *sub arbore siccante facta* ed. pr. *ab arbore siccante facta* ed. Veneta. Ibid. ictibus ferri, tandem incipit in casum pendere ruinamque minitari:] Sic cum Westerhovio ex MS. Hulst. scripsimus. Volgo: *ictibus, ferri tandem incipit in casum ponderis, ruinamque minitari.*, a qua lectione etiam edd. pr. Veneta non recedunt. V. 26. UNUM HOC] *Hoc unum* edd. pr. Veneta. V. 29. praebiturus] *prohibiturus* edd. pr. Veneta. V. 30. Oratorie. Comparatione] *oratoria comparatione* edd. pr. Veneta.

P. 45. v. 1. ALICUNDE: ALICUNDE] *aliunde*: *aliunde* edd. pr. Veneta. V. 2. nec ipsae] Sic ex Westerhovi coniectura scripsimus. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *nec ipsa.* Ibid. NUNC VENIO IN DUBIUM MISER] *nunc venio miser in dubium* ed. Veneta. *nunc venio miser: an dubium* ed. pr. V. 3. cui] *cui nunc* ed. pr. V. 6. Id est, in periculum.] Post haec verba adiicitur in edd. pr. Veneta: *Vir. Nec tibi desertae in dubium. o.* itaque legitur etiam in MS. Boend., nisi quod hic *o* illud ultimum omissum est. Recte iam Westerhovius adnotavit male huc tractum esse locum Virgili de *Aeneide* lib. XI. v. 843.

Nec tibi desertae in dumis coluisse Dianam
Profuit.

V. 9. *Quando eum — adolescentium est*] Pro his in edd. pr.

Veneta tantum modo haec habentur: *Musitanda et accipienda* (*eccipienda* ed. pr.) *cum quaestum occeperis.* V. 11. insuper] *de insuper* ed. pr., non Veneta. ibid. *defrudet*] *defraudat* edd. pr. Veneta. V. 14. quod non semel dicit] *q. d. s.* edd. pr. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 17. hic] *hoc* edd. pr. Veneta. V. 20. DEFRUDET] *defraudat* edd. pr. Veneta. Sic etiam infra v. 32. V. 24. servus] om. edd. pr. Veneta. V. 28. discedentes] *adolescentes* edd. pr. Veneta. V. 29. UTUT HAEC SUNT FACTA] *ut h. s.* edd. pr. Veneta. V. 30. satis facit] *satis faciat* edd. pr. Veneta. Ibid. UTUT] *ut* edd. pr. Veneta. V. 32. SEQUAR] *persequar* ed. pr. V. 33. *Nunc vide*] *Nunc* edd. pr. Veneta.

P. 46. v. 2. *quanti emi*] *quod emi* edd. pr. Veneta. V. 5. a victore petunt] *auctorē petant* edd. pr. Veneta. V. 9. *Scio me — petiisse penates*] Pro his edd. pr. Veneta: *Scio me. d. e. u.*, ceteris omissis. V. 14. hoc nomine vocari] *hoc vocari* edd. pr. Veneta. V. 16. sua] *suum* edd. pr. Veneta. V. 18. LAETUS EST DE AMICA] Haec adiecimus ex edd. pr. Veneta: *Letus est d. a.* (*a. d.* ed. pr.). Volgo omissa. V. 19. Adventus in proscaenium] *Apparatus in proscaenio* edd. pr. Veneta. Ibid. consulto] *cum culto* ed. Veneta. *cum consulto* ed. pr. Ibid. finguntur] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *fingantur.* V. 21. et mire, quasi ex argumento sit] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *mire tamen*, *quod quasi ex argumento sit.* V. 24. QUID? QUOD TE ORO] *Quid te oro* edd. pr. Veneta. Ibid. seu] *et* edd. pr. Veneta. V. 25. QUID] *quod* edd. pr. Veneta. V. 30. ¶ DE AMICA: Potest] Sic nos ex ed. Veneta scripsimus. Volgo *de amica* cum antecedentibus coniunctum est. Ibid. et] addunt edd. pr. Veneta, volgo omissum.

ACTUS SECUNDI SCAENA TERTIA. P. 47. v. 3. pretii] Sic etiam ed. pr. et volgo. Ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium *praemii.* V. 5. in attributis] *in tributis* edd. pr. Veneta. MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 8. non *quibus*] Edd. pr. Veneta: *et non quibus.* Ibid. QUUM EST OPUS ACCIPERE BENEFICIUM] Haec om. edd. pr. Veneta. V. 9. vel QUUM] *vel quod* edd. pr. Veneta. Ibid. OPUS] addunt edd. pr. Veneta *accipere.* V. 10. illud] *et illud* edd. pr. Veneta. V. 12. IS BENE FACIT] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *IS FACIT.* V. 16. quid ultra diceret] *quod ultra diceret* edd. pr. Veneta, idque recipiendum fuit. V. 22. LAUDEM] om. edd. pr. Veneta. Sic etiam infra v. 23. V. 24. *ut quid*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ad quid.*

P. 48. v. 1. ITA MAGNIFICE] om. edd. pr. Veneta. V. 5. ITAQUE et] *et* edd. pr. Veneta. V. 6. potest esse] *potest* ed. pr. *ēē potest* ed. Veneta. V. 10. PRINCIPEM] *principium* edd. pr. Veneta. V. 14. elaboratam] *elaboratam sic dictam* ed. pr. *elaborantem sic dictam* ed. Veneta. MS. Boend. et edd. vett.

apud Westerhovium, pro quo ed. Tarvisiana: *sic pictam.* V. 16. HOMINI NEMINI] *Hominem neminem* edd. pr. Veneta. Sic etiam infra v. 18. V. 17. NEMINI] *neminem* edd. pr. Veneta. V. 23. ELLUM] *Sed ellum* edd. pr. Veneta. V. 24. est] om. edd. pr. Veneta. Ibid. Alii] *aut* ed. pr. *aliqui* ed. Veneta. V. 28. Interiectio est laetantis] *Adverbium est laetantis* edd. pr. Veneta. V. 30. et corporeum] *et* om. edd. pr. Veneta, in quibus etiam alius ordo adnotationum est.

P. 49. v. 1. *Hunc mihi — operam.* Hanc religionem ait] Haec om. edd. pr. Veneta. V. 6. SYRE] om. edd. pr. Veneta. V. 15. id est] *intelligo* edd. pr. Veneta. Sic etiam MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 17. Quod ipsum sic esse observatum a bonis auctoribus, si — studes, invenies] *Ceterum quod ipsum si servatum bonis auctoribus sit si exempla synecdoches penitus considerare studes sic invenies* edd. pr. Veneta. V. 21. MALEDICTA] *maledictum* ed. pr. *maledictũ* ed. Veneta. V. 25. MALEDICTA] *maledictum* edd. pr. Veneta. Ibid. MALEDICTA aut lenonis aut Demeae, FAMAM autem populi.] *aut Mitionis aut Demeae aut populi* edd. pr. Veneta. Pro *aut lenonis* MS. quoque Boend. et edd. vett. apud Westerhovium *aut Micionis.* V. 28. MEUM AMOREM] *maledictum* edd. pr. Veneta. V. 33. erratura] *eruptura* edd. pr. Veneta. V. 34. iam] om. edd. pr. Veneta. V. 35. credidit] *credit* edd. pr. Veneta.

P. 50. v. 3. QUIDNAM? FORES CREPUIT] *Quidnam fores crepuit* edd. pr. Veneta. Volgo: *SED QUISNAM? FORIS CREPUIT.* V. 5. FORIS] *fores* edd. pr. Veneta. Ibid. MANE: MANE gaudentis est hoc dictum] Corrige: *MANE, MANE: Gaudentis est hoc dictum etc.*

ACTUS SECUNDI SCAENA QUARTA. P. 51. v. 1. UBI ILLE EST] Sic volgo legitur, sed corrige ex edd. pr. Veneta: *UBI EST ILLE.* v. 2. esse alienior] *alienior esse animo* edd. pr. Veneta. V. 6. *quae tibi res*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quae res tibi.* Ibid. *tantum tibi dabitur*] Corrige: *tantum dabitur*, quem ad modum etiam in edd. pr. Veneta legitur. V. 7. quanti faciat] *quantam ferat (ferrat* ed. pr.) edd. pr. Veneta. MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 8. Oportet autem MEN QUAERIT cum quadam — pronuntiare] *Opportune autem m e n q u a e r i t et cum quadam — pronuntiandum* edd. pr. Veneta. Non male. Ibid. MEN] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *MENE.* subsultatione] *subsaltatione* edd. pr. Veneta. V. 15. Nam] *iam* edd. pr. Veneta. Ibid. est] om. edd. pr. Veneta. V. 16. enim] om. edd. pr. Veneta. V. 17. EHEM] *Hem* edd. pr. Veneta. V. 20. nunc] om. edd. pr. Veneta. V. 21. *Iam nunc haec tria primum addidi praeter naturam: O noster, quid fit, quid agitur?*] Haec sic restituimus ex Act. V. sc. 5. v. 3. sq. In edd. pr. Veneta scriptum est: *Iam haec addidit*

praeter naturam quaestionis: quid fit, quid agitur Volgo: *Iam nunc haec tua, addidit praeter naturam quaestionis. Quid fit?: Quid agitur?* V. 24. An] *et an* edd. pr. Veneta.

P. 52. v. 2. correptivum] *correptum* edd. pr. Veneta. V. 4. Ego] *Ego vero* edd. pr. Veneta. Ibid. Hercle vero] *hercle*, om. *vero*, ed. Veneta, non pr. V. 6. nec nunc] *nec non* edd. pr. Veneta. Ceterum ordo adnotationum ex edd. pr. Veneta est. V. 11. Coram — amplius] *Coram te* edd. pr. Veneta. V. 12. quem laudat] Corrige: *qui laudat*, quem ad modum etiam in edd. pr. Veneta et volgo legitur. Ibid. et ad eos] *et alios* edd. pr. Veneta. Ibid. in os] *te* edd. pr. Veneta. V. 15. quem] *quomodo* edd. pr. Veneta. V. 16. Quam laudavit] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Quia laudavit.* Ibid. Assentandi. Adulandi] om. hic edd. pr. Veneta. V. 18. Et utrum deest causa] *et utrum ab ea causa* edd. pr. Veneta. Ibid. an absolute sic dicitur] Sic scribendum vidit R. Bentleius. *an ab ipsa lite sic dicitur* edd. pr. Veneta. Volgo: *an ad ipsam litem sic dicitur.* V. 19. Specta] *Adulandi. Specta* edd. pr. Veneta. V. 20. etiam velle] Sic etiam edd. pr. Veneta. Sed MS. Reg. apud Lindenbrogium: *etiam si vellet.* V. 23. quas gratias agenti] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quam gratias agendi*, quod revocandum est. V. 27. τῷ ἰδιωτισμῷ] τῷ ἀττικισμῷ MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 29. Redisse] om. edd. pr. Veneta. Ibid. et difficultate] *difficultatis* edd. pr. Veneta. MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 30. ego] *eget* edd. pr. Veneta, quod fuit fortasse *egomet.* V. 31. aliis] om. edd. pr. Veneta.

P. 53. v. 2. non fateri] Sic nos scripsimus. Volgo et in edd. pr. Veneta: *fateri*, omissa negatione. V. 8. e patria] *a patria* edd. pr. Veneta. Volgo: *ex patria.* V. 10. e patria] *e. patria* ed. Veneta. *a patria* ed. pr. Volgo: *ex patria.* V. 12. Ut istaec] *Ut dii istaec* edd. pr. Veneta. V. 16. *Non enim nobis*] *nobis enim ait non* edd. pr. Veneta. V. 22. sibi] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *illi.* Ibid. velut] Edd. pr. Veneta. Volgo: *veluti.* V. 23. Dicuntur autem et illi solvi, qui] Sic rescripsimus ex MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo et in edd. pr. Veneta: *Dicuntur etiam servi illi solvi, qui etc.*, qua in scriptura *servi* ex διττογραφίᾳ natum est, ut antiquitus fuerit: *Dicuntur etiam illi solvi, qui etc.* pretiorum] Lindenbrogius habet *potiorum*, cum adnotatione: „*Alii pretiorum.*“ V. 24. fuerint] *fuerunt* edd. pr. Veneta. Ibid. a me solvam] *pro a me solvam* edd. pr. Veneta. V. 31. ut et beneficium] Sic ed. Veneta. Volgo: *ut beneficium* et ita ed. pr. Ibid. sane, et ut] Sic ed. Veneta. *sane, ut* edd. pr. Volgo: *sane ita ut.* V. 32. conterreat] Sic ed. Veneta. *concerreat* ed. pr. Volgo: *absterreat.* V. 32. Ne tam quidem: Hoc a lenone — possit ostendi] om. ed. pr. Ibid. Ne tam qui-

DEM] *Ne tam cito quidem i.* ed. Veneta. Ibid. Hoc a lenone] Sic ed. Veneta. MSS et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *A lenone.* V. 33. ut perturbatio] *ut qui turbatione* ed. Veneta.

P. 54. v. 1. possit ostendi] *posset ostendi* edd. pr. Veneta. MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. *posse ostendit* MS. Hulst. Volgo: *possit ostendere.* Ibid. NE TAM QUIDEM] *Ne tam cito quidem* edd. pr. Veneta. V. 3. vel] *non* edd. pr. Veneta. V. 4. *in quantum*] *quantum* edd. pr. Veneta. V. 5. utrum] *utrumque* edd. pr. Veneta. V. 6. qua] *quia* edd. pr. Veneta. ut] *quod* edd. pr. Veneta. V. 19. exclamationem facere denotetur] Sic etiam ed. pr. *et clamationem facere denotetur* ed. Veneta. *et clam actionem facere denotetur* MS. Boend. *exclamatione agendi* MS. Hulst. MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 10. Dixerat] *Dixit* edd. pr. Veneta. Ibid. et rursum] *ubi rursum* edd. pr. Veneta. V. 11. *se*] om. edd. pr. Veneta. V. 17. quae sit ars] *quaeritans* edd. pr. Veneta. V. 19. Hoc responso.] Sic MS. Hulst. MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo et in edd. pr. Veneta: *Hoc verbo.* V. 23. OBSECRO TE HERCLE — INPURISSIMUM] Edd. pr. Veneta: *Obsecro te hercle*, ceteris omissis. Volgo: *OBSECRO HERCLE ETC.* V. 25. audeat] *audet* edd. pr. Veneta. V. 37. QUAM PRIMUM ABSOLVITOTE] Haec ex edd. pr. Veneta adiecimus, volgo omissa. V. 31. planius] *planiu'* edidit Lindenbrogius, et sic videtur in MS. Reg. fuisse, alius V. C. (vetus codex) apud Lindenbrogium dicitur *planitis* habere. Huc facit etiam MS. Hulst.: *plamos.* Volgo et in edd. pr. Veneta: *plurima.* V. 34. HOC PERMANET] *hic provehat* edd. pr. Venata.

P. 55. v. 2. HOC PERMANET] om. edd. pr. Veneta. V. 3. quod] om. edd. pr. Veneta. V. 4. de] *ex* edd. pr. Veneta. V. 6. TUNC] *nunc* edd. pr. Veneta. V. 12. turpe dictu] *turpe factum* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 13. Servis] Volgo et in edd. pr. Veneta: *servus.* V. 14. Et vide, ut totum] *nisi invitus adeo, ut totum* edd. pr. Veneta. MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. *sed eo vultu, ut totum* MS. Hulst. Hinc Westerhovius coniecerat scribendum esse: *Servis: Nihil tam comicum, sed eo vultu, ut totum superbe ac magnifice loquatur Syrus.* V. 18. Et hoc spectatur] *Ex hoc spectatur* MS. Hulst. V. 20. QUANDO HOC BENE SUCCESSIT] Haec adieci ex ed. pr. *quando b. s.* ed. Veneta: *q. h. s.*, volgo omissa. V. 23. misere] *mi Syre* edd. pr. Veneta. Sed talia exempli caussa adhuc adtuli, posthac graviora tantum modo, uti volumine primo item factum est, adferam.

ACTUS TERTII SCAENA PRIMA. P. 56. v. 3. gestum] Sic edd. pr. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: gesta. Ibid. Hic ergo exspectatio est, in Getae nuntio gestus, in planctu Sostratae exitus] Sic ex edd. pr. Ve-

neta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium edidimus. Volgo legitur: *Hic ergo exspectatio est in Getae nuntio: Gesta, in planctu Sostratae: Exitus*, *. V. 5. MEA NUTRIX] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *MEA TU NUTRIX*. Sic infra quoque v. 8. v. 11. Ibid. qui sit] *quid sit* edd. pr. Veneta. Non male. Ibid. in dominos] *in domino* edd. pr. Veneta. V. 16. ut initio] Sic MS. Hulst., *ut Mitio* ed. pr. *ut mitio* ed. Veneta, unde corruptela volgatae lectionis: *ut Micio*, facillume explicatur. V. 11. QUID NUNC FIET] Haec addidi ex edd. pr. Veneta. Ibid. nunc] om. edd. pr. Veneta, et videtur sane delendum. V. 13. ignoratio] *ignorantia* edd. pr. Veneta. V. 14. est, quippe] *et quippe* edd. pr. Veneta. Ibid. Sed sapientior] Sic edendum putavi. Volgo et in edd. pr. Veneta: *Sed non sapientior*. V. 18. orator] *ut tutor* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 25. Vide προπαρασκευὴν doloris] *Vide praeparationem doloris* edd. pr. Veneta, ex quibus etiam ordinem adnotationum constituimus.

P. 57. v. 5. *Quaeque ipse — fui*] *Quique i. m. u. e. t. q. p. m.* ed. pr. *Quinque m. n. e. t. q. p. n. mus.* ed. Veneta. V. 7. quod si recitatur, *tu* facit] *quod resciscitatur, ut facit* ed. pr. *quod si resciscitatur, ut facit* ed. Veneta; et sic MS. Boend. Volgo: *Quod * recitatu. Et facit.* In qua scriptura MS. Reg. apud Lindenbrogium habet: *rescitatu*. V. 9. Quom] *quomodo* ed. pr. Volgo et in ed. Veneta: *cum*. Ceterum ordo adnotationum ex edd. pr. Veneta constitutus est. V. 10. HABEO] *habemus* edd. pr. Veneta. V. 11. GETA AUTEM HIC NON ADEST] Haec addunt edd. pr. Veneta. V. 12. aestimans metu] *existimans metus* edd. pr. Veneta. V. 16. utrumque] *ad utrumque* edd. pr. Veneta. V. 18. Pro *non*. Et] *Pro non est* edd. pr. Veneta. V. 19. nam qui potest?] om. edd. pr. Veneta. Ibid. sed ad omnes] *sed omnes* edd. pr. Veneta.

P. 58. v. 3. ¶ GETA AUTEM HIC NON ADEST: Veniet.] Haec adiecimus ex edd. pr. Veneta, volgo omissa. V. 6. rationabiliter] *a racionabili* ed. Veneta, non ed. pr. V. 8. E RE NATA] *Here nate* ed. pr. *herae natae* ed. Veneta. V. 10. Sic Lucilius, p. *i. i. Hic e re nata sic eius dedit: haud malus est.*] Haec om. MS. Boend. et vett. edd. apud Westerhovium. Edd. pr. Veneta tantum haec habent: *Ergo here nate* (*herae natae* ed. Veneta) *sic eius dedit aut* (*haud* ed. Veneta) *malus est.* V. 12. quom non] Sic scribendum putavi. *Quem non* ed. pr. *quam non* ed. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *quam nunc*. V. 13. e re nata] *here nate* et *herae natae* edd. pr. Veneta. et sic infra v. 25. V. 14. quod factum est] *quod est* edd. pr. Veneta. V. 16. Sensus enim hic est: Est quidem malum] *Sensus enim hic quidem malum* edd. pr. Veneta. Volgo: *Sensus enim hic est: Malum etc.* V. 21. pro evenit et contigit] *evenit et contingit* edd. pr. Veneta. V. 23. sin] *si non* edd. pr. Veneta. Ibid. ut sit: *E re nata*

intelligo.] Haec om edd. pr. Veneta. V. 27. QUOD] Edd. pr. Veneta: *Vitium oblatum est, quod ad illum etc.*, ut edendum fuerit: VITIUM OBLATUM EST, QUOD AD ILLUM EST.", id quod adnotatio ipsa requirit. V. 30. ILLUM autem Aeschinem scilicet] *Illud autem dicit ut Aeschinus scilicet* edd. pr. Veneta. V. 32. Sic enim facit: *Potis, potius, potissimum*] Haec, quae desunt in quibusdam codd. apud Westerhovium, habent edd. pr. Veneta, nisi quod legunt: *potis et potius, potissimum.* V. 33. significat] *significat: pro Aeschino significat* edd. pr. Veneta. V. 34. *quantum*] *quod* edd. pr. Veneta.

P. 59. v. 4. *παρέκτασις*] *exsultatio* edd. pr. Veneta. *περίστασις* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 6. ab iis] *ab hiis* ed. pr. Volgo et in ed. Veneta: *ab his.* V. 9. Quia talis est] Sic ed. Veneta, MS. Boend. *quanta his est* ed. pr. Volgo: *Quam bonus est.*

ACTUS TERTII SCAENA SECUNDA. P. 60. v. 1. QUOD SI OMNIA] Haec addidimus ex edd. pr. Veneta, volgo omissa. V. 6. NUNC ILLUD EST] *Nunc istuc* edd. pr. Veneta. V. 8. CONFERANT: Ὑπερβολὴ cum *παρονομασίᾳ*] haec omnia om. edd. pr. Veneta. V. 11. ut pereunti] *pereuntis* edd. pr. Veneta. V. 16. MIHIQUE] *mihi* edd. pr. Veneta et sic infra. V. 19. *πολυσύνδετον*] *Asynthelon* edd. pr. Veneta. V. 21. *Armentarius — pharetram*] om. edd. pr. Veneta. V. 24. TOT RES REPENTE] addunt edd. pr. Veneta, volgo omissa.

P. 61. v. 18. SAECULUM] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *seclum.* V. 19. [ut a tempore mores increpet]] Haec adduntur in edd. pr. Veneta, omissis tamen iis, quae sequuntur: *ut: O tempora, o mores.* V. 22. *lata*] Corrige: *laeta.* V. 24. HOCINE SAECULUM] Haec addunt edd. pr. Veneta, volgo omissa. V. 25. IMPIUM] Sic hic et infra v. 31. scripsimus ex MS. Regio apud Lindenbrogium. Volgo et in edd. pr. Veneta habetur: *IMPURUM.* V. 30. *deorumque*] *d.* edd. pr. Veneta. Volgo: *deumque.*

P. 62. v. 3. *Nam ut — timida es*] Pro his edd. pr. Veneta: *Nam ut ex mari timido.* V. 5. impium] Volgo: *impurum.* V. 6. Et saepe repetitum NEQUE] Haec verba om. edd. pr. Veneta. V. 11. ictus] *ictum* edd. pr. Veneta. V. 16. Num] *Nunc* ed. Veneta, non pr. Ibid. *nostro — amantem est*] *n. u. l. f. o. d. a. m. a. e.* V. 18. *et cetera*] addunt edd. pr. Veneta. V. 21. *Αὐξητικῶς* — mariti] *Non enim addidit mariti.* edd. pr. Ven. V. 26. *vultus*] om. edd. pr. Veneta. V. 27. SATIS QUAE LOQUATUR] om. edd. pr. Veneta. V. 29. praesens loquitur] Sic etiam edd. pr. Veneta. Lindenbrogius edidit: *praesens est.* Westerhovius coniecit: *porro servus loquitur.* V. 32. ne ob illam] Sic codd. quidam apud Westerhovium. Volgo: *ne ob illam rem.* In edd. pr. Veneta haec tantum habentur: *ne ob illa loqui desinat.*

P. 63. v. 1. LOQUATUR] *Loquitur* edd. pr. Veneta. Ibid. Adhuc non audiente Geta hera loquitur] Haec om. edd. pr. Veneta. Ibid. Geta hera] *hera* codd. apud Westerhovium, omisso *Geta*. Volgo *Geta*, omisso *hera*. V. 2. eum servus] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *eum satis*. V. 4. Lucilius] om. edd. pr. Veneta. V. 6. competentis] Sic etiam edd. pr. Veneta. Sed MS. Boend. et editio anonyma apud Westerhovium: *compotentis animi*. V. 7. *compotem*] *competere* edd. pr. Veneta. V. 8. Septimio] *septimo* edd. pr. Veneta. V. 9. animo] Edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Argentina editio *animi*. V. 18. de scriptione] *de scripto* edd. pr. Veneta. V. 19. Hunc igitur] *Hanc igitur* edd. pr. Veneta, id, quod si supra *de scriptione* legimus praestare videtur. Ibid. *Tarquitius*] *Tarquinus* edd. pr. Veneta. Volgo: *Tarquinius*. V. 21. quando quisque] Sic nos scribendum putavimus. Edd. pr. Veneta: *cum quisque*. Volgo: *quando quisquam*. V. 23. quae recentissimis flagitiis properata sit] *quae ex recentis vitii flagitiis properat* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 24. Sic] addunt edd. pr. Veneta.

P. 64. v. 1. *illis*] *olim* ed. pr. *o.* ed. Veneta. V. 2. *Seminibus*] om. ed. Veneta. *s.* ed. pr. V. 5. *crura brachiaque. Vitium in Aeschinum*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *crura brachiaque, et cetera vitia, in Aeschinum*. V. 6. maxime per Syrum] Haec sic scripsimus ex edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo tantum legitur *Syrum* idque coniunctum cum proximo verbo: *IMPULSOREM*. V. 15. *Spumantem, sparsasque manus*] *s. s. parque m.* edd. pr. Veneta. V. 22. providere] *praevidere* edd. pr. Veneta.

P. 65. v. 3. *furit*] *fugit* edd. pr. Veneta et sic volgo legitur. Ibid. *hac lutulenta*] *ac lutulenta* edd. pr. Veneta et Volgo. V. 5. *Illa fretus agit ventos*] *Cursu parant ista g. et agit ventos* edd. pr. Veneta. V. 14. temporis, sperare *iuxta*] Volgo legebatur: *temporis sperare, iuxta*.

P. 66. v. 1. ELOQUERE OBSECRO TE] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ELOQUERE, OBSECRO, QUID SIT*. V. 8. ALIENUS EST ETC.] Hanc adnotationem etiam edd. pr. Veneta omittit. V. 9. Getae] Volgo: *Geta*. Mox repone *ipse*, ut volgo legitur. V. 12. augmenta mali metuenda] *argumenta mali metuenda* edd. pr. Veneta. *argumenta mali metuendi* MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 15. interponitur] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium, etiam ed. Lindenbrogiana. Volgo: *interponuntur*.

P. 67. v. 12. NOSTRUM — NOSTRAM] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *NOSTRUMNE — NOSTRAMNE*. V. 18. non quia devinabat] *non quia parem nasci divinabat* codd. vett. apud Westerhovium, et sic edd. pr. Veneta, nisi quod hac *divinabat* geminatum habent.

P. 68. v. 1. *ait*] *e.* edd. pr. Veneta. V. 8. AN PROFERENDUM HOC TIBI VIDETUR] Haec addunt edd. pr. Veneta, ita ut lacuna hic haberi videatur. V. 14. cogiturque] *cogerisque* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 15. tacere] om. ed. pr. *conticere* ed. Veneta, uti MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 17. constantem esse demonstratur] „In aliis: *constantem*, et, *demonstrat.*" Westerh.

P. 69. v. 6. videlicet dari pro virgine nuptum] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Videlicet* PRO VIRGINE DARI NUPTUM. V. 11. Haec ergo nec virgo] Sic ed. Veneta. Volgo: *Aut nec virgo.* In ed. pr. verba: *ut: Nunc — Haec ergo*, omissa sunt. V. 19. vel pro quando quidem] Sic nos scripsimus. MS. Hulst.: *Quando pro quandoquidem.* Volgo: *vel* QUANDO *pro quidem*, et sic etiam edd. pr. Veneta. V. 20. E. g.] Sic MS. Hulst. Volgo et in edd. pr. Veneta: *Hoc est.* V. 21. V. 21. clam] *domini* ed. pr. *domum* ed. Veneta, ut *clandestinum* fuisse videatur. V. 22. a facinore abhorreant] Sic scripsimus ex MS. Hulst. Edd. pr. Veneta tantum: *facinore abhorreant.* Volgo: *facinora abhorreant.*

P. 70. v. 2. vel uti melius potens sis dicere] Sic MS. Hulst., neque abludunt edd. pr. Veneta, codd. apud Westerhovium, nisi quod habent: *veluti.* Volgo: *velut qui melius possim dicere.* V. 7. SIMULO: SIMULUS] *Simulus* edd. pr. Veneta. Volgo tantum *SIMULO* legitur. V. 11. *summum suum*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Parmenonem summum suum.*

ACTUS TERTII SCAENA TERTIA. P. 71. v. 6. UNA FUISSE] Sic scripsimus ex edd. pr. Veneta. Volgo: *UNA ADFUISSE.* V. 8. afficiat] *efficiat* ed. Veneta. „Lego: *adfligat.*" Westerhovius. V. 18. Ducimus enim volentes] Hanc volgatam scripturam confirmant etiam edd. pr. Veneta. Sed MS. Hulst.: *Ducimus enim etiam orantes.* MS. Reg. apud Lindenbrogium: *Ducimus etiam orantes.* V. 22. UBI EGO ILLUM QUAERAM] Addunt edd. pr. Veneta, et sic deinceps, ubi lemmata verbis auximus. V. 23. isse] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *iisse.* ἀπὸ τᾶς γᾶς, τοῦτ' ἔστι, τῆς γῆς] ἀπὸ τῆς γῆς ed. Veneta, om. ed. pr.

P. 72. v. 1. *trabena*] *trabea* MS. Boend. edd. pr. Veneta. V. 10. Acacidem] *Aeaciden* ed. pr. Apud Virgilium l. c. legitur: *Alciden.* Mox ed. Veneta: *nec sum.* V. 11. *Accepisse lacu*] om. edd. pr. Veneta. V. 12. Figura ἐπανάληψις — et levium] Westerhovius hunc locum ex Codd. vett. sic constituendum putavit: *Figura ἐπανάληψις. ¶ DE GREGE ILLO: Ordo vel bonorum vel magnorum dicitur et gravium, ut equester ordo, senatorius ordo. Grex et malorum et levium.* Volgo legebatur: *Figura ἀπανάληψις, de grego illo est. Ordo vel bonorum vel malorum dicitur et gravium, ut Equester ordo, S. ordo. Grex vel bonorum vel malorum est et le-*

vium. In his edd. pr. Veneta: *grex dicitur.* Deinde: *Etiam grex* pro volgato *Grex.*, deinde om. *et levium.* MS. autem Reg. apud Lindenbrogium ultima sic habet: *Grex vel malorum vel levium.* V. 15. in his] *in hiis* ed. pr., non Veneta. V. 19. Pro ganeo] *pro gauli* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 23. Micio: *Nisi*] Sic scribendum vidit Westerhovius ex Act. I. sc. 2. v. 73. Volgo: *Micioni, si.* Edd. pr. Veneta: *Micioni, sic.*

P. 73. v. 11. ut indicat Demea, non distributum, dilapidatum] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *id est, ut indicat Demea, dilapidatum.* V. 12. *Columen familiae nostrae, bone custos salve*] *Columen familiae bone custos salve* edd. pr. Veneta. Volgo: *Bone custos, salve, columen vero familiae.* V. 27. contrarium senectuti est] „Immo *consentaneum senectuti est.* Unde infra IV. 7. 43. SENEX DELIRANS." Westerhovius. V. 31. quia et maior] Corrige: *quia est et maior.*

P. 74. v. 5. enim] Addunt edd. pr. Veneta, volgo omissum.

P. 75. v. 3. Quod ante pedes est] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Quod est ante pedes.* V. 12. et ablativus. Si ablativus, *praeditus*] Sic edd. pr. Veneta, nisi quod ed. pr. servat *perditus.* Volgo: *et septimus. Si septimus, perditus.* V. 16. ad ignoscendum] Sic edd. pr. Veneta, codd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *ad agnoscendum.* V. 21. in iis — in iis] *in hiis — in hiis* ed. pr. Volgo: *in his — in his.* V. 27. et — non solvit] om. MS. Hulst. MS. Boend.

P. 76. v. 5. repetit. V. 42. SINEREM: *Εἰρωνικῶς*] Sic ego scripsi ex edd. pr. Veneta. Volgo legebantur haec coniuncta: *repetit* SINEREM*? et εἰρωνικῶς interrogat.* V. 20. Hae sententiae semper sunt hyperbolicae] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Hae sunt sententiae et semper probabiles etc.*

P. 77. v. 2. *Equarum*] *quorum* edd. pr. Veneta. V. 15. *Quae fortuna — linquant*] om. edd. pr. Veneta. V. 17. Cui contrarium in significatione id quod te oro] Sic etiam edd. pr. Veneta, MS. Boend. Sed MS. Hulst: *Cui contrarium est id est significat id quod te oro.* MS. Reg. Lindenbr.: *Cui contrarium est idem significans.* Hinc Wielingius legendum suspicatur: *Cui contrarium* ID, *significans idem, quod te oro.*

P. 78. v. 1. Fides est et accusatio] Sic habent edd. pr. Veneta, quae supra omittunt verba: *His enim fides fit.* Sed videtur reponendum: *Est accusatio*, ut volgo legebatur. V. 8. *ac sobrium*] *et sobrium* edd. pr. Veneta. V. 14. et simul ostenditur] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *qua ostenditur.* V. 17. EST] Addunt edd. pr. Veneta. V. 28. referemus] *referremus* edd. pr. Veneta. Volgo: *referamus.*

P. 79. v. 5. doctos] Corrige *dolos*, ut volgo legitur. *Doctos* habent edd. pr. Veneta. V. 6. Non enim utilem agit] Sic ed. Veneta. *Non enim utile agit* ed. pr. Volgo: *non ut ille agit.* V. 10. § PORRO AUTEM: Autem, vero et huius modi] Sic ego

restituendum putavi. *Porro autem. aut vero et huiusmodi* ed. pr. *Porro autem. vero et huiusmodi* ed. Veneta. Volgo: *Porro autem: At vero et huiusmodi etc.* V. 17. ut alludentem de sua] *ut alludentem se de sua* edd. pr. Veneta. *ut ludentem de sua* MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo: *ut allusionem de sua.* V. 30. INSPICERE — SIET] Haec pro lemmate habent edd. pr. Veneta. Volgo: *TAMQUAM IN SPECULUM.*

V. 80. v. 4. familia] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *et familia.* V. 20. *erroremque hostibus illum*] *e. m. r. p. n.* edd. pr. Veneta. V. 26. ut et fiat et approbetur] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. Volgo: *ut et sciat et approbet.* V. 27. quod rogat] *quod facit* edd. pr. Veneta, MS. Boend.

P. 81. v. 3. *Curare coeperit*] *Amare coeperit* edd. pr. Veneta. Volgo: *Amare coepit.* V. 4. *curare*] *amare* edd. pr. Veneta. Ibid. *reposcere est*] *reposcere*, om. *est*, edd. pr. Veneta. V. 8. quo indignetur] *quod indignetur* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 9. inveniat] om. edd. pr. Veneta, MS. Boend. In MS. autem Hulst. hinc usque ad Act. IV. sc. 5. V. 30. lacuna est. Westerhovius scribendum coniecit: *Et bene dubitat, an familiarem videat civem, ipse multum absens a conspectu civium.* V. 23. incusationi huius] Sic ed. pr. *accusationem huius* ed. Veneta. Volgo: *huius incusatione.* V. 34. doliturus] *doliturus sit* MS. Reg. apud Lindenbrogium. Ibid. super Aeschino] *super Aeschinum* edd. pr. Veneta, et plerique codd. veteres apud Westerhovium.

ACTUS TERTII SCAENA QUARTA. P. 82. v. 18. *stragemque satis*] om. edd. pr. Veneta.

P. 83. v. 6. HAUD SIC AUFERENT: Quomodo accipimus] *Haud sic auferent. Quō accepimus* ed. pr. *Haud sic. a. sicut accepimus*, ed. Veneta, et sic videtur scriptum esse in MS. Boend. V. 7. An, nisi] *aut si* edd. pr. Veneta, et, ut videtur, MS. Boend. Volgo: *An, si.* V. 8. silentio transituros] *silentium tacituros* edd. pr. Veneta et MS. Boend., ut videtur. V. 14. SIC dictum] Post haec verba in edd. pr. Veneta lacuna satis magna est. Volgo haec continenter leguntur. V. 15. [immo magnae]] Haec verba addunt edd. pr. Veneta, MS. Boend., volgo omissa. V. 23. simpliciter] Sic etiam ed. pr. *suppliciter* ed. Veneta, MS. Boend. V. 24. quom praeterea servus] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quum servus.* V. 26. MORIENS NOS TIBI] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *TIBI MORIENS NOS.* V. 29. Sic et alibi] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Sic alibi.* V. 33. *et Latii*] *et relatum* edd. pr. Veneta.

P. 84. v. 2. *libertos*] *liberos* edd. pr. Veneta. V. 15. illis] *illi* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 22. in indignationem] Sic ediderunt Rob. Stephanus et Lindenbrogius. Volgo: *indignationem*, ut edd. pr. Veneta. V. 25. *Κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι*] Sic etiam apud

Homerum legitur. Volgo legebatur: *Κέλευέ με πάντ' ἀποδοῦναι.* Ibid. *ἐθέλω μὲν γὰρ ἐκ συνωνυμίας*] Sic Westerhovius. Volgo: *ἐθέλομεν* (sic) *γὰρ ἕκτορα* CYNENNIA*T*ENA.

P. 85. v. 5. Corrige: *dicendo.* V. 17. quia non contentus] *qui non contentus* edd. pr. Veneta. Volgo: *Non contentus.* V. 18. *Quia istoc — homini adulescentulo*] Haec in edd. pr. Veneta sic leguntur: *Quid hoc illecebrosius fieri potest nox mulier vinum hominibus: quid hoc illecebrosius homini adulescentulo.* V. 22. ut ipse alibi] Sic ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo et in ed. pr.: *ut ipse.* V. 23. *huc vel illuc*] *huc vel illud* ed. Veneta. *huc atque illuc* ed. pr. Volgo: *huc illuc.*

P. 86. v. 4. quia] *quid* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 12. *Ἀσυνδέτως,* ut solet, per *συντομίαν*] *asyntheton, ut solet, per syntonomiam* edd. pr. Veneta. Volgo: *Ἀσυνδέτως per συντομίαν, ut solet.* V. 22. iam gravida] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *nunc gravida.* V. 32. *τῷ ἰδιωτισμῷ*] *τῷ ἀττικισμῷ* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 34. PSALTRIAM NOBIS] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *NOBIS PSALTRIAM.*

P. 87. v. 1. cui e contrario] Sic scribi voluit Westerhovius. Edd. pr. Veneta: *cui contrarium.* Volgo: *qui e contrario.* V. 4. mira sunt scelera] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *miratur scelera.* V. 19. saepius] Edd. pr. Veneta. Volgo: *saepe.* V. 29. Ergo] *Ego* edd pr. Veneta, MS. Boend.

P. 88. v. 12. ad hoc illud, ut nemo possit intercedere] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Rob. Stephanus et Lindenbrogius ediderunt: *ab hoc illuc, ubi nemo possit intercedere,* et sic volgo legitur.

V. 89. v. 3. in malis positos] *in malis positis* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Guido Iuvenalis legit: *in malis positum.* V. 6. suppliciter] Sic scripsimus e coniectura Westerhovi. Volgo legebatur: *simpliciter,* ut etiam in edd. pr. Veneta. Cf. supra ad p. 83. v. 23. V. 27. sed necessitate] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *sed et necessitudine.*

P. 90. v. 13. *hac*] Corrige *has.* Ibid. *querelas*] Sic etiam edd. pr. Veneta. Apud Virgilium volgo legitur: *loquelas.*

P. 91. v. 10. me levabo] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *me relevabo.*

ACTUS TERTII SCAENA QUINTA. P. 92. v. 12. a senatus consulti formula] Sic, ut edidit Westerhovius, tres Parisini codices exhibent. Sed edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium: *a senatus consulto formulare.*

ACTUS QUARTI SCAENA PRIMA. P. 93. v. 2. et veriti, scilicet ob peccatum ex delicti conscientia et reverentia parentis. Apparet] Sic locum constituimus de sententia Wester-

hovii. Volgo legebatur: *et verti se* (sic etiam ed. pr., sed ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium, *vertisse*) *ad peccandum ex delicti conscientia, et reverentia parentis apparet. Item etc.* V. 18. corrige: *ITA*. V. 24. *adimant*] Sic etiam ed. pr. *adiuvent* ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium.

P. 94. v. 16. NIHILNE IN MENTEM EST?] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *NIHILNE IN MENTEM?*

P. 95. v. 2. visum] om. MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 17. a Syro] Sic edd. pr. Veneta. Volgo tantum: *Syro*. V. 24. *effervere*] Sic edd. pr. Veneta. Sed corrige: *et fervere*. Volgo: *fervere*. V. 26. de Demea] Sic ed. voluit Westerhovius. Volgo: *a Demea*.

V. 96. v. 1. dixit] Edd. pr. Veneta. Volgo: *dicit*. V. 3. cum stupore] Sic edd. pr. Veneta, etiam ed. H. Scoti. Volgo: *cum pudore*. V. 8. silentii] Volgo *silentio* et sic legitur in edd. pr. Veneta. Ceterum Westerhovius scribendum esse coniecit: *atque eiusmodi silentii, ut vel in ipso verbo Fabula conticescat*. V. 18. paulatim e cavea] *paulatim capna* edd. pr. Veneta. *paulatim capua* olim legebatur. Westerhovius coniecit: *paulatim ad casam venientis*. V. 20. alimonio] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Alimoniae*. V. 27. TE ME] Corrige: *TU ME*. Ibid. [Scilicet vidisse respondeas]] Haec verba om. edd. pr. Veneta.

ACTUS QUARTI SCAENA SECUNDA. P. 97. v. 4. Cicero in Catilinam] *Cicero in Catone* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 17. semper, quo] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *semper est, quod*.

P. 98. v. 13. NISI ME CREDO — REI] Haec verba volgo omittuntur. Nos ex vestigiis ed. principis sic restituimus.

P. 99. v. 7. *Hac*] *Haec* edd. pr. Veneta. Eaedem edd. post *sus* addunt *u. e. i.* V. 16. Sed sic ipse egit] MS. Reg. apud Lindenbrogium: *ut ipse ait*.

P. 100. v. 1. verba sunt servi] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *verba sunt Syri*. V. 23. *praeoccidere*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *peroccidere*.

P. 101. v. 3. Namque gratia est aut delectatio non stultissimum falli.] *Namque gratia est aut delectatio est: non stultissimum falli* ed. pr. *aut delectatio. Namque gratia est non stultissimum falli.* Westerhovius ope MS. Boend. et edd. vett. restituendum putavit: *Nam quae gratia est aut delectatio hominem stultissimum falli.*, quod maxime probabile est. Volgo legebatur: *Nam quae gratia est aut delectatio, non stultissimum falli?* V. 23. *suorum*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *suûm*. V. 24. et VIRUM TE IUDICO, inquit, non adulescentulum etc.] Sic haec constituimus ex edd. pr. Veneta. Volgo haec post verba: *perfectus es*, ita scripta legebantur: *ABI*,

VIRUM TE IUDICO: Inquit etc., ut adnotationem per sese efficerent.

P. 102. v. 1. SAPIAT] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: SAPIAT. In lemmatis, quoad eius fieri poterat, edd. pr. Venetam secuti sumus, nec singula quaeque notavimus. V. 9. IDEM QUOD EGO] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *IDEM SENTIT, QUOD EGO.*

P. 103. v. 3. *cervici*] *cervicē* ed. Veneta. *c.* ed. pr. V. 6. HAC — HAC] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *HANC — HANC.* V. 13. Hoc lentius aliqui legunt, aliqui clarius] Sic ed. Veneta, et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo inde a R. Stephano et Lindenbrogio legebatur: *Hoc lentius. Quidam clarius legunt, ut etc.* V. 18. ET SACELLUM ETC.] Haec sic ex edd. pr. Veneta edi volui: *Et SACELLUM, ut Varro ait, sacra cella est.* Volgo legitur: *§ EST SACELLUM: Ut Varro ait, sacra cella est.*

P. 104. v. 14. via] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. Volgo: *vita.* V. 20. non addito templo] *non addito TEMPLUM* ed. Veneta, non male. V. 21. *Ad Iovis mandem nostra*] Sic etiam edd. pr. Veneta. *ad Iovis manaevani* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 25. coloniae auctor et conditor] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. Volgo: *coloniae deductor et conditor.*

P. 105. v. 1. Etsi multa diminutiva] Sic scribendum vidit Westerhovius. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *Et simulata deminutiva.* V. 2. a genere nominum primae positionis, ut *rana ranunculus*, *scutum etc.*] Sic ego restituendum putavi ex edd. pr. Veneta: *nomina prima et positionis vetera*, *ut est in his* (*hiis* ed. pr.) *Scutum scutella canis*, *canicula.* Volgo: *Nomina primae positionis*: *ut Rana*, *ranunculus*, *veterana: scutum*, *scutella: canis*, *canicula.* Nam quem ad modum natum esset *veterana*, ex edd. pr. Veneta apparuit. V. 22. ad describendam] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ad describendum.* V. 28. deaeque omnes] *d. o.* edd. pr. Veneta.

P. 106. v. 6. quam ut quidam ξυννενοφότα interpretantur, putantes, ut ξυννενοφότα, sic nos SILICERNIUM intelligere] Sic nos scripsimus ex edd. pr. Veneta: *quam ut quidam Xenophonta interpretantur putantes* (*interpretatur putans* ed. Veneta) *Xenophanta: sic nos silicernium intelligere etc.* Volgo legebatur: *quam ut quidam Xenophonta interpretantes putant*, *sic nos SILICERNIUM intelligere.* Ceterum olim Vossius pro *Xenophonta* γέροντα scribendum coniecerat. „At Iac. Baileyus recte putat pro *Xenophonta*, vel Vossiano γέροντα, legendum ξυννενοφότα, particip. nempe praet. perf. med. verbi ξυννέφομαι, nubilam mentem habeo: fretus auctoritate *fragm. Aristoph.* (ἐν Νήσοις) ap. *Brunk.*, p. 257. a *Suida* et *Photio* citati: Ὡς εἰς τὴν γῆν κύψασα κάτω καὶ συννενοφυῖα βαδίζει. Locus, ut videtur, est de incurva et σκυθρωπῷ vetula.“ Furlanetto in Forcellini Thes. ling. Lat. Vol. IV. p. 113. ed. Germ. V. 22

Indulge] om. edd. pr. Veneta. V. 27. *pressive oculos*] om. edd. pr. Veneta.

ACTUS QUARTI SCAENA TERTIA. P. 106. v. 8. SI, QUAM FECERE: Hic] Sic, ut scribendum coniecerat Westerhovius, verba habent edd. pr. Veneta, MS. Boend. Volgo legebatur: *SI, QUAM FECERE, IPSI EXPOSTULANT: Hic etc.*

P. 108. v. 11. Et sane hi versus desunt] Sic etiam ed. Veneta et ed. pr., nisi quod haec: *hii* pro *hi* habet. MS. Boend. *Et sane hic versus desunt.* Westerhovius, quoniam in ed. Mediolanensi tres versus desunt, scribi voluit: *Tres sane hic versus desunt.* Potest scriptum olim fuisse: *Et sane III versus desunt etc.*

P. 109. v. 4. NEGLEGI: Legitur et CLAUDIER.] *Negligi legitur et claudere* ed. pr. *negligi: legitur et claudicare* ed. Veneta. Volgo: *NEGLIGI: Legitur et CLAUDERE ET CLAUDICARE.* V. 10. Et CORAM] Corrige: *Et praeterea CORAM*, ut etiam edd. pr. Veneta habent. V. 11. ceteras] *certas* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium.

ACTUS QUARTI SCAENA QUARTA. P. 110. v. 1. modice] Recte Boeclerus coniecit scribendum esse: *immodice.* V. 3. ut Virgilius] Sic ed. Veneta. Volgo tantum: *ut*, quod ed. pr. et ipsum omittit. V. 4. O praestans animi iuvenis] *o praestans animi* ed. pr. *o praestans iuvenis* ed. Veneta. V. 13. CERTUM EST: CERTUM EST] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *CERTUM SIET: CERTUM SIET.* V. 14. Nisi forte UT *quam* significet] *nisi forte significet o quam* edd. pr. Veneta. *Nisi forte significat, ut sit o quam* MS. Reg. apud Lindenbrogium.

P. 111. v. 7. suspicatus hoc est] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *haec suspicatus est.* V. 9. *huic viciniae*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *huc viciniae.* Ibid. UBI VIDI] Sic edd. pr. Veneta, etiam MS. Boend. Volgo: *UBI EAM VIDI.* V. 19. deciperemur] Sic ex altera Westerhovii coniectura scripsimus. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *deciperetur.* V. 23. *quaerunt*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *volunt*, ut in Andriae loco citato.

P. 112. v. 1. Utpote anui] Sic scribendum erat. Volgo: *utpote anus.* In edd. pr. Veneta *avis* legitur pro *anui.* V. 12. AD ME DOMUM autem] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *AD ME autem DOMUM.*

P. 113. v. 3. Nimius] Sic edd. pr. Veneta. *Nimium* volgo. Ibid. frigidus] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *frigus*, ut ed. pr. V. 9. Nam veteribus non placet] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. Volgo legebatur: *Nam non placet.*

ACTUS QUARTI SCAENA QUINTA. P. 114. v. 1. Hinc] Sic ed. Veneta, ut coniecit Westerhovius. Volgo et in ed. pr. *hic* legitur. V. 3. ut vel] Sic ed. Veneta. Volgo tantum: *vel.*

P. 115. v. 20. mixtum vero] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *mistum vero.*

P. 116. v. 6. Et QUAEDAM] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *QUAEDAM*. V. 10. CERTE SCIO] Volgo: *CERTE SCIO*, et sic edd. pr. Veneta. Ibid. Parum dixi, inquit] Sic, ut voluit Westerhovius, edd. pr. Veneta. Volgo: *Parum dixit, inquit*. V. 13. vetustius] Sic ed. Veneta, MS. Boend. Volgo: *venustius*. V. 25. velut inscio] Volgo et in edd. pr. Veneta: *vel inscius*.

P. 11. v. 25. Nunc dicit] *Nondum dicit* MS. Reg. apud Lindenbrogium.

P. 118. v. 10. Graeci dicunt ἀτενὲς] „Variant scripti codd. *ΠΤΑΠΤ*ECTOS. et *ΠΤΑΠ*IECTOS." Lindenbrogius. V. 12. Nota octo syllabarum] *Notato syllabarum* edd. pr. Veneta. Quo facilior Westerhovii coniectura est scribentis: *Nota septem syllabarum*. Fuit olim fortasse: *Notato VII syllabarum etc.* V. 27. QUI ILLA CONSUEVIT] *Qui illi consuevit* ed. Veneta. Volgo: *QUI CUM ILLA CONSUEVIT* et sic ed. pr. V. 30. Et clandestina, ut] *Ut clandestine et* edd. pr. Veneta. Ibid. *consuetio*] Volgo et in edd. pr. Veneta, MS. Boend. *consuetudo*. MS. Boend. Plauti *suspicio*.

P. 119. v. 4. Sed MISERE AMAT dixit] Sic scripsimus ex edd. pr. Veneta: *sed miserā dixit*. Volgo: Sed *MISERE* dixit. V. 8. *Illum*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *illam*. V. 11. Sic Caecilius in Eratosthene] *Celius in exatostoti* edd. pr. Veneta. Ibid. *plena gladiatoria*] „*ἴσ. plane glad.*" Lindenbrogius. V. 12. *sauciat*] om. edd. pr. Veneta. V. 13. a Virgilio] Sic ed. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium, Lindenbrogius. Volgo et in ed. pr.: *ex Virgilio*. V. 14. *nunc*] *tum* edd. pr. Veneta. V. 15. *Quosve — aequor?*] Haec omnia om. edd. pr. Veneta. V. 24. Dativo] *Ablativo* edd. pr. Veneta. V. 25. Qui tunc Romanis imperator erat. ¶ AUCTOR HIS REBUS QUIS EST?] *Qui nunc Romanus imperat auctor. p. x. n.* ¶ *His rebus auctor quis est?* edd. pr. Veneta.

P. 120. v. 1. *Verres*] *veteres* edd. pr. Veneta. V. 2. Utrum filiam — ducunt] „Optimi codd. [i. e. edd.] ita: *Utrum filiam? an quae possit esse? Nam omnes alienas filias dicunt.*" Westerhovius. Sic etiam ed. pr. Veneta, nisi quod illa *aliena* servat. V. 13. nupta] Sic edd. pr. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *rapta*. V. 29. in quod pene periculum] Sic MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. *In quo pene periculo* edd. pr. Veneta. Volgo inde a R. Stephano et Lindenbrogio legitur: *id quod pene periculum*. V. 33. Modo non] Sic ed. Veneta. *Modo exhibuisset* ed. pr. Volgo: *Non exhibuisset*.

P. 121. v. 20. pater] Sic MS. Mark. et edd. veteres quaedam apud Westerhovium. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *patri*.

P. 122. v. 5. et nihil amaroris] Sic ego scripsi. Volgo legitur: *et nihil amoris.* Potuit etiam scriptum fuisse: *et nihil nisi amoris.* V. 10. etiam] addit ed. Veneta, *et* ed. pr. V. 21. ignoscentius] Sic scripsimus ex edd. pr. Veneta. Volgo: *innocentius.*

V. 123. v. 16. *in vobis*] *in nobis* ed. Veneta. *in omnibus* ed. pr. V. 28. quae dei cessantibus praestare non possint] *quae de cessantibus praestare non possit* edd. pr. Veneta. Volgo: legitur: *quae a diis cessantibus praestari non possint.* V. 37. Ordo est: DEDUCTUM IRI] Sic ed. Veneta. *et deest deductum iri* ed. pr. Volgo: *ORDO, DEDUCTUM IRI DOMUM.*

P. 124. v. 6. amittendae amatae nimium puellae] Sic scripsimus ex ed. Veneta. *amittendae nimium puellae* ed. pr. Volgo tantum: *amittendae puellae.* V. 18. qualibet sententia: inimici vero] *quaelibet vero saevitia inimici* edd. pr. Veneta, MS. Boend. V. 25. Ridiculose dixit] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Religiose dixit.*

P. 125. v. 3. Id est, c i t o] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *aut deest*, *c i t o.* Ibid. POTEST deest *isse*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *potest esse.*

P. 126. v. 4. *patriosque penates*] *p. p.* edd. pr. Veneta. V. 12. Qui q u o m o d o, q u a r e, q u a r a t i o n e] Edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium legunt: *Q u i modo q u a r e*, *q u a r a t i o n e.* Non male. Ceterum, quae volgo post verba *q u a e r a t i o n e* adiecta verba sunt: *m a g i s m i h i i n d u l g e r e t*, ea cum edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium, denique cum R. Stephano et Lindenbrogio omisimus. V. 16. M a l a n o b i s e t i a m d e b o n i s n a s c i.] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Mala etiam de bonis nobis nasci.*

ACTUS QUARTI SCAENA SEXTA. P. 127. v. 2. Non autem tam amare vult, quam ipse amare inducitur] *Non autem eum amare vult*, *quem ipse amare* (*amat* ed. pr.) *inducitur* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Westerhovius scribendum putavit: *Non autem tam amare vultu*, *quam ipse re inducitur.* Volgo legebatur: *Non autem tantum amare vultu*, *quam ipsa re*, *inducitur.* In ea scriptura, quam nos exhibuimus, etiam emendandum erit: *ipse*, *quam.*

ACTUS QUARTI SCAENA SEPTUMA. P. 128. v. 6. ac ingenti] Sic etiam edd. pr. Veneta, non quod exspectes *et* sive *atque.* V. 12. aut certe quando, cum] Sic ed. Veneta et vett. apud Westerhovium. Volgo: *aut certe*, *cum.* V. 15. *immensis orbibus angues*] om. edd. pr. Veneta. V. 18. *Crinibus*] om. edd. pr. Veneta. V. 19. Cleomene] *Diomene* edd. pr. Veneta. V. 20. *cunctis*] Sic edd. pr. Veneta, MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo: *ceteris*, ut apud Ciceronem legitur.

P. 129. v. 1. ne, quod ille cupit, abneget Micio] Sic edd.

pr. Veneta. MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *nec quod ille cupit*, *abnegat Micio*. V. 2. vel ut consentiendo] Sic ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. *vel consentiendo* ed. pr. Volgo: *ut consentiendo*. Haec omnia MS. Hulst. sic scripta exhibet: *Nec quod ille cupit Micio vel consentiendo mitigare sibi acriorem fieri iracundiam Demeae*. Ex MS. autem Reg. apud Lindenbrogium hoc adfertur: *vel consentiendo mitigare sibi amorem, fieri iracundum Demeam*.

P. 130. v. 6. PROH IUPPITER] Sic bis legunt edd. pr. Veneta. Volgo: *O IUPPITER*. V. 24. et nunc FORTE] Sic ed. Veneta. Volgo: *et FORTE nunc*.

P. 131. v. 3. Utrum OPUS EST IACTU an IACTU NON CADIT?] Sic edd. pr. Veneta, nisi quod illa *utrum* om. Volgo: *Utrum QUOD OPUS EST IACTU NON CADIT?* V. 8. In scrupulo] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *In scropulo*. V. 14. interiorem causam] Sic edd. pr. Veneta, MSS. Hulst. et Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *ulteriorem causam*. V. 17. subaudiet] *audiet* edd. pr. Veneta et edd. vett. apud Westerhovium.

P. 132. v. 3. equus ligneus] Sic edd. pr. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *equus Durius*. V. 4. connexis manibus] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *nexis manibus*. V. 11. credas] Addunt edd. pr. Veneta. V. 21. FAC TE: Non dixit: *Esto*, sed e l a b o r a, u t e s s e p o s s i s.] Haec addidimus ex edd. pr. Veneta, MS. Boend., volgo omissa. V. 29. *quam Libentia est*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quam ipsa lubentia est*. V. 31. et coloris et gravitatis] Sic MSS. Boend. Hulst., et edd. quaedam vett. apud Westerhovium. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *et caloris et gravitatis*. V. 33. ut sic finiret] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ut sic finiat*.

ACTUS QUINTI SCAENA PRIMA. P. 133. v. 15. opportune] Edd. pr. Veneta. Volgo: *optime*. V. 16. Nam p r o c e d e r e s e g n e m *prodeambulare* significat] Sic scripsimus ex coniectura Westerhovii. *Nam producere signum deambulare* edd. pr. Veneta et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo legebatur: *Nam procedere segnem*, *d e a m b u l a r e significat*. V. 21. Mire ad securitatem ebrius haec expressit] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. Volgo: *Mire securitatem ebrii hic expressit*.

P. 134. v. 4. FUNDES] Edd. pr. Veneta. Volgo: *FUNDIS*. Et sic v. 6. V. 7. p r o f e r e s an p e r d e s] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *p r o f e r s an p e r d i s*. V. 14. non esse sobrii Syri] *non esse ebrii Syri* edd. pr. Veneta, MS. Boend.

ACTUS QUINTI SCAENA SECUNDA. P. 135. v. 20. et a b i i s s e pronuntiat] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *et abiisse Demeam pronuntiat*.

P. 136. v. 3. Quare salse totum ad Demeam contulit] *Qua re false totum ad Demeam contulit* edd. pr. Veneta, MSS. et

edd. vett. apud Westerhovium. Volgo inde a R. Stephano et Lindenbrogio edebatur: *Qua re totum salse, totum ad Demeam contulit.* V. 10. *vannus*] *vanulus* ed. pr. Ed. Veneta *vanus*, ut volgo legitur.

ACTUS QUINTI SCAENA TERTIA. P. 137. v. 5. Et vide] Sic edd. pr. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Et vides.* V. 19. coepit] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *cepit.* V. 29. *Quo se*] *qualem* edd. pr. Veneta, permutato compendio scribendi.

P. 138. v. 3. *Quo fletu Manes*] *quem fletum manes* edd. pr. Veneta. V. 6. *Qua numina voce moveret?*] *Quia nomina voce moverunt* edd. pr. Veneta. V. 8. iracundiae in tantum auctae] Sic scribendum vidit Westerhovius. Volgo: *iracundiae: in tantum autem.* Mox etiam *possit* scribi voluit idem pro *possint*, quod ita reliqui, ut ad utrumque, et ad dolorem et ad iracundiam pertineret. V. 11. *tristis sim*] Edd. pr. Veneta. Volgo: *tristis ego sim.* V. 13. *una fuisse*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *una adfuisse.* V. 18. dum utriusque regni particeps est, habetur] Sic ed. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *dum utriusque regni particeps habetur* et sic ed. pr. V. 19. potitor] Sic Westerhovius coniecit esse scribendum. Volgo *potior* et sic edd. pr. Veneta. V. 32. *maria ac*] *mare ac* edd. pr. Veneta. V. 34. Utrum de eo elementa invocavit] Sic edd. pr. Veneta. Volgo legitur: *Utrum Deos elementa vocavit.*

P. 139. v. 23. Verum ubi] *Verum ubi vidi* edd. pr. Veneta. V. 25. *atque ad mores suos*] *et mores suos* edd. pr. Veneta. V. 31. quam res etiam incerta exposcebat] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quam res etiam incertae exposcebant.*

V. 140. v. 2. non invenit quod iam] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *non invenit iam, quod.* V. 7. *pignori*] *pignoris* edd. pr. Veneta. V. 8. falsa et infructifera] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *falsa et cassa.* V. 9. et utilibus] Corrige ex edd. pr. Veneta: *et fertilibus*, quo hoc melius illi, quod antecedit *fructifera*, respondeat. V. 28. verniliter] edd. pr. Veneta. Volgo: *vernaliter.*

P. 141. v. 8. tota] om. edd. pr. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium.

P. 142. v. 1. Et est haec exclamatio] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Et haec exclamatio est.* V. 9. quo leniatur auditor] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quo deliniatur auditor.* V. 13. quod uni] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quorum uni.*

P. 143. v. 7. plurimum credit] Sic ed. Veneta. Volgo: *plurimum fore credit.* V. 10. *Ἀνιέμενοι*] Volgo: *ἀνιήμενοι.* V. 23. non statim crimen est] *nimium crimen est* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium.

P. 144. v. 4. in animum] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ad animum.* V. 6. *Cerviculam iactaturum et populo se ac coronae daturum*] *Cerviculam iactaturum et populo se accommodare* edd. pr. Veneta, etiam MS. Hulst. Volgo: *Cerviculam iactare et populo se accommodare.* V. 9. inverso verbo] *verbo* ed. pr. *in verbo* ed. Veneta, ut volgo legitur. V. 25. DE NOCTE] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *DE.* Recte. V. 29. *lucem*] Guido Iuvenalis hinc habet *lucus*, ut quem ad modum in superiore adnotatione, hic quoque *lucum* scribendum esse videatur.

P. 145. v. 1. Saevitiam in nomen eius] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Saevitia in nomine est*, ut inde a verbo PSALTRIAM nova nascatur adnotatio. V. 11. *ocius*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *o socii*, id, quod praestare videtur.

P. 146. v. 2. siccati corporis] Sic nos scribendum putavimus. Volgo: *siccati coloris.* V. 5. Non contra dicit, ne rursus provocet. Timet enim suasor, ne laetitia provocet ad iurgium] Sic edd. pr. Veneta, nisi quod *contra dixit* habent. Volgo: *Non contradicit: timet enim suasor, ne laetitiam rursus provocet ad iurgium.*

ACTUS QUINTI SCAENA QUARTA. P. 147. v. 3. ob contemptum eius apud omnes saeculumque vitiosius] Sic edidit Lindenbrogius. Volgo legitur: *ob contemtum eius quod apud omnes saevum esse, vitiosum sit*, et sic in edd. pr. Veneta habetur. V. 10. *Seducere* est] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. MS. Hulst., edd. vett. apud Westerhovium. Volgo inde a R. Stephano et Lindenbrogium edebatur: *Sed ducere.* Ibid. quem] addunt edd. pr. Veneta, volgo omissum. V. 11. apud alium et palam] *apud alium quempiam* MS. Reg. apud Lindenbrogium.

P. 148. v. 21. quam grate] *quam graece* edd. pr. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 22. ad verba transeat] Sic nos Westerhovio auctore scripsimus. Volgo: *verba transeant.*

P. 149. v. 12. Accius] *Actius* edd. pr. Veneta. V. 13. *Feras*] Sic etiam ed. pr. *Seras* ed. Veneta. *Siras* MS. Reg. apud Lindenbrogium.

P. 150. v. 5. *Non parvi faciam*] Videtur sane fuisse olim *n. p. f.*, id est, *NON POSTERIORES FERAM*, quamquam etiam edd. pr. Veneta. *non parvi faciam*, totidem litteris constanter servant. V. 7. Primus in his ero, inquit, in dando atque obsequendo] „Codices vetustissimi fortasse rectius: *Primus in eo ero*, *i. e. DANDO ATQUE OBSEQUENDO.*“ Westerhovius. Accedit in priore loco ed. Veneta, quae habet *in eo*, in altero ed. pr., in qua pro *in* legitur *ne*, id quod fuit *i. ē.* (*id est*).

ACTUS QUINTI SCAENA QUINTA. P. 151. v. 7. FRATER: Moraliter. Nam] Haec om. edd. pr. Veneta et edd. vett. apud Westerhovium.

ACTUS QUINTI SCAENA SEXTA. P. 153. v. 10. *nec vox hominem sonat*] Haec om. edd. pr. Veneta. V. 18. aut, ut existimo, nihil] *aut in Syro nihil* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 24. *ac*] *hac* edd. pr. Veneta. Ibid. *hostis*] *hostias* ed. pr., non ed. Veneta.

P. 154. v. 4. postquam audivit] Sic MS. Hulst. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *postquam ipse dixit*. Lindenbrogius hanc habet adnotationem: *Postquam ipse* (*ipse?*) *dixit*] Legendum: *Postquam ipso* (*ipse?*) *audivit*, *bis nomine appellatum Getam*. V. 12. Sic hoc lentius] *Sic hoc locutus* edd. pr. Veneta, MS. Boend., id, quod probavit Westerhovius. V. 21. *immixti*] *immisti* edd. pr. Veneta.

ACTUS QUINTI SCAENA SEPTUMA. P. 155. v. 13. blandimentum esse] Haec ex edd. pr. Veneta, MS. Boend. MS. Hulst. et edd. quibusdam apud Westerhovium sic scribe: blandimentum esse, ut ipse: *Iam nunc etc.* V. 14. *addidi*] Volgo *addidit*.

P. 156. v. 17. *luscos*] *lusos* edd. pr. Veneta. Ibid. *quos*] *quod* edd. pr. Veneta. Ibid. *somnias?*] *summasse* ed. pr. *sumasse* ed. Veneta. V. 18. Hoc igitur] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Haec igitur*. V. 21. paries non altus * demacerata] Sic MS. Reg. apud Lindenbrogium. *paries nunc altus demacerata* MS. Hulst. Volgo: *nunc * alicuius demacerata*, et sic in edd. pr. Veneta habetur. V. 28. *iube* tamquam] Corrige: *iube:* tamquam. V. 29. praesenti] Sic ex coniectura Westerhovii scripsimus. Volgo: *praestet*.

P. 157. v. 3. tamquam de praesente] *quasi cum praesente* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 6. quem ad modum supra. ℐ ILLI: Cui? quum alius nemo adesset] *quemadmodum supra illic cui equum alius nemo adesset* ed. pr. *quemadmodum supra. Illi cui aequum alus nemo adesset* ed. Veneta. *Quemadmodum supra. Illi cui equus animus nemo adesset* MS. Boend. et edd. vett. Volgo: *quemadmodum supra ille*, *qui quum alius nemo adesset*. V. 16. in animo suo] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *animo suo*.

ACTUS QUINTI SCAENA OCTAVA. P. 158. v. 17. sed simplicitur dicebant] Sic edd. pr. Veneta. Volgo tantum modo: *dicebant*.

P. 159. v. 7. MODESTA apud alios] *modesta alii* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 8. conciliatoribus] Sic ego scribendum putavi. Volgo: *consiliatoribus*, et sic edd. pr. Veneta.

P. 160. v. 4. velut insuavi dictum sit] *velut insanis dictum sit* MS. Hulst. MS. Reg. apud Lindenbrogium. *velut in suavi dictum sit* ed. pr., MS. Boend.

P. 161. v. 14. et seni] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *seni*. V. 25. QUID RESTAT] Sic constanter edd. pr. Veneta, etiam ceteris in locis, volgo *QUOD RESTAT*.

P. 162. v. 8. *Ecce hoc*] Corrige: *Ecce hac*, et sic etiam in edd. pr. Veneta legitur. Sed videtur reponendum hoc loco esse, quod est in MS. Hulst.: *Ecce hic pro ecce*. V. 11. cum contemptione] Sic etiam edd. pr. Veneta. Sed MS. Hulst. cum edd. quibusdam apud Westerhovium: *cum contemptu*, habet. V. 13. Alatur, id est] Sic edd. pr. Veneta. Volgo pro his tantum modo legitur: *Id est*.

ACTUS QUINTI SCAENA NONA. P. 164. v. 8. *κυριολογία* est] *est* addit ed. pr., volgo omissum. Sed in MS. Reg. apud Lindenbrogium est *περισσολογία* pro *κυριολογία*. V. 17. Secundum quem apparet] *Sed quem apparet* edd. pr. Veneta, MS. Boend. *Sed apparet* MS. Hulst., MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 20. et tantum] *sed tamen* edd. pr. MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 14. audientis meritis eius, quem laudamus] Sic ex coniectura Westerhovi scripsimus. *audientis eius, quem laudamus* edd. pr. Veneta, MS. Boend. Volgo: *audientem meritis eius, quem laudamus*.

P. 166. v. 6. se recordatum Demeae] *se concordatum Demeae* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. *se recordatum Demea* MS. Hulst. Volgo: *sic recordatum Demeae*. Ibid. quod quom] *quod eum* MS. Hulst. V. 7. plene] om. MS. Hulst. V. 11. confirmativa: *παρέλκον*] *confirmativa* edd. pr. Veneta, MS. Boend. *confirmantia*, *cum παρέλκον* MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo: *confirmantia. παρέλκον*. V. 16. Hoc verbo tenus] *Hoc verbo utimur* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium.

P. 167. v. 1. *dedisset*] Scribendum est: *dedissem*. Ceterum videtur Donatus *ad vivendum* de industria praetermisisse. V. 13. et perpetua] *et propterea* ed. Veneta et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *et perpetuo*, et sic ed. pr.

P. 168. v. 6. *velis nolis, fas nefas*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo tantum modo legitur: *velis nolis*, pro quibus verbis MS. Reg. apud Lindenbrogium dicitur habere: *fas nefas*. V. 9. Proprie] Corrigendum videtur esse: *Prope*, ex edd. pr. Veneta. Westerhovius coniecerat: *Propere*. V. 16. *Εἰρωνεία*] *ΠΟΙΚΙΙΝΑ* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 17. SECUNDARE] *obsecundare* edd. pr. Veneta, MS. Hulst. V. 25. fidelissimum] *felicissimum* scribendum coniicit Westerhovius.

P. 169. v. 5. luxurietur alterius] *luxuriet cura alterius* edd. pr. Veneta, MS. Boend.

HECYRAE PROLOGUS. P. 195. v. 7. quos Sex. Iulius] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quo Sex. Iulius*. V. 12. actoris L. Ambivii Turpionis] Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *actorum L. Ambivii et L. Turpionis*. V. 27. VITIUM est enim] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Vitium enim est*.

P. 196. v. 2. VITIUM translatum est] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Translatio est*. V. 5. aut doli mali] *ut doli malis* ed. pr. *ut in dolis malis* ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 13. an Hecyra sciri dicatur, quae scita sit nomine] „Varie haec leguntur. MS. Lind. *hoc est*, *quae sit omnino* [MS. Reg. *hoc est*, *q. sit oio.*] MS. Hulst. *quae sit omnino ita*. Editio Anonyma: *quae sita sit nomine*. Mihi lectio, quam ex MS. Boend. et Rob. Stephani aliorumque editionibus exhibeo, sana videtur, modo praemittatur, littera *q*. facile a librariis omissa, qua notatur *quaestio*. Sic ad Prol. Alt. vers. 21.“ Westerhovius. Ceterum ed. pr. *quae scita sit nomine*, ed. Veneta: *quae scita sit in nomine*. V. 21. *Timidisque supervenit Aegle*] *timidusque s. u. a.* edd. pr. Veneta. V. 30. refertur] Sic edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *referatur*. V. 32. *G* EIUS: Poetae] *eiusdem poetae* edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium, ita ut continens oratio sit. V. 34. aliter: ait enim] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *aliter ait*. V. 36. *etc.*.] Sic edd. pr. Veneta. Volgo additur: *de integro comoedias, spectandae an exigendae sint vobis prius.*

P. 197. v. 5. et deinde] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *deinde*. V. 6. Cum deinde] Edd. pr. Veneta. Volgo: *tum deinde*. V. 8. exemplum, favor expeteretur ingeniosissime?] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *exemplum et peteretur ingeniosissime?* V. 12. partimque] Edd. pr. Veneta. Volgo: *partim*. V. 14. expulsus] Sic etiam edd. pr. Veneta, et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *explosus*. Westerhovius scribendum coniecit: *exclusus*. V. 22. *Impias, here, te*] Sic apud Plautum legitur l. l. Volgo et in edd. pr. Veneta: *Impia secrete*. V. 24. dum rogat] Sic edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *dum agit*. V. 25. cum impetraverit] Sic etiam edd. pr. Veneta. Edd. vett. Westerhovi dicuntur habere: *cum impetravit*. V. 29. refert] Sic ed. Veneta. *defert* ed. pr. Volgo: *adfert*.

P. 198. v. 2. Et INVETERASCERENT, agerentur denuo] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *INVETERASCERENT, denuo agerentur.* V. 17. [aut timidis] Haec addunt edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium, volgo omissa. Westerhovius hinc scribi voluit: *ante mihi actis.* V. 21. ad fortunam] *fortunam* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *fortunae*, et *extulit. ad* addidit Westerhovius, quod propter antecedens *ideo* facile potuit oblitterari. Sed potuit etiam scribi simpliciter: *Nam ad fortunam eventum rettulit.* V. 26. quae dicitur ἀντίθεσις] MS. Reg. apud Lindenbrogium: *quae dicitur ἀνάκλασις.*

P. 199. v. 1. sine verbo] Sic edd. pr. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium, ed. etiam Lindenbrogiana. Volgo inde a Rob. Stephano editur: *sine origine verbi.* V. 13. ATQUE ARTE MUSICA: AB autem in tertio commode subaudiendum est] *atque artem. habetur intentio commote audiendum est* edd. pr. Veneta, et sic fere R. Stephanus et Lindenbrogius ediderunt. Volgo legitur: *ATQUE ARTE MUSICA: AB tertio commode audiendum est.* V. 15. *theatri*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *theatris.*

P. 200. v. 3. repetiit] Sic scripsimus cum Wielingio. Volgo: *repetit.* V. 4. A iudicum persona] Sic scripsimus ex MS. Regio apud Lindenbrogium. *Primo cum persona* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. *At ubi cum persona* MS. Hulst. Volgo: *Ab auditorum persona.* V. 10. pugiles, sed gloriosi] Sic MS. Reg. apud Lindenbrogium. *pugiles et esse gloriosos* edd. pr. Veneta. Volgo: *pugiles etiam gloriosi.* V. 15. *etc.*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *solitus contentere contra.* Quae deinceps adiiciebantur verba: *Haec est gloria pugilum, gratia funambuli*, ea auctore Westerhovio ex edd. vett. [et ed. pr.] testimonio omisimus. In ed. Veneta tantum modo haec habentur: *Haec est gloria.* V. 17. Haec enim non poetae culpa] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Hoc est, non poetae culpa.* V. 20. *Πολυλογία* PUGILUM GLORIA: FUNAMBULI ACCESSIT [EODEM] EXSPECTATIO: COMITUM CONVENTUS] Sic fere ex edd. pr. Veneta scribendum putavimus. Volgo legebatur tantum: *Πολυλογία.* V. 28. an studium certantium, diversis faventium] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *§ STUDIUM: Certamen diversis faventium.*

P. 201. v. 5. apta] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *aperta.* V. 15. placui] Sic Westerhovius scribendum esse vidit. Volgo: *placuit.* V. 22. *ἀντὶ τοῦ* TUMULTUANTUR] Sic edidit Rob. Stephanus. Volgo: *Πρὸς τὸ tumultuantur.* V. 24. Turbam rettulit ad id, quod supra dixit: POPULUS CONVOLAT: TUMULTUANTUR: OTIUM ad illud, quod PUGNANT DE LOCO, SILENTIUM ad illud, quod dixit: CLAMOR MULIERUM] Sic scripsimus ex edd. pr. Veneta, quae legunt: *turbam rettulit ad id quod supra dixit populus c. t. Ocium ad illud quod pugnarat* (*repugnant* ed.

Veneta) *de loco, silentium ad illud, quod dixit clamor mulierum.* Volgo tantum modo pro his haec habentur: *Turbam retulit ad id quod supra dixit, clamor mulierum.* V. 29. Quae adhortatio per enumerationem ad tempus est] Sic edd. pr. Veneta. Volgo tantum: *Quae adhortatio per enumerationem*, reliquis omissis.

P. 202. v. 8. ab ante actis] Sic etiam ed. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo et in ed. pr. legitur: *ab ante dictis.* V. 14. *Ea quum reprehendere coner*] Sic apud Horatium l. c. scribitur. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *ea cum respondere coneris.* V. 18. ℱ Et eum esse quaestum, in animum induxi . . . . .] Haec addunt edd. pr. Veneta, volgo omissa.

P. 203. v. 1. *ἀπὸ τῆς ἰσότητος*] Sic ex coniectura Westerhovi scripsimus. Volgo legebatur: *ἀπὸ τῆς ἐ*CATHOS.

ACTUS PRIMI SCAENA PRIMA. P. 204. v. 6. Haec persona — adsumitur] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. Volgo: *Hae personae — assumuntur.* V. 7. ut sit per quam argumenti obscuritatem effugiat] Sic scribi volui ex edd. pr. Veneta: *ut sit* (*sic* ed. pr.) *postquam argumenti obscuritatem effugiat.* Volgo legitur: *ut sic argumenti obscuritatem spectator effugiat.* V. 15. Sic enim Apollodorus] Apollodori verba sic scribenda esse putavit R. Bentleius: *ΟΛΙΓΑΙΣ ΕΡΑΣΤΗΣ ΓΕΓΟΝ' ΕΤΑΙΡΑΙΣΙ, ΣΥΡΑ, ΒΕΒΑΙΟΣ.* Alii aliter. V. 18. Si quos quaeras] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quasi quaerens.*

P. 205. v. 1. *Vel optima Messanae, notissima quidem certe*] Sic ego scripsi ex M. Tulli l. c. *vel optimū* (*optimum* ed. pr.) *me sane vitū etiam* edd. pr. Veneta. V. 3. *possunt*] edd. pr. Veneta. V. 9. *Παρένθεσις.* Id est, iurans a primo iurabat] *ita ...... i. iurans primo iurabat* (*iurabit* ed. Veneta) edd. pr. Veneta. Volgo: *Παρένθεσις prima*, ita tamen ut verba, quae in proxima adnotatione leguntur: *iurabat numquam illa viva uxorem ducturum*, huc trahantur. V. 17. En — En — *En*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Hem — Hem — Hem.*

P. 206. v. 8. *mones*] Sic etiam edd. pr. Veneta. Volgo: *doces.* V. 9. Ita eximium separatum] edd. pr. Veneta. Volgo: *Separatum.*

P. 207. v. 1. suasit] Corrige: *persuasit*, ut etiam edd. pr. Veneta habent. V. 2. non eam persuasisse] *non se persuasisse* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 4. *ἐμπαθῶς* ait] „MS. *ΕΝΑΓΟΠΑΔΗΝ.*" Lindenbrogius.

ACTUS PRIMI SCAENA SECUNDA. P. 208. v. 8. ex sua sibi] Sic edd. pr. Veneta, quod reliqui, quoniam latere aliud sub hoc verbo videtur, ut *ipsius.* Volgo: *ex sua.* V. 23. *cursus*] *o.* edd. pr. Veneta.

P. 209. v. 7. Sic solent dubitare] *Sic solet dubitare qui* edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Hinc ille con-

iecit scribendum: *Sic solent dubitare quasi.* Volgo: *Sic solet dubitari.* V. 15. CASTOR] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *MECASTOR.* V. 24. *Τὸ* HINC] *eo hinc* ed. pr. Volgo: *HINC.*

P. 210. v. 7. ante * *ποδοικὴν*] Sic etiam MS. Reg. apud Lindenbrogium. Westerhovius scribendum coniecit: *Quod dixti HINC, ante μετοίκησιν. ATHENARUM TE DESIDERIUM CEPISSE: Ἀμφιβολία. EDEPOL TE DESIDERIUM ATHENARUM ARBITROR CEPISSE SAEPE: Quod cum milite inhumanissimo.* V. 10. Poenituisse esse profectam] *Plenitudinem esse possessam* ed. pr. *plenitudinem esse non possessam* ed. Veneta, *plenitudinem non esse possessam* edd. vett. apud Westerhovium. Westerhovius scribendum coniecit: *Poenituisse, te esse profectam.* Volgo: *Poenitudine esse possessam.* V. 18. NISI PRAEFINITO LOQUI — convivium libere] Haec adiecimus ex edd. pr. Veneta, volgo omissa. V. 19. dixerit] Edd. pr. Veneta *dixit.* V. 22. vel necessarium] Sic etiam edd. pr. Veneta. Westerhovius scribendum coniecit: *serium vel necessarium.* V. 28. *facta*] om. edd. pr. Veneta.

P. 211. v. 29. hoc dictum] *hoc dubium* scribendum coniecit Westerhovius. Mihi quidem Donatus scripsisse videtur: *hoc dubium habere.*

P. 212. v. 6. propter Bacchidem] Sic Westerhovius scribi voluit. Volgo et in edd. pr. Veneta: *post Bacchidem.*

P. 213. v. 7. SI MIHI FIDEM DAS: Fideliter pro des.] Nobis haec Donati adnotatio integra esse videtur. Hoc videtur velle significare: Maiore fiducia accipi a Parmenone, Philotin sibi hanc fidem daturam esse, si dicit: Si mihi fidem das te tacituram, quam si diceret: Si mihi fidem des, quod minore fiducia diceretur.

P. 214. v. 2. pro me deponas] „Codd. veteres, etiam MSS. [edd. pr. Veneta] *hanc precor o. pro me d.* quod valet: *Hanc precor omnem pro me deponas.*" Westerhovius. V. 12. an *negare*, sc. *nuptias?*] Sic auctore Westerhovio scripsimus ex ed. Veneta: *an negare se nuptias*, quemadmodum etiam in MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium legitur. Volgo legebatur: *an negare se nuptiis?* Ed. pr. et Rob. Stephanus totam hanc adnotationem omittunt. V. 19. ut in animo] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ut tantum in animo.* V. 20. amorem nihilo minus sincere debuisset] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *amorem sincere debuisset.* Westerhovius hoc adnotat, esse in edd. vett. *nihilo minus* pro *tantum.* V. 27. significat, ut efficimus, quod] Sic edd. pr. Veneta, nisi quod hac *efficimus* habent. Volgo: *significat. Efficimus vero.*

P. 215. v. 21. *Quis talia fando Myrmidonum — a lacrumis?*] *Quis talia f. m.* edd. pr. Veneta.

P. 216. v. 10. acriorem] *alacriorem* coniecit Westerhovius et paullo post: *reficit fatigatum.* V. 25. NOX EAM: Primam

noctem] Sic nos scripsimus. Volgo: *Nox: Eam primam noctem.* V. 28. quasi interiectio] „Codd. ante Rob. Stephanum [edd. pr. Veneta]: *quasi semper in Terentio.* Videtur autem expressisse Graecorum ὡς ἐπὶ πολύ." Westerhovius.

P. 217. v. 2. Hoc enim tarde credit meretrix] Sic edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Haec enim meretrix tarde credit.* V. 5. *Caecilius*] *facilius* ed. pr.

P. 218. v. 4. ἀπὸ διηγήμαμος] Corrige: ἀπὸ διηγήματος. Rob. Stephanus edidit: ἀπὸ μνημονεύοντος. V. 10. Vigilanter, quod est] Sic edd. pr. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Vigilanter quidem.*

P. 219. v. 1. Alienum pro alienatum] Volgo: *Pro alienatum.* V. 4. non tam Bacchidem] Sic ex coniectura Westerhovi scripsimus. Volgo legebatur: *non iam Bacchidem.* V. 5. ostendere] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *inducere.* V. 9. [ac superba]] Haec verba om. edd. pr. Veneta, et edd. vett. apud Westerhovium.

P. 220. v. 5. ornamenta uxoris] *ornamenta uxoria* edd. pr. Veneta et edd. vett. apud Westerhovium. V. 8. intelligi] Sic ed. Veneta. Volgo et in ed. pr.: *intelligit.* V. 14. Pamphili] addunt edd. pr. Veneta, volgo omissum. V. 18. *Hic annis — Alethes*] *Hic annisis* [*aīus* ed. Veneta] *g. a. m. h.* edd. pr. Veneta. V. 24. relativa ad ea] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *relativa.*

P. 221. v. 3. non conveniebat fabulae in comoedia, itaque apud Terentium] Sic nos hunc locum distinguendum putavimus. Volgo legitur: *non conveniebat fabulae. In comoedia itaque apud Terentium.* V. 22. [et aptum importunitati]] Haec om. edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. V. 28. *haud*] *ut* edd. pr. Veneta.

P. 222. v. 12. item est validus] Volgo: *idem et validus.* V. 23. Igitur recte dixit] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Recte dixit.* V. 30. subiungitur] Sic scripsi ex edd. pr. Veneta: *tamen subiungimus.* Volgo: *subiungit.*

P. 223. v. 6. migravit a socru] Sic ex coniectura Westerhovi scripsimus. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *migravit ad socrum.* V. 24. Visere officii est, videre quaerentis aliquem] Westerhovius scribendum coniecit: *Visere officium est videre quaerentis aliquem*, qua coniectura opus non est.

P. 224. v. 1. Nondum etiam scio etc.] Haec omnia Westerhovius ex coniectura sic restituenda putavit: *Nondum etiam scio: Παρέλκον tertium. § Nondum etiam: Recte servavit reliquis partibus fabulae pendulum et attentum auditorem. § Nisi sane curae est, quorsum eventurum hoc siet: Bene, quia curiosus est Parmeno et idem garrulus. Nam per totam fabulam talis inducitur. § Nisi sane curae est:* Ἔλλειψις.

Deest scire. Et est σύλληψις, scio scire cum ἀναβάσει. V. 7. inducetur] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *inducitur.*

ACTUS SECUNDI SCAENA PRIMA. P. 225. v. 10. Consensio] Sic Westerhovius scribendum vidit. Volgo et in edd. pr. Veneta.: *Confessio.* V. 19. Ut est illud: *Illum tumultum inflexit*] *ut est illum* [*illud* ed. pr. Veneta] *tumulum inflexit* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. quaedam vett. apud Westerhovium.

P. 226. v. 2. Nam socrus et omnes] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Nam mulier es, et mulieres.* Non male. V. 4. numquam non mala] Sic etiam ed. pr. *non numquam mala* ed. Veneta, MS. Boend. V. 5. [dedita opera] voluntas] *dedita opera voluntatis* edd. pr. Veneta. Volgo: *voluntas.* V. 10. quod ipsa specialiter magistra ad malitiam, Sostrata] Sic scripsi ex edd. pr. Veneta: *quod ipsa specialiter magistra ad malitiam Sostrata.* Volgo: *quod ipsa specialiter magistra est ad malitiam Sostrata.* V. 15. ἐμπαθῶς [ab exclamatione] coepit] *ab exclamatione cepit* edd. pr. Veneta. Volgo: *ἐμπαθῶς coepit.*

P. 227. v. 3. Ut una inter nos agere aetatem liceat] *ut una nos agere ae. i.* ed. pr. *ut una nos agere* ed. Veneta. Volgo: *Ut una inter nos agamus aetatem.* V. 14. quod honestum est animo] *quod honestum est aut* ed. pr. *quod honestum aut* ed. pr. Volgo: *quod honestum est*, om. *animo.* Wielingius scribendum coniecerat: *quod honestum mente est.* V. 17. corpore] Sic ex coniectura Wielingii scripsimus. Volgo et in edd. pr. Veneta: *corporale.* V. 19. et unius filiae] Sic ed. pr. *unius filiae* ed. Veneta. Fortasse vere. Volgo: *etiam unius filiae.* V. 23. *Habemus enim liberos parvos*] Sic scripsimus ex l. l. Ciceronis. Edd. pr. Veneta. *Habemus enim liberos omnes.* Volgo tantum: *Habemus enim liberos.*

P. 228. v. 2. in eculeo] *in culeo* ed. pr. *in aculeo* ed. Veneta. V. 23. *Rus abdidit sese.*] Sic auctore Westerhovio scripsimus ex act. I. sc. 2. v. 100. Volgo et in edd. pr. Veneta: *Rus abis.*

P. 229. v. 7. adeo, ut puella] Sic Westerhovius scribendum vidit. Volgo: *adeo puella.* V. 9. contra meritum amorem, simulque] Sic ed. pr. Volgo et in ed. Veneta: *contra meritum amoremque: simul.* V. 18. *Age nunc iam: ego pol*] Volgo: *Age nunc: iam ego pol.*

P. 230. v. 3. *rus abdidit sese. ℐ* CONCEDENS.] Sic ego scripsi ex edd. pr. Veneta: *rus abdidit. Sed concedens.* Volgo: *rus sese abdidit. ℐ* CONCEDENS. V. 4. Quid? si voluptatis caussa?] Sic edd. vett. apud Westerhovium. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *quod sit voluptatis causa.* V. 5. quam si diceret *tibi.*] Sic ed. Veneta. Volgo et in ed. pr.: *quam si diceret cui.* Fuit fortasse olim: Quam si diceretur *tibi.* V. 12. quia coarctant se] Sic ed. Veneta. *qui coar-*

tant ed. pr. Volgo: *quia se coartant.* V. 14. *Imperat aut servit collecta pecunia cuique*] *Imperata ut servit collata pecunia cuique* edd. pr. Veneta. V. 15. Hoc amare, quasi nihil agentibus] Sic MS. Hulst. MS. Reg. apud Lindenbrogium. *hic amorem* ed. Veneta. *huic amorem* ed. pr. Volgo: *Hoc est, amorem: quasi nihil agentibus.* V. 16. ut comici patris familias] Sic ed. pr. ipsis litteris. Volgo: *ut comici patres familias.* V. 24. [tu]] om. etiam edd. pr. Veneta.

P. 231. v. 3. Opera est enim] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Opera est enim.* V. 11. Etsi est in nuru iniuria aliqua, culpa in te omnis est tamen, Sostrata.] *Si est in nuru iniuria aliqua in te omnis tamen est* (om. ed. Veneta) *tamen Sostrata* edd. pr. Veneta. Et sic fere editio anonyma apud Westerhovium. MS. Hulst.: *Si est iniuria aliqua, culpa in te omnis est, Sostrata.* Volgo: *Etsi in nuru culpa aliqua, in te omnis est tamen, Sostrata.* V. 23. Ut puellam] Sic scripsimus auctore Westerhovio. Volgo et in edd. pr. Veneta: *Puellam.*

P. 232. v. 9. at tamen hoc dicitur] Sic nos scribendum putavimus ex edd. pr. Veneta: *at tamen hoc dum.* Volgo: *attamen hic, dum.* V. 14. [Sic Cicero: *Est idem Verres, qui fuit semper.*]] Haec hic repetita habent edd. pr. Veneta, et edd. vett. apud Westerhovium..

P. 233. v. 9. [venit]] om. edd. pr. Veneta. V. 19. inventum. ¶ Impulsu: Impudentiam socrus] Sic scribendum duximus ex ed. pr. inventum. *Impulsa impudentia*, ed. Veneta: *inventum. Impulsu, impudentia.* Volgo: *inventum. Et impudentiam socruum.*

ACTUS SECUNDI SCAENA SECUNDA. P. 234. v. 12. a domo mariti] Sic ego scripsi. Edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium legunt: *animo mariti.* Volgo: *domo mariti.*

P. 235. v. 25. qui quidem fatetur] *qui idem fatetur* edd. pr. Veneta, MSS. Hulst., Boend. edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *qui fatetur.* V. 26. per ceteros status] Sic etiam edd. pr. Veneta. *per certos casus.* MS. Boend.

P. 236. v. 2. *Pan deus*] *Pandens* edd. pr. Veneta. Apud Virgilium l. c. legitur: *Pan etiam.* V. 17. *erat*] *eras* edd. pr. Veneta.

P. 237. v. 10. esse compulsam] MS. Reg. apud Lindenbrogium: *esse collapsam.* V. 14. quo maxime motus est] *quo maxime notus est* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium.

P. 238. v. 9. propiorem] *propriorem* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 29. Nam animo leni] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Nam sum animo leni*, id quod praestat.

ACTUS SECUNDI SCAENA TERTIA. P. 240. v. 10. sed tantum malae] Lindenbrogius edidit: *sed tantum mea*, nescio

qua auctoritate. V. 21. ut non amittant] *ut admittant* ed. pr. *ut amittant* ed. Veneta et edd. vett. apud Westerhovium.

ACTUS TERTII SCAENA PRIMA. P. 242. v. 6. Nimis cothurnati] Sic etiam Lindenbrogius. *Nimis conturbati* edd. pr. Veneta, MS. Hulst. MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 8. Ex amore acerba] Haec addunt edd. pr. Veneta, volgo omissa.

P. 243. v. 1. quamvis terram] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quasvis terras*. V. 18. *Praetor interea*] Sic nos edendum putavimus. Edd. pr. Veneta: *praeter quam*. Volgo: *Praetor quoque*. V. 26. *Ingentes Rutulae spectabis caedis acervos*] *In. g. e. s. c. a.* edd. pr. Veneta. V. 39. aerumnis] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *his aerumnis*.

P. 244. v. 3. *Solvite corde metum, Teucri, secludite curas*] *Solvite met s. c.* ed. pr. *Solvite me teucri s. c.* ed. Veneta. V. 7. Infra sic: Si malis suis succurrere] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Hic per contrarium: Si in adversis suis succurrere*. V. 9. perquam] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quam*. V. 22. Persuasisti tibi] Sic edd. pr. Veneta.

P. 245. v. 11. ἐνεργείᾳ temporis] Volgo: *ἐνέργεια temporis*. V. 16. Amatoris] *Amatoriae* edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium.

P. 246. v. 12. *S* QUAE NUMQUAM ULLO PATEFECIT LOCO] Haec om. edd. pr. Veneta.

P. 247. v. 10. [Rectum erat — *rebus*.] Adiiciendo CAUSA] Haec om. edd. pr. Veneta. V. 12. Nam plenum erat] Sic MS. Reg. apud Lindenbrogium. *plaenum erat* MS. Hulst., quod natum esse ex lectione *plaenum erat* recte demonstravit Westerhovius. Volgo et in edd. pr. Veneta legebatur: *Non plenum erat*. V. 22. NOXIIS — NOXIIS] Sic edd pr. Veneta. Volgo: *NOXIS — NOXIS*.

P. 248. v. 2. CONCIVISSE] Sic ego scribendum duxi. Volgo: CONCIVERIT. Ed. pr. c. ed. Veneta om. verbum. Ibid. *suspicarier*] Sic scripsi ex R. Bentlei coniectura, qui totum locum ita constituit: *Legitur et CONSCIVISSE* (lege *CONCIVISSE*) *Sic Plautus: Fortasse tete amare suspicarier*. Volgo legitur: *suspicabere*. Edd. pr. Veneta: *suspicavere*. V. 6. similitudinem contulit] „Libri ante Rob. Steph. [etiam edd. pr. Veneta] *Similitudinem continet*". Westerhovius. V. 7. CONCIVERIT] Sic ed. Veneta. Volgo et in ed. pr.: *CONSCIVERIT*. Ibid. CONCIVISSE] Volgo: *CONSCIVISSE*. V. 9. *concivisse*] Volgo *conscivisse*. Ibid. CONSCIVERIT] *conscivit* edd. pr. Veneta. Volgo: *CONCIVERIT*. V. 16. [primo]] Hoc verbum iure omittunt edd. pr. Veneta.

P. 249. v. 7. *Nam ut in mari vecta, credo, timida es*] *Nam et ex mari timida ecce* edd. pr. Veneta. Volgo: *Nam ut in mari vecta es, credo, timida es*. V. 18. Cultum pro-

loquium] Sic scripsimus ex MS. Hulst. *incultum prologuium* MS. Reg. apud Lindenbrogium. *In vultu colloquium* ed. Veneta. Volgo et in ed. pr. legitur: *In vultu prologuium.* V. 19. agit poeta] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *dixit poeta.*

P. 250. v. 10. § NON USUS: Non utile. § FACTO EST: FACTO *abundat.*] Sic hunc locum constituimus ex edd. pr. Veneta. Volgo legebatur continenti oratione: *NON USUS FACTO: Non utile. FACTO abundat.* V. 22. suspiciosiusque sit] Sic ipsis litteris ed. Veneta. Volgo et in ed. pr. legitur: *suspiciosumque sit.* V. 25. Dicent, cum confinxerint] „Ita Rob. Stephanus, Lindenbrogius. In vetustioribus libris [etiam edd. pr. Veneta] est: *dicent, confinxerint.*" Westerhovius.

ACTUS TERTII SCAENA SECUNDA. P. 251. v. 7. *Uti aut morbo gravis — Deficit*] Pro his edd. pr. Veneta tantum haec habent: *Ubi aut morbo graves.* V. 9. *ob inediam*] *abinediam* ed. pr. Ibid. *insolita*] *insolitum* edd. pr. Veneta. V. 17. per semet ipsum] Sic ed. Veneta. Volgo et in ed. pr.: *per se ipsum.* V. 20. de repetitione iniuriae] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *repetitione iniuriae.*

P. 253. v. 9. *videtque*] *v.* edd. pr. Veneta.

P. 255. v. 2. ὑπαλλαγῇ] „Praestat haec lectio prae Stephani et Lindenbr. μετωνομία. Quamquam sunt vetusti codd. [in his edd. pr. Veneta], in quibus neutrum comparet." Westerhovius. ὑπαλλαγή ipse Lindenbrogius ex MS. Reg. adfert.

ACTUS TERTII SCAENA TERTIA. P. 256. v. 25. *exanimi positum Pallantis Acoetes Servabat senior*] Pro his edd. pr. Veneta: *exanimum, p. u. a.*

P. 258. v. 14. et addendo MISERA: MISERITUM EST, ut recte supra dictum sit etc.] Sic scripsi ex edd. pr. Veneta, nisi quod haec peccat *miseram.* Volgo: *et addendo miseram*, ut deinde nova nascatur adnotatio, et verba: *MISERITUM EST: Ut recte etc.* per se dicta accipiantur. V. 17. propter *ad*, quod est iuxta] „Codd. veteres: *Post quod est iuxta.* Lego: *compositum ex ad, quod est iuxta.*" Westerhovius. Ut codd. (i. e. edd.) veteres Westerhovi, sic etiam edd. pr. Veneta haec verba scripta habent.

P. 259. v. 15. non exspectatum] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *non exspectanti.* V. 21. ignobilem et abiectum] Sic Westerhovius scribendum vidit. Edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium: *ignobilem, ita adiectum.* Volgo: *ignobilem, ita abiectum.* V. 24. *Gessimus*] om. edd. pr. Veneta.

P. 260. v. 1. Ὑφέν] Τύχη ἀγαθή ed. Veneta. V. 8. *Per eversae — obtestor*] *Per adversae. e. o. s. t. e. o.* edd. pr. Veneta.

P. 261. v. 10. prius quam Pamphilo nuberet] *priusquam nuberet* edd. pr. Veneta. Volgo: *prius quam cum Pamphilo concumberet.*

P. 262. v. 7. cum ei etiam per patrem puellae poeta succurrit] „Ita Rob. Stephanus primus, opinor, edidit, quum antea legebatur [etiam in edd. pr. Veneta]: *cum ei etiam per patrem puella concurrit.*" Westerhovius. V. 11. Ut non sit ἀνακόλουθον, superiori versui] Sic nos scribendum putavimus. Volgo legebatur: *Ut non sit ἀνακόλουθον. Superiori versui etc.* V. 14. ut non condemnanda sit, sed dolenda] Sic scripsimus nos ex MS. Hulst. Edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium: *ut non contemnenda sit tollenda vel dolenda.* Volgo: *ut non contemnenda sit, sed tollenda.* V. 23. suscipimus] Sic etiam in ceterorum verborum corruptela edd. pr. Veneta. Volgo: *suspicimus.*

P. 263. v. 4. *sinum*] *sinus* edd. pr. Veneta.

ACTUS TERTII SCAENA QUARTI. P. 264. v. 13. *Sed quando ille magis — tenacia vincla*] Pro his edd. pr. Veneta: *Quantum ille magis f. s. v.* V. 22. *Παράλειψις* oratoria] Sic ipsis litteris ed. Veneta. Volgo: *Παράληψις oratoria.*

P. 265. v. 6. *Inclusi poenam exspectant*] *i. pro e.* edd. pr. Veneta. V. 11. § HAUD CLAM ME EST: *Οὐκ ἔλαθέ με τοῦτο.*] Haec sic constitui ex ed. Veneta. Volgo tantum modo legitur: *HAUD CLAM ME EST*, Graecis verbis omissis. V. 21. FACERE, UT FACERES: Ordo] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *FACERE: Ut sit ordo.* V. 25. relligio in te isthaec incessit] *religio i. i. m.* edd. pr. Veneta. Volgo: *relligio in te incessit.*

P. 266. v. 1. Bene excepit] Sic etiam edd. pr. Veneta. *Bene exspectat* MS. Hulst. V. 7. Et TRANSCURSO] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *TRANSCURSO*, ut nova nascatur adnotatio. Ibid. [CUI HOMINI — continent] om. edd. pr. Veneta. V. 17. periclitaturi] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *periclitati.*

P. 267. v. 3. nunc adiecit imperio. Nam] „MS. Boend. et impressi ante Rob. Stephanum [etiam edd. pr. Veneta]: *Nunc adiecit imperio animi, non curre, sed VOLA.* Effingo ex coniectura: *Nunc adiecit pro imperio domini, non curre, sed VOLA.* Westerhovius." V. 11. sine coniunctivo] *sine coniunctione* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 14. *Myconi*] *Myconii* edd. pr. Veneta. V. 15. *φαλακροὶ Μυκόνιοι*] Sic fere ed. Veneta. Volgo: *Μυκώνιος φαλακρός.* V. 19. crassitatem et crassam faciem] Sic edd. pr. Veneta. Volgo pro his tantum modo legitur: *et crassiorem faciem.*

P. 268. v. 3. Nam incessu et auctor exprimit lassitudinem] „Ita libri veteres [etiam edd. pr. Veneta]. Robertus Stephanus: *Nam in sensu et auctor exprimit lassitudinem.* Abr. Wielingius legit: *Nam incessu eius auctor exprimit lassitudinem.* Possit et vera lectio esse: *Nam incessu et anhelitu exprimit lassitudinem.*" Westerhovius. Quod nos posuimus in ordine verborum: *Nam incessu et actu exprimit lassitudinem*, id et ad loci sententiam et ad litterarum vestigia aptissimum nobis

visum est. V. 15. Apparet hoc dictum defectus esse, non virtutis.] Sic etiam ed. pr. *apparet hoc dictum defectus non esse veritatis* ed. Veneta. „MS. Hulst. *Apparet, hoc dictum de affectu esse, non virtutis.* MS. Boend. et edd. vett. Anon. Tarvis. Veneta. *Apparet hoc dictum defectus esse, non veritatis.*" Westerhovius. V. 19. ut nec obliciscatur] Sic ed. pr. *ut ne obliviscatur* ed. Veneta. Volgo: *ut non obliviscatur.* V. 22. Sunt tamen, qui [Sic enim corrigendum est] manente eadem sententia totum hoc iungunt] „MS. Hulst. *TAMEN: Sunt qui, manente eadem sententia, totum hoc iungunt: QUOD POTERO FACIAM, UT PIETATEM COLAM.*" Westerhovius. V. 30. AMORI, plus quam uxori] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *AMORIS, scilicet uxoris.* V. 31. „Et hoc est, quod dixerat: QUOD POTERO FACIAM] „Haec absunt a MS. Hulst." Westerhovius.

ACTUS TERTII SCAENA QUARTA. P. 269. v. 5. *non posse illic*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo tantum: *non posse.* Westerhovius scribendum coniecerat: *non posse apud vos*, ut supra legitur act. II. sc. 2. v. 26. V. 19. morem gerat.] „Lego: *morem geram.*" Westerhovius.

P. 270. v. 9. quod est nimis] Sic edd. pr. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo inde a Rob. Stephano editur: *quod est minus.* V. 16. ad revocandam] „Fortasse *ad remittendam.*" Westerhovius. V. 18. ut sciat rem et divitias suas] „Haec lectio est Rob. Stephani et recentiorum. Codices vetustiores: *Ut se iactet et divitias suas.* Lindenbrogius: *Ut se iactet, sciat ut rem et divitias suas.* Malim: *ut sc. iactet rem et divitias suas.*" Westerhovius. Ed. Veneta: *an id ut se iactet Chremeti: et divitias suas cupidiorem socerum reddit.* Ed. pr. haec omnia omittit. V. 21. Et propinquitate Terentius frequentata movetur, ut heredum] „Rob. Stephanus *monetur.* Codices vetustiores [etiam ed. Veneta]: *Ac propinquitatis frequentatae Terentius monet. Aut habetur CONSOBRINUS NOSTER, quam de fratre natus est alter.* Doctiss. Wielingius ex coniectura legit: *Ut propinquitate utriusque repraesentata moveatur, ut heredum.* Idem censet, haec subiicienda esse Commentario ad versum 8. Consule Everardi Ottonis, V. C., dissert. De Nuptiis consobrinorum." Westerhovius. MS. Reg. apud Lindenbrogium hoc habere dicitur: *et ae. p. t. frequentate movent' aut heredum.*

P. 271. v. 3. *Πλοκή.* Unum] Sic ego scribendum putavi. Volgo: *Πλοκή. Plane unum.* Ed. Veneta et *πλοκή* et *plane* omittit. V. 11. Nullum in hoc sene fuit doloris officium] Haec lectio est Rob. Stephani. Antea legebatur: *Nullus in hoc sene fuit doloris effectus* [Sic etiam ed. Veneta, nisi quod habet *effectu.*]. Fortasse scriptum fuerat, *affectus.*" Westerhovius. V. 15. audierunt] Sic ed. Veneta. Volgo: *audierint.* V. 27. utrum illum mortuum, quod est, permanere, an reviviscere,

quod optas.] Sic ego scribendum putavi ex ed. Veneta: *utrum illum mortuum quod et permanere, an reviviscere quod optas.* Volgo tantum modo haec hic habentur: *utrum illum mortuum permanere, an reviviscere.*

P. 271. v. 8. *et lamentabile regnum etc.*] om. edd. pr. Veneta. V. 16. Non enim cavere potui, inquit, ne fieret: cavi igitur] Sic Westerhovius scribendum vidit ex corrupta veterum librorum [etiam ed. Veneta] lectione: *Non enim cavere potui, inquit, ne fieret ea vi.* Volgo inde a Rob. Stephano legitur: *non enim capere, inquit, ne fieret ea, potui.* V. 23. *Παράλειψις*] Volgo: *Παράληψις.*

P. 273. v. 6. *satis idoneo*] Haec om. ed. Veneta in lacuna. Ibid. *te*] *a te* ed. pr. V. 14. utrum dotem relinquere possit] Lindenbrogius coniecit: *utrum dotem remittere possit.* Westerhovius: *utrum dotem relinquere fas sit.* V. 17. Fortasse ergo — Hoc sentit] „Haec absunt a Codicibus meis [etiam ed. Veneta], Rob. Stephano vetustioribus." Westerhovius. V. 22. aut *inserviat*] „Melior haec lectio, quam veterum librorum [etiam ed. Venetae]: *ut inserviat.* Restituit, opiner, Lindenbrogius." Westerhovius.

P. 274. v. 5. repudium nuntiatum est a Pamphilo.] „Ita Rob. Stephanus edidit. Codices vetustiores [etiam ed. Veneta]: *Repudium nuptiarum est.* Pamphile, haud invito etc." Westerhovius. V. 13. *Posthabui tamen illorum mea seria ludo.* Et] Haec om. ed. Veneta, MSS. et edd. vett. apud Westerhovium, in quibus deinde verba: *Post habita voluisse Samo*, habentur, quae volgo omissa sunt. V. 30. Sic enim ait, qui nec ipsa peccaverit] Sic scripsi cum Westerhovio ex edd. vett., etiam ed. Venetae lectione: *Sic enim aut quasi nec ipsa peccaverit.* Volgo: *Sic enim quasi nec ipsa peccaverit.*

P. 275. v. 17. nimius est hic] *nimis: est hic* ed. Veneta. Volgo: *nimius hic est.* V. 31. Satis flebiliter] Sic etiam ed. Veneta. MS. Boend. et ed. Tarvis apud Westerhovium: *Satis fideliter.* V. 35. Bene: invidere iam non est mariti] Sic ego scribendum putavi ex ed. Veneta: *ñ invidere iam non est mariti.* Volgo: *Non invidere, iam non est mariti.* Westerhovius scribendum coniecerat: *Nam invidere iam non est mariti.*

P. 276. v. 1. Neque dixit *eam expellit*, sed DISTRAHIT, ut in ipsa caussa sit necessitas.] Haec recepi ex ed. Veneta, in qua tamen pro *sed* legitur *vel*, pro *ut* autem *sed.* V. 5. Sed modo vult — offensa sit] „Parum sani est in codd. veteribus. MS. Hulst. τὸ *ita* non agnoscit. In aliis est *ista* [etiam in ed. Veneta]. Plerique omnes [etiam ed. Veneta] legunt: *iracundiae.* Fingo e coniectura: *Sed modo vult necessitatem matris videri iniuriam, qua a nuru offensa sit.*" Westerhovius. V. 7. et quod] Sic ed. Veneta. Volgo: *quod.*

P. 277. v. 10. Et hic ἰδιωτισμὸς] Sic ed. Veneta. Volgo: Et ἰδιωτισμός. V. 13. Terrorem repetendae dotis ostendit] „Libri veteres ante Rob. Stephanum [etiam ed. Veneta] cum MS. Boend. *Repente terrorem dotis ostendit.*" V. 26. NOBIS τῷ ἀττικισμῷ.] Sic ed. Veneta. Volgo: *Τῷ ἀττικισμῷ.*

P. 278. v. 1. habetis] Sic cum Westerhovio scripsi. Volgo: *habeatis.* V. 2. quaeritis] Sic enim corrigendum est ex ed. Veneta. Volgo: *quaeratis.* V. 4. Et non: Maior est factus Pamphilus.] MS. Hulst. *Et minacior factus est Pamphilus, simul et iratior.* V. 8. qualis in arvis] *qualis in manus* ed. Veneta. V. 9. *Saucius — leo etc.*] om. ed. Veneta. V. 12. [ait Cicero]] „Haec absunt a multis libris [etiam ed. Veneta]." Westerhovius. V. 13. et hoc ad se dicentem] „Lego, ope MSS. Hulst. et Boend., sed et edd. veterum: *Et hunc ad se dicentem, quod propter Pamphilum dicebatur effecit.*" Westerhovius. Ed. Veneta habet: *et hunc ad se dicentem, quod post Pamphilum dicebatur et effici.*

P. 279. v. 7. *Quae quidem — proiecerit*] Pro his ed. Veneta: *quae quidem n. n. q. t.*, ceteris omissis.

ACTUS QUARTI SCAENA PRIMA. P. 280. v. 9. perturbatam] Sic scripsi cum Westerhovio. Volgo: *perturbatum.* Quamquam tota haec adnotatio in edd. vett., etiam ed. Veneta omissa est. V. 14. *Infantumque — primo*] om. ed. Veneta.

P. 281. v. 9. intra domesticos parietes natis] Sic Westerhovius scribendum esse coniecit, cum edd. vett. [ed. Veneta] haberent: *inter domesticos parietes et arces.* Volgo: *intra domesticos parietes, artis.* V. 18. Accusatio est] Sic ed. Veneta, quae mox habet: *incipientis.* Volgo: *Accusatio*, omisso verbo. V. 21. *quae sint — incertum est*] om. ed. Veneta. V. 27. Et QUIBUS *dictis* aut *factis*] Sic ed. Veneta. Volgo: *Et QUIBUS factis.*

P. 282. v. 1. quae scias] Sic coniecit Westerhovius. Volgo: *quae sciat.* V. 12. *Ita fiducia, quam argumentis purgatiores dimittuntur*] Sic scripsimus ex scholiis ad Phorm. Act. I. sc. 4. v. 28. Ed. Veneta: *Ita fiducia quamquam argumenti purgator ē.* Volgo: *Ita fiducia, quam argumentis purgatior es.* V. 23. Duae sunt causae] Sic ed. Veneta. Volgo: *Vide, duae causae sunt.*

P. 283. v. 6. quia et septimani nasci solent] Sic MS. Hulst. *quia et septimini nasci solent* ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *quia et septimo mense nasci solent.* V. 22. quae huius est] Sic MS. Reg. apud Lindenbrogium, MS. Hulst. *quae minus est* ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *quae minor est.* V. 31. ita non esse] *ita esse* MS. Reg. apud Lindenbrogium.

P. 284. v. 2. *cogentes*] *regentes* ed. Veneta. V. 4. *distringi*] *abstringi* ed. Veneta. V. 16. Ac PERNOCTARET propter illud] Sic ed. Veneta. Volgo: *§ Qui pernoctaret: Propter illud.* V. 27. non timeret in ingenio] MS. Boend. non agnoscit illa *in ingenio*, sed neque editi veteres [nec ed. Veneta]. In MS. Hulst. hic incipit lacuna fere usque ad Act. IV. sc. 4. MS. Lindenbr. *non timeret in genero.* Praestat autem volgatum: *Aetas* enim et *ingenium* sibi [inter se] opponuntur." Westerhovius.

P. 285. v. 16. mater es] Sic ed. Veneta. Volgo: *mater.* V. 17. uxor] Sic ed. Veneta. Volgo: *uxor es.* V. 23. perniciosam me esse censes] *perniciosamque censes* MS. Reg. apud Lindenbrogium.

P. 286. v. 8. indicibus] Volgo: *iudicibus.* V. 10. *Tibi autem — a me eum*] om. ed. Veneta. V. 12. *qui*] *cum* ed. Veneta. V. 14. Ut: *in ludum ducere*] Sic ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *In ludum ducere.* V. 18. *Τῷ ἰδιωτισμῷ*] Sic MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo: *'Ιδιωτισμός.*

P. 287. v. 2. qui consuetudine molliuntur] Sic ed. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *qui consuetudine vincuntur.* V. 7. dicitur, ut in stupro.] Sic ed. Veneta. Volgo: *dicitur in stupro.* V. 23. *Misericordia, animus*] „*ἴσ. mitte, animus etc.*" Lindenbrogius.

P. 288. v. 4. ne, si aliter agat, repudietur a genero] Sic scribendum viderunt et Wielingius et Westerhovius. *Nisi aliter agat respondeatur a genero* ed. Veneta, et, ut videtur, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. *ne, si aliter agat, repandatur a genero* MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo: *ne si aliter agat, respondeatur a genero.* V. 22. ne sine hoc interdicto] Sic Westerhovius scribendum esse coniecit: *Ne sub hoc incerto* ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *ne sub incerto.*

P. 289. v. 16. TOLLAT] Corrige: *TOLLAM.*

ACTUS QUARTI SCAENA SECUNDA. P. 291. v. 7. significavit] Sic ed. Veneta. Volgo: *significat.*

P. 292. v. 1. *cum illius temporis*] *cum dii illius temporis* ed. Veneta. V. 5. *Quin*] *quid* ed. Veneta. Ibid. *id est*] om. ed. Veneta. V. 8. *tantum*] *causa* ed. Veneta. Volgo: *tam.* V. 26. *Sunt hic*] *hic sunt* ed. Veneta. V. 28. praeblandiatur — praemolliat] Sic ego scribendum putavi. Volgo inde a Rob. Stephano legebatur: *praeblanditur — praemolliat.* Ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium: *praeblanditur — praemollit*, quod per se falsum non est.

P. 293. v. 1. NUNC ME TIBI — Ab honesto] Haec sic restituenda existumavi ex lectione ed. Venetae: *Nunc me. t. s.*

est contra gratiam. a iusto contra gratiam: nunc vicissim hoc vobis et meae ab honesto. Volgo pro his tantum modo haec leguntur: *ET MEAE COMMODUM FAMAE: Ab honesto.* V. 11. [*S* NE MEA PRAESENTIA: Ab utili.]] Haec ex ed. Veneta recepi, volgo omissa. V. 26. inferioribus] Sic Westerhovius scribi voluit. Volgo et in ed. Veneta legitur: *interioribus.*

P. 294. v. 10. Necessaria est divisio] Sic ed. Veneta. Volgo: *Necessaria divisio.* V. 12. Non, inquit, reprehendar] sic MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Non, inquit, reprehendat.* V. 14. Sat] *Sic* ed. Veneta. V. 22. Sedulo agit socrus] Sic ed. Veneta. Volgo: *Quum sedulo agat socrus.*

P. 295. v. 12. Nam et Pamphilus supra sic dixit] Sic scripsi ex ed. Veneta. Volgo: *Nam Pamphilus sic supra dixit.* V. 22. *levius*] *melius* ed. Veneta. V. 24. absque uno differenti] Sic ed. Veneta, anonyma et Argentina apud Westerhovium. *absque uno disserenti* MS. Boend. et ed. Tarvis. Volgo inde a Rob. Stephano et Lindenbrogio legitur: *absque uno dicenti.*

P. 296. v. 1. *nurus tuae*] Sic ed. Veneta. Volgo tantum modo legitur: *nurus.* V. 6. dissimulare iam] Sic Lindenbrogius. Volgo: *iam dissimulare.* V. 8. *Ἄχθος*] *Οκτοως* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 9. Multa sic in nostro usu sunt] Sic ed. Veneta. Volgo: *Multa sic in usu nostro sunt.*

ACTUS QUARTI SCAENA TERTIA. P. 297. v. 5. ante *mulier* est] Sic ed. Veneta *ante mulierē.* Volgo: *ante mulier.* V. 9. QUI pro *quae* interdum abundat] *qui pro .... interdum abundat* ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 12. et concessionem ex domo] Sic Westerhovius scribi voluit. *et ex concessione ex domo* ed. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *ex concessione ex domo.* V. 15. Potest haec sententia videri generalis] *Potest haec etiam sententia videri generalis* ed. Veneta. Volgo: *Haec etiam sententia videri potest generalis.*

P. 298. v. 9. accusaverat] Sic ed. Veneta. Volgo: *incusaverat.* V. 10. revocare vult] *ad se vocare vult* MS. Reg. apud Lindenbrogium. *se vocare vult* ed. Veneta. Ibid. ad filii culpam] Sic edidit Lindenbrogius. Volgo et in ed. Veneta legitur: *et ad filii* (*filiae* ed. Veneta) *culpam.* V. 12. sic pronuntiatur, ut quasi] Sic ed. Veneta. Volgo: *sic pronuntia, quasi.* V. 13. dum dicit] Sic ed. Veneta. Volgo: *quum dicit.* V. 18. maxime quia] Sic ed. Veneta. Volgo: *maxime quod.* V. 21. *Mulieres — annus est*] *Mulieres diu moliuntur et diu comantur dixit* ed. Veneta. Volgo: *Mulieres dum moliuntur, dum comuntur annus est.* V. 26. peroraverint] Sic ed. Veneta. Volgo: *peroraverunt.* Non male.

P. 299. v. 8. ut, cum velit, non possit] Sic ed. Ve-

neta. Volgo: *ut quum velim, non possim.* V. 9. Acute satis] Sic ed. Veneta, MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo: *Caute satis.* V. 22. Utrum consentientes sint an dissentientes] *Utrum concordes futurae sint an discordes* ed. Veneta. *Utrum concordes sint anne discordes* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 29. Et de adulescentibus questus commiseratur senes.] Sic Westerhovius scribendum vidit. *ei de adulescentibus quaestus cum misereatur senes* ed. Veneta. Volgo: *ei de adulescentibus questus, quum miseratur senes.*

P. 300. v. 4. Caput indicant] „Ita ex MS. hunc locum emendavimus. Aliter Muretus Var. Lect. lib. 18. cap. 18.“ Lindenbrogius. V. 8. PER TEMPUS: Opportune] Haec addidi ex ed. Veneta, volgo omissa.

ACTUS QUARTI SCAENA QUARTA. P. 301. v. 3. aut etiam socrui tuae] Sic etiam ed. Veneta. *Aut non solum socrui tuae* MS. Hulst. MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 12. *ipse* dicit] *ipse determinat* MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 17. quomodo volebam] *quando volebam* ed. Veneta, MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 19. Et ἀπὸ τοῦ *portus* dictum OPPORTUNE.] Sic primus Lindenbrogius, ut opinor. Volgo haec omissa sunt. V. 24. incipiendi prandii] Sic ed. Veneta, et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *incipientis prandii.*

P. 302. v. 5. non addidit *tuae*] Sic ed. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *non addidit tua.* V. 7. ne odisse socrum] Sic MS. Reg. apud Lindenbrogium, *ne odisse socerum* MS. Hulst. Volgo et in ed. Veneta, MS. Boend. legitur: *ne odisse Sostratam.* V. 9. meruerit] Sic ed. Veneta. Volgo: *metuerit.* V. 4. Cum percussione animi dicendum est] Sic scribendum coniecit Westerhovius. Volgo legitur: *Cum percussione audiendum est.* V. 20. vel tuae] Sic Wielingius scribendum vidit. Volgo: *vel tua.* V. 29. TURBENT errent] *perturbent* ed. Veneta et edd. vett. apud Westerhovium.

P. 303. v. 3. ut supra dixit.] MSS. Boend. et Hulst. *ut supra dixi.* Ed. Veneta: *aut supra dixi.*

P. 304. v. 19. Utrum, quia MINUS est et magis, quoniam sequitur] Sic ed. Veneta, MS. Boend., edd. vett. quaedam apud Westerhovium. *Utrum quia minus est, et magis quam sequitur* MS. Hulst. Volgo: *Utrum quia minus et magis, quoniam sequitur**. V. 23. [*ℐ* NON TIBI — *sequi* etc.]] Haec absunt ab ed. Veneta.

P. 305. v. 9. quia cum aliquis periit, relinquitur vel cadaver eius.] Sic ego scribendum putavi, maxime ex ed. Veneta: *quia cum aliquis periit vel loquitur vel cadaver est.* Edd. vett. apud Westerhovium: *quia cum aliquis periit, vel relinquitur vel cadaver est.* MS. Hulst. *relictum vel cadaver est.* Volgo: *quia quum aliquis perit, reliquum vel cadaver est.* V. 15. ex verbis senum] Sic ed. Veneta, MS. Hulst., MS. Boend

et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *ex verbis senis.* V. 19. quasi] *quam* ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium, permutato compendio. V. 20. operiri tegique] Sic etiam ed. Veneta. *operire tegereque* MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 22. *comas*] om. ed. Veneta.

P. 306. v. 4. ab imprudentia descendens] Sic etiam ed. Veneta et volgo. „MS. Boend. et edd. quaedam vetustae: *ab imprudentia despondens.* Fortasse scripsit Donatus: *Ab imprudenti Adolesc. m.*, quod valet: *ab imprudentia adolescentis mulieris.* V. 5. *patria antiqua*] *patriam antiquam* ed. Veneta. V. 16. *aspirate canenti*] om. ed. Veneta. V. 26. REMISSAN, REDUCTAN DOMUM, ut sit REMISSANE, REDUCTANE] Sic ego scribendum censui. Ed. Veneta: *remissā reductā domū: ut sit. remissa, reducta.* Volgo: *REMISSAN' AN REDUCTA: ut sit REMISSANE AN REDUCTA.* V. 30. positum] Sic ed. Veneta. Volgo: *positum est.*

P. 307. v. 12. *dixit*] Corrige: *dixti.* V. 32. Non ipse] Volgo: *Nam ipse.*

P. 308. v. 9. Mira est temporis iniectio] *Mire est temporis iniectio* ed. Veneta et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Mire est temporis invectio.*

V. 309. v. 5. Oh meretricis superbiam non ferendam] *Ob meretricis superbiam non ferendam* ed. Veneta et edd. ante Rob. Stephanus apud Westerhovium. V. 19. referri] Ed. Veneta. Volgo: *referre.*

P. 310. v. 1. dixit: AMARAE MULIERES] Sic ed. Veneta. Volgo: *dixit amaras mulieres.* V. 2. Non enim abundat] Sic ed. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Non enim laudat.* V. 17. sed quo] Sic ed. Veneta 1490. apud Westerhovium, non nostra, quae *sed quod*, ut volgo legitur, exhibet.

P. 312. v. 7. *Quocum uno tum*] Sic ego scripsi. Ed. Veneta: *quocum tum.* Volgo: *quocum tum uno.*

ACTUS QUINTI SCAENA PRIMA. P. 313. v. 5. et in actu tamen] Sic scribendum vidit Westerhovius. Volgo: *et in actu tantum.* V. 16. benevolum] Sic ed. Veneta. Volgo: *bonum.* V. 19. Sensus hic est] Haec adiecimus ex edd. pr. Veneta. Nam ed. pr. hic iam rursus incipit. Volgo haec omnia omittuntur.

P. 314. v. 7. et satis facere] „Mendum hic latere suspicatur doctiss. Abr. Wielingius. Valet autem *satis facere* h. l. dolere ob factum, et iram alterius deprecari. Sic Suet. Tib. 27." Westerhovius. V. 17. *aggrediatur*] *aggrediar* ed. Veneta, non pr. V. 31. QUAESTUI, quem exerceo scilicet, id est: *Quod est quaestui mihi.*] Sic ed. Veneta (ed. pr.), MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo: *Quem exerceo scilicet etc.*

P. 315. v. 5. NON SIT: Non videatur] Haec adieci ex

edd. pr. Veneta, vulgo omissa. V. 6. Quia ipse] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Quia iam ipse.* V. 18. INSCITUM OFFERRE. INSCITUM inelegans] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *INSCITUM: Inelegans.* V. 22. *e Pamphilo*] Sic edd. pr. Veneta. Sed corrige: *Pamphilo.* V. 25. *Nec post arma ulla rebelles Aeneadae referent*] *Ne post arma ulla. a. n. r. a.* edd. pr. Veneta.

P. 316. v. 5. Multum mihi nocuerit, immo me everterit] Sic etiam edd. pr. Veneta. Sed Westerhovius haec adnotavit: „MSS. Hulst. et Boend. cum edd. vett. interserunt: *imo me laeserit.*" V. 10. accusatoria est] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *accusatoria.* V. 12. usus est] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *est usus.* V. 18. *Sine me — dolis*] *Sine me haec* (*hec*) *h. h. n. m. f.* edd. pr. Veneta. V. 23. *Ἀποσιώπησις*] „MS. μετάπαυσις καταχπαης *." Lindenbrogius.

P. 317. v. 5. *Sine me — hauri*] *Sine me haud mollia factis s. s. a. a.* edd. pr. Veneta. V. 8. fari] *fratrem* ed. pr. *fateri* ed. Veneta. V. 21. FIRMIOREM: Amicum.] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *AMICUM FIRMIOREM.*

P. 318. v. 13. Accersi] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Arcessi.* V. 15. *gremiis*] *geminas* edd. pr. Veneta.

P. 319. v. 1. *olent*] Corrige: *solent.* V. 8. *Mulier mulieri congruit*] *Mulier mulieri convenit* edd. pr. Veneta. Volgo: *Mulier mulieri magis congruit.* V. 17. et sic vere] Corrige: *et sic fere.* V. 26. ut contra gravis intelligitur] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ut contra gravis honore dignus et charus intelligitur.* V. 27. *Ferit ense — Osirim*] *Ferit esse v. s.* edd. pr. Veneta. V. 28. *Graviore*] *graviorem* edd. pr. Veneta.

P. 320. v. 1. prohibituri] *prohibitus* edd. pr. Veneta. V. 3. *Ubi aut morbo — abde domo*] *Aut ubi morbo gravis a. t. s. a. d.* edd. pr. Venata. V. 26. Lingua ergo] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Ergo.* V. 21. HAEC: Cum ἀποστροφῇ.] *Hec cum apostropha* ed. pr. *Haec cum apostropha* ed. Veneta. Volgo: *HAE: Cum ἀποστροφῇ.*

P. 321. v. 6. *Me vim*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Nam vim.* V. 7. *malle*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *mallem.* V. 9. [Et Salustius: *Nam vim quam misericordiam eius experiri mallem.*] Haec, quae volgo omittuntur, hic sic addunt edd. pr. Veneta, MS. Boend.

ACTUS QUINTI SCAENA SECUNDA. P. 322. v. 20. *Maria aspera iuro*] Sic scripsi ex edd. pr. Veneta: *Maria a. i.* Volgo: *Maria omnia iuro.*

P. 323. v. 4. Imitanda] „Abest haec vox a Libris veteribus [non edd. pr. Veneta]." Westerhovius. V. 14. *Novimus — Et quo*] Haec in edd. pr. Veneta omissa sunt. V. 26. Hoc sic intelligendum est] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Aut sic intelligendum est.*

P. 324. v. 25. quod falsum est] Sic ego scribendum pu-

tavi. Lindenbrogius hoc adnotat: „Variant libb. al. *falsum est*, al. *fictum est*.“ Volgo et in edd. pr. Veneta: *quod fictum est*. V. 29. *acerbat*] *arcebat* ed. Veneta, non ed. pr. V. 31. *odiis*] *odii* edd. pr. Veneta.

P. 326. v. 3. ℐ NAM NUPTA MERETRICI HOSTIS: Aliena scilicet et inimica.] Sic ego scribendum putavi. Volgo et in edd. pr. Veneta: *Nam nupta meretrici hostis alia, scilicet inimica.* Lindenbrogius hoc adnotavit: „*Alia scilicet*] *MS. hostis est alias inimica*.“ Westerhovius autem ad hunc locum haec scripsit: „*Nam nupta meretrici hostis alia, scilicet inimica*] Ita Rob. Stephanus et Lindenbrogius ediderunt. Lege ope codicum veterum: NAM NUPTA MERETRICI HOSTIS] *Aliena seu inimica.* Scilicet respicit veterem notionem τοῦ HOSTIS, pro peregrino seu alieno. Vide Varronem L. L. IV. init. et Ciceronem, Off. I. 12.“ V. 5. AT EASDEM — molestas et [amaras].] Sic, ut edidimus, edd. pr. Veneta, nisi quod omittunt *amaras*. Volgo haec sic leguntur: *AT EASDEM AMICAS FORE TIBI: Hic quidem senes. verum aliae causae sunt, quae mulieres faciunt molestas: et.* Ad quae Westerhovius haec adnotavit: „Ita, credo, Rob. Stephanus primus legit scripturam veterem: *At easdem amicas tibi f. p. h. q. s. u. aliae causae sunt.* Integrum locum ita ordinaverim: *AT EASDEM AMICAS TIBI FORE PROMITTO: Hoc quum sciverint verum. Aliae causae sunt, quae mulieres faciunt molestas et acerbas: hae autem spectatoribus notae sunt ex argumento.* Sic supra ad versum 18. fin.“ V. 12. sive illa] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *sive ille.*

P. 327. v. 5. a meretrice] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ab meretrice.* V. 12. Quod minus amat] Sic edd. pr. Veneta, MS. Hulst. MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo inde a Rob. Stephano et Lindenbrogio editur: *Quod nimis amat.*

ACTUS QUINTI SCAENA TERTIA. P. 328. v. 4. Hoc totum] Sic ed. Veneta. Westerhovius adnotavit: „Integra haec nota abest a MS. Boend. et edit. Tarvis. In aliis ante Rob. Stephanum legitur: *Totum hoc a stomachante dicitur, quod sic vim cum maxima iniuria persenserit.* Mox vero omnes non *exponitur*, sed *exprimitur*.“ In his ultimis edd. pr. Veneta sic habent: *quia sic vim cum maxima iniuria persenserit.* V. 20. Verniliter] Sic edd. pr. Veneta et edd. vett. ante Rob. Stephanum, post quem volgo ediderunt *Vernaliter*, id, quod anteponendum esset, nisi veteres ipsi utramque formam permutasse viderentur.

P. 329. v. 10. excursurus] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *et excursurus.* V. 23. quasi minus sit iniurium prohibere interrogare, quam interroganti non respondere] *quasi minus sit iniuria prohibentis interrogare, quam interrogare respondentis* Ed. pr. MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. *Quasi minus sit iniuria prohibentis interrogare respondentis* ed. Ve-

neta. V. 29. praeterii] *perii* edd. pr. Veneta. V. 30. *mire facta*] *Myrrae facta* MS. Reg. apud Lindenbrogium.

P. 330. v. 3. Urget autem cum cursu] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Urget autem cum cursu.*

ACTUS QUINTI SCAENA QUARTA (TERTIA). P. 331. v. 9. *Δι' ἐξαρίθμησιν.*] Sic iam ed. Veneta 1545. Volgo: Ἐξαρίθμησις.

P. 332. v. 3. primore] „MSS. et editi ante Rob. Stephanum [etiam edd. pr. Veneta], *private.* Fortasse scriptum fuerat: *pri. te.*, ut notet: *primis tenebris*, quo modo explicat Guido Iuvenalis." Westerhovius. V. 4. *Vidimus — urbem*] *Vidimus obscuram primum subvallibus urbem* ed. pr. *Vidimus obscuram primus sub vallibus urbem.* V. 11. raptum] Olim *partum* corrupte legebatur. V. 22. Id est, simulantem aliasque res agentem se fingere] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Id est, alias res agentem se fingere.*

P. 333. v. 4. Conclusit narrationem] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium, MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo: *Inclusit narrationem.* V. 8. Se enim alibi dixisse] Corrige ex edd. pr. Veneta, MS. Boend.: *Scit se enim alibi dixisse.* V. 10. An meruerit] „Libri veteres [etiam edd. pr. Veneta]: *An meruit.* Sed fortasse scripsit Donatus: *An metuit Pamphilus?* credens, DUM ILLO LICITUM, scripsisse Terentium pro DUM ILLI LICITUM." Westerhovius. Qua tamen coniectura opus non est. V. 16. Ὑποφορά] Sic restituendum vidit Westerhovius. Volgo: Ἀνθυποφορά.

P. 334. v. 4. quali] Sic ego scripsi. Volgo: *quale.* In edd. pr. Veneta habetur: *quale est.*

ACTUS QUINTI SCAENA QUINTA (QUARTA). P. 335. v. 2. Bene haec repetit] Volgo legebatur: *Bene HAEC repetit.* Ad quae verba haec adnotavit Westerhovius: „Ita post Lindenbrogium volgo editur, quasi emphasis sit in τῷ HAEC. Malim cum Rob. Stephano légere: *Bene haec repetit*, ut omnia sint verba Donati, et respiciant integram sententiam Pamphili. Quia autem Pamphilus ETIAM SODES dicit, credidit Donatus repetita esse ab eo eadem verba iam ante inter vias dicta. Unde Daciería vertit: *Encore une fois, mon cher Parmenon, je te prie.*" V. 8. Quasi iam ante fassus dico] „Codices ante Rob. Stephanum [etiam edd. pr. Veneta]: *quasi iam late passus diu.* Unde effingo: *quasi iam lassatus dicit.*" Westerhovius. V. 11. ceciderit] Westerhovius. Volgo et in edd. pr. Veneta: *reciderit.*

P. 336. v. 1. Μελλησμός, ut: *Pelagiae — adires?*] Pro his edd. pr. Veneta: *ut admonitum divinamque* (*d. q.* ed. Veneta) *te. f. f.* V. 8. nesciat illa] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *nescit illa.* V. 11. ut MEA, supra quod dixit] Sic edd. pr.

Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Et* MEA *quod supra dixit.*

P. 337. v. 7. *istas*] Sic correxit Westerhovius ex Adelphis Act. II. sc. 5. v. 7. Volgo: *istuc.* V. 17. nihil cuiquam] „Codd. ante Rob. Stephanum [etiam edd. pr. Veneta]: *nihil umquam.*" Westerhovius.

P. 338. v. 6. EGON HUNC AB ORCO MORTUUM] Haec huc addunt edd. pr. Veneta, volgo omissa.

P. 339. v. 10. Nam imprudenti scientem reddit] Sic edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Nam imprudentem scienti reddit.*

PHORMIONIS PROLOGUS. P. 365. v. 9. non vetus, ut Ennius.] „Ita Rob. Stephanus et Lindenbrogius. MS. Hulst. *non vetus annis*. MS. Boend. et plerique impressi veteres [etiam edd. pr. Veneta]: *Non vetus Ennius.* Praestat lectio, quam exhibeo. Sic VETERES, Eun. Prol. 43." Westerhovius. V. 18. magis laedere] Sic etiam edd. pr. Veneta. Sed MS. Reg. apud Lindenbrogium: *magis delere.* V. 22. *Levibus — tutamen in armis*] Pro his habet ed. pr. *leuius ter hinc anus conseruatam c. a. t. i. d. dedit h. v. d. e. denisserat.* ed. Veneta: *leuius ter hinc anus conseruatam. c. a. t. id dedit h. u. d. c. dempserat.*

P. 366. v. 6. *Connubio iungam stabili.*] Haec om. edd. pr. Veneta. V. 15. in tragoedia] „Edit. Argent. *in Tragoediam.*" Westerhovius. V. 19. non solum errori Luscii obviat reprehendentis] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo inde a Rob. Stephano editum est: *non solum errorem reprehendentis,* reliquis omissis. V. 23. tragica] „Haec vox abest a quibusdam Codd. [etiam edd. pr. Veneta, in quibus mox est *discessisset* pro *discederet*]." Westerhovius. V. 28. de industria facta est, ut etiam] Sic enim reponendum est in editione nostra pro typographi errore *et etiam.* Fecimus hoc ex edd. pr. Veneta: *de industria factum est, ut etiam.* Volgo haec ita habentur: *de industria, ut etiam etc.* V. 31. in comoedia vitiose inducitur] Sic etiam edd. pr. Veneta. Sed MS. Hulst. *in comoedia vitiosa inducitur.*

P. 367. v. 14. *Et mihi*] *et si mihi* ed. Veneta, non pr. V. 26. opposuit] Sic Westerhovius scribendum coniecit. Volgo: *subposuit.* V. 28. male dicendum esse.] Sic edd. pr. Veneta ac iure iam Westerhovius sic scribi voluit ex edd. vett. Volgo: *maledicendum esse Luscio.* V. 30. per qualitatem] „Codd. Rob. Stephano vetustiores plerique *pro qualitate.*" Westerhovius. *pro qualitate* habet etiam ed. Veneta, sed ed. pr. *per qualitatem.*

P. 368. v. 14. Quid est enim, inquit] Sic scripsi ex ed. Veneta: *quidē. n. inquit.* Volgo et in ed. pr. legitur: *Nunc quid est, inquit.* V. 20. Bene CERTASSET, quia] Sic ego scribendum putavi ex ed. Veneta: *Hoc bene certasset et quia.* Volgo tantum modo haec leguntur: *Quia supra dixit etc.* V. 30. Et geminavit, ut] Corrige: „Et geminavit *l.*, ut.", quem ad modum etiam in edd. pr. Veneta haec verba habentur.

P. 369. v. 5. Non prius, inquit] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Prius, inquit.* V. 10. *quaeratis* — quaeratis] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Quaeritis — quaeritis.* V. 17. Epidicazomenen graeci: Latini Phormionem. Nam φορμίον] Sic edd. pr. Veneta, nisi quod pro φορμίον habent *Phormionem.* Volgo: *Epidicazomknen graeci. V. 27. Latini Phormionem: φόρμιον.* V. 20. P;hormio a formula] Sic ed. Veneta. Volgo et in ed. pr. tantum modo legitur: *a formula.* V. 33. pro faveritis] Corrige: *pro si faveritis*, ut volgo et in edd. pr. Veneta legitur. Ibid. Nove sic *voluntatem* pro favore posuit.] *Nove sic Cicero voluntatem pro favore posuit* scripsit Lindenbrogius ex MS. Regio.

P. 370. v. 7. id, quod queritur] Sic edd. pr. Veneta, MSS. Hulst. Boend. MS. Reg. apud Lindenbrogium et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *id, quod quaeritur.* V. 12. *cum est ex urbe pulsus*] *cum ex urbe pulsus* edd. pr. Veneta. V. 16. Ideo virtus est.] Sic ed. Veneta. Volgo et in ed. pr. *Ideo virtus*, omisso *est.*

ACTUS PRIMI SCAENA PRIMA. P. 371. v. 15. ℊ Amicus: A voluntate] Ante haec verba excidit ex editione nostra haec adnotatio: *ℊ Amicus summus meus: Causa, cur in scaenam procedat Davus.*, quae eisdem verbis et eodem loco legitur etiam in edd. pr. Veneta. V. 16. eiusdem condicionis gregisque] Sic MS. Reg. apud Lindenbrogium. Proxime accedit MS. Hulst. *eiusdem conditionis grecisque.* Deinde ed. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium: *eiusdem conditionis generisque.* In ed. pr. legitur: *eiusdem conditionis gentisque*, quem ad modum inde a Rob. Stephano et Lindenbrogio volgo legitur. V. 22. [heri ad me venit: Apparet heri fuisse nuptias.]] „Haec absunt a MSS. Hulst. et Boend. cum plerisque edd. veteribus ante Lindenbrogium." Westerhovius. Absunt etiam ab edd. pr. Veneta.

P. 373. v. 2. Et ille me exigit, ut muneretur dominis] Edd. pr. MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium: *et illemet exigit, ut numeretur dominis.* V. 7. Salustius] „In fragmentis. Sed in MSS. et edd. antiquis est, *Marcello.*" Westerhovius. In ed. pr. legitur *metello*, in ed. Veneta *m.* V. 10. quasi reddendi morae non habere causa fuerit.] Sic edidit Rob. Stephanus. Edd. pr. Veneta, MS. Boend.: *quasi reddendi mora habere causa sit.* MS. Hulst.: *quasi reddendi mora non habere fuerit.* Volgo: *quasi, reddendae morae, non habere, causa fuerit.* V. 12. dicere potuerint] Sic MS. Reg. apud Lindenbrogium. *dicere potuerant* ed. pr. MS. Hulst. MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. *dicere poterint* ed. Veneta. Volgo: *dicere poterant.* V. 18. quo denicalia concluduntur] Sic scripsimus ex MS. Reg. apud Lindenbrogium. *quo enicalia concluduntur* ed. pr. *quo n. talia concluduntur* ed. Veneta. Ad haec adno-

tavit Westerhovius: „In MSS. et edd. veteribus varie et corrupte: *eicalia*, *enicalia*, *denicalia*, *enim talia*." Volgo inde a Rob. Stephano, ut videtur, legitur: *quo parentalia concluduntur*. V. 36. Sic veteres multa. *§* UNCIATIM.] Sic auctore Westerhovio scripsimus. Volgo legitur: *Sic veteres. Multa unciatim*.

P. 373. v. 6. *Ecquis*] *Quis* edd. pr. Veneta. V. 7. *dedisset*] *dixisset* ed. Veneta, non ed. pr. Ibid. UNCIATIM VIX: Potuit] Sic auctore Westerhovio locum constituimus. Volgo legitur: *UNCIATIM: Vix potuit*. V. 28. *Si*, *Quirites*, *parum existumaretis*.] Sic MS. Hulst. MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo legebatur: *Si*, *Quirites*, *pacem existumaretis*. Edd. pr. Veneta omnem hanc adnotationem missam fecerunt.

P. 374. v. 5. Cum adiectione temporis] Haec omittunt edd. pr. Veneta, nisi quod post DIES addunt dixit. V. 6. cuiuslibet n a t a l i s melius dicitur] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *cuiuslibet NATALIS DIES melius dicitur*. Totus locus, quem etiam Westerhovius mutari voluit, sic iam videtur restituendus ut pro *temporis* corrigas *nominis*, quae verborum commutatio propter compendium nata esse videtur, et sic scribas: *Cum adiectione nominis cuiuslibet n a t a l i s melius dicitur*, *ut n a t a l i s l o c u s* et *n a t a l e a s t r u m*, *sed V i r g i l i u s serviens personae rusticae: M e u s e s t n a t a l i s*, *I o l a*, *inquit nec addidit d i e s*. Sic enim omnia optume congruunt. V. 14. *Poticae*] *poeticae* edd.pr. Veneta. V. 15. *transierunt*] Sic etiam ed. pr. Sed ed. Veneta: *transferunt*.

ACTUS PRIMI SCAENA SECUNDA. P. 375. v. 6. quia ille nominativum praetulit.] „Ita Rob. Stephanus et Lindenbrogius. Sed MSS. Hulst. et Boend. cum edd. vetustis [etiam ed. Veneta] rectius: *Quia tale nomen praetulit*. Nisi quod editio Antverpiensis, anni 1546. tuetur lectionem vulgatam." Westerhovius. Ed. pr. habet: *quia talem nominativum pretulit*. Ed. Du Boisiana: *quia talem nominationem praetulit*. V. 14. Atticon] *acticon* ed. Veneta, non pr. V. 18. p e n s i o n e, s p e c t a t i o n e, n u m e r o, quocirca ACCIPE: LECTUM EST: CONVENIET NUMERUS QUANTUM DEBUI positum est] Sic scripsi ex edd. pr. Veneta, nisi quod eae *ACCIPE* omittunt. Volgo haec ita leguntur: *pensione*, *ACCIPE*. *spectatione*, *LECTUM EST*. *numero*, *CONVENIET NUMERUS*, *QUANTUM DEBUI*. V. 24. dictum] Corrige ex edd. pr. Veneta: *dicta*.

P. 376. v. 1. c o n d i c t u m non f e f e l l e r i t] Sic reposuimus ex MS. Reg. apud Lindenbrogium et edd. vett. quibusdam apud Westerhovium. Quo faciunt etiam edd. pr. Veneta, MSS. Hulst. et Boend. et edd. vett. quaedam apud Westerhovium, in quibus legitur: *dictum non fefellerit*, aut, ut in edd. pr. Veneta, *fefellit*. Volgo legitur: *creditum non fefellerit*. V. 3. r e d h i b i t i o] „Non convenit hoc vocabulum *mutuo* et in iure proprium est venditioni, quae resolvitur. Vide P. 21. D. de

Aedil. Ed. et Fest. h. v., quare arrideret magis *redditio*, si per codd. liceret." Abr. Wielingius. „Est autem *redditio* in Antverp. Basileensi, Argent. Rob. Stephani. MS. Boend. et edd. Veneta et Argent. *redditio debita*." Westerhovius. *redditio debita* legitur etiam in edd. pr. Veneta. V. 11. Figurate pro ita loqueris.] „Haec absunt a MS. Hulst." Westerhovius. V. 21. pronuntiari] Sic edd. pr. Veneta, MSS. Hulst. et Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo inde a Rob. Stephano et Lindenbrogio editur: *pronuntiare*.

P. 377. v. 11. *Modo*] om. ed. Veneta, non ed. pr. V. 17. dum persuadet] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. et editio Du Boisiana apud Westerhovium. Volgo: *dum suadet*. V. 32. *cervici*] *cervice* ed. pr.

P. 378. v. 3. ostendit et alienum fore] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ostendit esse et alienum*. V. 27. *Anchisem*] Corrige: *Anchisen*, ut etiam edd. pr. Veneta habent. Ibid. *agnovit*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo legitur: *cognovit*, apud Virgilium autem ipsum l. l. *agnoscit*. V. 28. additum] Repone *addidit*, ut etiam ed. pr. habet et volgo legitur. V. 31. *Ulyssi*] Scribe *Ulixi* ex ed. pr. *Ulyxi* ed. Veneta. Volgo: *Ulyssei*.

P. 379. v. 4. *polliceri coepit*] Sic ipsis litteris etiam ed. pr. *p. c.* ed. Veneta. Quod ideo adnoto, quoniam apud Salustium l. c. in multis libris *coepit* non habetur. V. 11. ad fabulae *περίστασιν*] Sic ipsis litteris Graecis ed. Veneta, MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo: *ad fabulae ἐπίτασιν*. V. 20. Ostendit enim] Sic fere edd. pr. Veneta, in quibus: *Ostendit ei*, habetur. Volgo: *Ostendit*.

P. 380. v. 3. *texere*] Sic etiam ed. pr., *rexere* ed. Veneta. V. 4. *sui*] Hoc omittunt edd. pr. Veneta, quae deinde legunt: *In hoc*. V. 6. in Stalagmo: *Deo meo*] *in Stalagmonis: Adeo meo* edd. pr. Veneta. V. 10. *pavum*] *parvum* edd. pr. Veneta. V. 23. Hoc dictum et superioris personae esse potest et alterius] Sic edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo legitur inde a Rob. Stephano: *Hoc dictum et superiori personae esse potest et alteri*.

P. 381. v. 3. Scistis] Corrige: *Scisti*. V. 13. Istis nominibus hoc agit] *Istis nominibus hic agit* edd. pr. Veneta. *istis nominibus hic agitur* MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Istis hoc nominibus agit*. V. 26. Ideo dixit ambos non habuisse.] „Videtur continenter legendum: *Ideo dixit ambos non habuisse,* NISI OCULOS PASCERE ETC." Westerhovius. V. 34. *Trahit sua quemque*] Sic etiam edd. pr. Veneta. „Videtur potius respici, quod proxime praecedentibus versibus dicitur:

Torva leaena lupum sequitur: lupus ipse capellam:
Florentem cytisum sequitur lasciva capella."

Westerhovius.

P. 382. v. 4. Relatio ad illud, quod mox otiosi non erunt.] „Si ita distinguas, quod post Rob. Stephanum et Lindenbrogium volgo fit, credas illa: *Otiosi non erunt*, esse verba Terentii, sed non sunt. Distinguo igitur: *Relatio ad illud, quod mox otiosi non erunt.* Id enim vult, servos post patres reversos non fore otiosos." Westerhovius. V. 9. Nαλκεις] „Tanaq. Faber restituit: *Ναρκη δε συνωμιλουμεθα.* Sed codici Antverpiensi a veteri manu adscriptum e MS. *Αναλκεις δε συνεμαμμωα εναργης δε συνεπιμελομεθα.*" Westerhovius. V. 22. *tristia*] *tristitia* ed. Veneta.

P. 383. v. 8. laudari] Corrige: *laudare.* V. 9. Vide sic agi] „Integra haec adnotatio abest a MSS. Hulst. et Boend. cum edd. quibusdam ante Rob. Stephanum [etiam edd. pr. Veneta]. Nisi quod mox legitur ad versum 53." Westerhovius. V. 21. Salustius cum adiectione in H.: *Cum praedixero*] „Rob. Stephanus cum libris vetustis [etiam edd. pr. Veneta]. *Salustius cum adiectione posita eum cum praedixero positum insulae.*" Westerhovius. V. 27. *deditis*] *deditus* ed. pr. Ibid. *c.*] *e.* edd. pr. Veneta.

P. 394. v. 12. Ipse hortari inducitur] Sic edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. *Ipse hortatus inducitur* MS. Hulst. *Ipse hortator inducitur* MS. Reg. apud Lindenbrogium et sic volgo legitur. V. 21. ὑπὸ τῆς καταπλήξεως] ἀπὸ τῆς καταπλήξεως ed. Veneta, MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 31. ut magna pars] „In Codd. vetustis [etiam in edd. pr. Veneta]: *Ut*, *pars magna m.*, in quibus verbis videtur esse citatio dicti alterius cuiusdum scriptoris." Westerhovius. V. 34. *acer*] *sacer* edd. pr. Veneta. Ibid. *Eryx*] *erit* ed. Veneta, non pr.

P. 385. v. 4. *subest*] *subeūdo* ed. Veneta, non ed. pr. V. 10. *Domus — sidera*] Pro his edd. pr. Veneta tantum modo haec habet: *ipse arduus.* V. 34. raptus est] Sic scribendum vidit Westerhovius. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *captus est.*

P. 386. v. 1. *Pamphilo*] Volgo: *e Pamphilo.* V. 12. Hoc praestruens, aniculae supra mentionem fecerat] *Hoc praestruens aniculae intulit, de qua nullam supra mentionem fecerat* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. V. 36. quod ille impudentius petit] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. Volgo: *quod ille imprudentius petit.*

P. 387. v. 1. facta ex eo] MS. Reg. apud Lindenbrogium: *factura ex eo.* V. 6. quia subiuncturus est: CUPIEBAT ET METUEBAT. V. 68. METUEBAT: Proprie dixit etc.] Sic scripsi ex edd. pr. Veneta. Volgo haec ita leguntur: *quia subiuncturus est. ILLAM DUCERE CUPIEBAT ET METUEBAT: Vide ambiguitatem, quam tamen sequentia tollunt. V.* 68. *CUPIEBAT ET METUEBAT: METUEBAT proprie dixit etc.* Ordinem adnotatio-

num ipsum quoque ex edd. pr. Veneta recepimus. V. 14. Si pro cum redisset] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Si pro postquam.* V. 15. *nona*] *noua* ed. pr. V. 23. principaliter expetuntur] Sic MS. Reg. apud Lindenbrogium, MS. Hulst. apud Westerhovium. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *principaliter petuntur.*

P. 388. v. 17. *Qui te*] *qui te te* ed. Veneta. Ibid. *Momentane, malum iam cetera perdat*] *Montane malum ad cetera pergit* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. V. 20. Corrige: *describere.*

P. 389. v. 12. Scribitur Heraclio dica. ℐ Dicam.] *scribitur eraclio dicam* edd. pr. Veneta. V. 22. Salustius in Iugurtha] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Salustius Iugurtha.* V. 24. Tuto confingam] *totum confingam* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. V. 25. εὐφημία] om. edd. pr. Veneta, ἐν ὑποκρίσει MS. Reg. apud Lindenbrogium.

P. 390. v. 15. Quo modo factum est? Ventum est] Volgo: *Quo modo*, FACTUM EST: VENTUM EST. V. 21. His] „Malim: *In his.*" Westerhovius.

P. 392. v. 14. *Amissos*] *Et amissos* edd. pr. Veneta. V. 15. *Pactione amisso Publio legato*] *pactione amissa publico legato* edd. pr. Veneta.

P. 392. v. 7. Nemo enim, cum spem non habet, amat.] Sic scripsi ex edd. pr. Veneta, quarum una habet: *Nemo enim non spem amat*, altera: *Nemo enim cum spem non habet non amat.* Volgo: *Nemo enim sine spe amat.* V. 10. ℐ Nondum: Subaudi *venit.* ℐ Nondum: Quia veniet iam, non plena negatio est.] Sic scripsi ex edd. pr. Veneta, nisi quod eae verba: *Nondum: Subaudi venit.*, omittunt et postea scriptum habent: *Nondum: quia veniet: iam non plena negatio est.* In MS. Hulst. apud Westerhovium haec ita leguntur: *Nondum: subaudi venit. Nondum: Quia eveniet. nam non plena negatio est.* MS. Reg. apud Lindenbrogium haec habet: *Nondum: quia veniet. Nam non plena negatio est.* Volgo legitur: *Nondum: Subaudi venit. Iam* NON *plena negatio est.* Ego in nostra scriptura iam malim: *Nam non plena negatio est* ex MS. Hulst. et MS. Reg. V. 26. *Ἀστεϊσμὸς*] Sic scripsi ex ed. Veneta: ἀντεϊσμός, cum R. Bentleio. Volgo: *Ἀρχαϊσμός.* Ceterum Westerhovius haec adnotavit. „Guyetus in glossis MSS. *Quid sibi velit Donatus nescio, qui τὸ bene hic exponit nihil.* Atqui id non facit Donatus, cui integra sententia: Ut bene tibi sit, valet: *Nihil aliud te volo.* Est enim formula discedentium: *Bene tibi sit pro vale.*"

ACTUS PRIMI SCAENA TERTIA. P. 393. v. 3. concupiverint] Sic ed. Veneta. Volgo: *concupierint.* V. 15. Ferienda] „Intendenda, tollenda. Minus impropric Cicero *ferire*

aures dixit. Gall. *frapper.*" Westerhovius. Ibid. in eo, quod ait PATREM] Sic edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo inde a Rob. Stephano legitur: *in eo, quod ait.* V. 21. pro ferebat: *In mentem veniat.* Cicero] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *proferebant.* § *IN MENTEM EIUS ADVENTI VENIT: Cicero.* V. 23. *Aciliae*] *auxilium* edd. pr. Veneta.

P. 394. v. 1. Probus: *Incogitans*, inquit, *in usu est, at non eodem modo cogitans*] *improbus. Non cogitans inquit in usu est, an non eodem modo cogitans* edd. pr. Veneta. V. 15. NE: Familiare] Volgo: *Et familiare.* V. 18. *Utinam ne in nemore — trabes*] *Utinam ne in nemore pelio unquam cecidissent ad terram trabes* edd. pr. Veneta. V. 28. *Ἀνθυποφορὰ μονομερής.*] „Immo ὑποφορὰ est in verbis: NON POTITUS ESSEM. Reliqua ἀνθυποφορὰν habent." Westerhovius. Et sane hic ed. Veneta habet scriptum: *μονομερές.* Et infra ante: *ut ille: Verum etc.*, in ceterorum verborum corruptela *antipophora* (sic) cum ed. pr. V. 30. *fuerat*] *ferat* ed. Veneta, non ed. pr.

P. 395. v. 18. Et nota proprietatem dicti:] Sic edd. pr. Veneta. Volgo tantum modo: *Sed nota proprietatem*, omisso *dicti.*

P. 396. v. 4. *Cum septem*] „Ita restituit Nob. Ianus Douza Nordovix, quem glossae veteres in Iuvenalem a P. Pithoco editae quasi manu duxerunt." Westerhovius. *cum septem in locum hispanus* (*hyspanus* ed. pr.) *v. a. v. p.* edd. pr. Veneta, et sic olim legebatur. *in locum his pinnis* habet MS. Reg. apud Lindenbrogium. V. 31. *παράλειψις.*] *Paralysis* edd. pr. Veneta. *δισπαρχαριψις* (sic) MS. Reg. apud Lindenbrogium.

P. 397. v. 2. § Ut NE: Quod Graeci *ἵνα μή.*] *UT NE* addidi ex edd. pr. Veneta, volgo omissum. V. 7. § SINE MALA FAMA: PALAM BEATUS: Multi superius iungunt PALAM.] Haec adiecimus ex edd. pr. Veneta, volgo omissa. V. 20. *nisi dominationem*] Sic etiam edd. pr. Veneta, MS. Reg. apud Lindenbrogium. *nisi ad dominationem* MS. Hulst. et edd. quaedam vett. apud Westerhovium. V. 23. Et Poeni ferunt] *Et poni fere* ed. pr. Veneta. *Et Poeni fere* MS. Hulst. et edd. quaedam vett. apud Westerhovium.

P. 398. v. 10. HEI TIMEO MISER, QUAM: Recte] Sic scribendum vidit Westerhovius. Volgo: *HEI TIMEO MISER: Quam recte.* V. 14. *Ausonia*] *ausoniae* ed. Veneta.

ACTUS PRIMI SCAENA QUARTA. P. 399. v. 2. servi currentis] Sic edd. pr. Veneta, et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *servi concurrentis.* V. 3. abesse conspectui patris] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. Volgo: *abesse a conspectu patris.* V. 7. [ut Lucretius in primo: Nec mare quae impen[den]t vesco sale saxa peresa. Aut *ἀναστροφή*] Haec sic effingenda putavimus, quom volgo pro his

tantum haberetur: *Aut ἀναστροφή*, reliquis omissis, nisi quod Lindenbrogius haec adnotavit: „*aut ἀναστροφή*] Longe diversa lectio in MS. *tu es corsali saxa peresa.* folium Sibyllae.“ Hic enim facile a nobis folium Sibyllae explicari poterat. Nam nulla videtur dubitatio esse, quin auctor adnotationis Lucreti locum adlatum ante oculos habuerit, quem ita restituimus, ut propter repetitum verbum: *impendent*, plura verba excidisse appareat, quorum vestigia unus tantum modo liber servasse videtur, quom in ceteris, parum intellecta, incaute delerentur. V. 20. an pressum?] *an expressum* edd. pr. Veneta, edd. vett. ante Rob. Stephanum apud Westerhovium.

P. 400. v. 6. *Puncto uno, hora*] *Puncto una hora* edd. pr. Veneta et edd. vett. quaedam apud Westerhovium.

P. 401. v. 7. EO.] Hoc ego adieci, quom edd. pr. Veneta in lemmate adiecissent: *NAM ABSQUE EO ESSET.* V. 13. per eam] *peccanti* MS. Boend. apud Westerhovium. V. 24. *poenas inimico a fratre recepi*] Haec om. edd. pr. Veneta. V. 27. *Πρὸς τὸ recte ego mihi vidissem*] Sic scripsi ex edd. vett. quibusdam apud Westerhovium. Volgo tantum modo: *recte ego mihi vidissem.* V. 28. Sic Nigidius legit.] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Et sic Nigidius legit.* V. 29. *Πρὸς τὸ*] addidimus ex edd. vett apud Westerhovium, volgo omissa. Sic etiam versu sequenti ante *aliquid convasassem.*

P. 402. v. 1. Notanda *μετάθεσις*.] Sic scripsi ex coniectura Westerhovi. Edd. vett. apud Westerhovium et edd. pr. Veneta: *iocunda ἀπόδοσις.* Volgo: *Secunda ἀπόδοσις.* V. 16. Ostendit ab initio se domum pergere et sic videtur deliberasse] „Haec lectio est Rob. Stephani, sed codd. vetustiores [etiam edd. pr. Veneta] exhibent: *Ostendit ab nuncio se domum pergere, et sic videtur deliberasse.* Sed fortasse legendum: *Ostendit se domum pergere, et sic videtur ab initio deliberasse.*“ Westerhovius. V. 19. *Ꝭ* SANUSNE ES?: ..... SANUSNE ES?] Haec addunt edd. pr. Veneta.

P. 404. v. 20. absque amore sunt] „Atqui Phaedria non erat *absque amore.* Malim igitur: *absque timore.* Unde et mox *timiditatem* tribuit Antiphoni.“ Westerhovius.

P. 405. v. 8. *quid nugatorium*] Sic ego scripsi ex Ciceronis loco laudato. *quidem nugatorem* edd. pr. Veneta, unde videtur apud Donatum olim scriptum fuisse: *quid esse nugatorium sciebam.* Volgo: *quid nugatorem.* V. 10. sententia dicta] Sic scribendum vidit Westerhovius. Volgo et in edd. pr. Veneta: *suprema dicta.* V. 28. Animadvertite] Sic ed. pr. Volgo: *Animadverte.* Ibid. commachinetur] „MS. *vide satin artifex.*“ Lindenbrogius.

P. 406. v. 7. a *πρὸ* et *ἕλκειν* dictum est] *a pro et cedendo dictum est* edd. pr. Veneta. Volgo: *a πρὸ et ἑλεῖν dictum est.* V. 10. *Undique*] *Nudique* ed. pr.

P. 407. v. 19. quasi adhuc tuto dicantur] „Haec Lindenbrogi lectio est. Sed codices meliores et vetustiores [etiam edd. pr. Veneta] habent: *Quasi a destituto dicantur.*" Westerhovius. V. 23. *huic homini*] Sic Westerhovius scribendum vidit ex Heautontimorumeno act. II. sc. 3. v. 115. Volgo et in edd. pr. Veneta: *huic demum.*

P. 408. v. 29. *vim hortationis*] Sic MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo et in edd. pr. Veneta: *vim hortantis.*

ACTUS SECUNDI SCAENA PRIMA. P. 409. v. 5. quin] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *quae non.* V. 10. *patientia nostra*] om. edd. pr. Veneta. V. 17. *Σχῆμα διανοίας* ΜΗΚΟΛΟΘωσις *] Haec omnia omittunt edd. pr. Veneta et edd. vett. apud Westerhovium. V. 20. Legitur et AC MITTO.] Sic ego scribendum putavi. *Legitur et ieci* edd. pr. Veneta, et sic laudat Faërnus Donati verba. Volgo legebatur: *Legitur et taceo.* Hinc Faërnus scribendum putavit: *Legitur et a c.*

P. 410. v. 1. se primum ad accusationem crederet] Sic edd. pr. Veneta, nisi quod haec *crederetur*, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo legitur: *se primum accusatorem crederet.* Inde Westerhovius scribendum coniecit: *se primum accusaturum crederet.* V. 5. nomen est] Sic ed. Veneta. Volgo: *est nomen.* V. 21. quod prius esset] „Lego: *quod peius esset.*" Westerhovius.

P. 411. v. 6. et in auctu est] Sic edd. vett. apud Westerhovium. Volgo et in edd. pr. Veneta: *et in actu est.* V. 15. *hiems ignava colono*] Haec omittunt edd. pr. Veneta. V. 23. *Nam quid a Pyrrho, Hannibale, Philippoque et Antiocho etc.*] Sic ego scribendum putavi ex ipso loco Salusti, qui habetur in *oratione Lepidi consulis ad populum Romanum* p. 8. ed. Orell. Edd. pr. Veneta: *Nam quidem Pyrrho Hannibale equor (aequor* ed. Veneta) *et terra*, Volgo: *Nam quidem a Pyrrho Hannibale, et aequore et terra.* V. 26. de se] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *de sese.*

P. 412. v. 8. *turiferis — arenis*] Haec prorsus om. edd. pr. Veneta. V. 16. a precatoribus] Sic etiam edd. pr. Veneta, cum edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *a precatoribus.*

P. 413. v. 4. Nam integrum esset] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Nam integra esset*, ut referatur ad locutionem. V. 14. *surgit*] *surgat* ed. pr., non ed. Veneta. V. 19. *Et perferre, soror, potero.*] Haec om. edd. pr. Veneta. V. 21. senex modo oportere fieri] Sic scripsi ex edd. pr. Veneta, MS. Boend. *senex non oportere fieri.* Est enim *mō* et *nō* confusum. Volgo: *senex oportere fieri.*

P. 414. v. 1. *πεπαυμένοις δὲ τῆς ὀργῆς*] Sic recte edidit Lindenbrogius. Volgo: *πεπαυμένοις καὶ τῆς ὀργῆς.* V. 7. raptim addita] Sic Westerhovius scribendum vidit. Libri: *partim.* V. 13. ad criminis dissimulationem] *ad criminis dissolutionem*

edd. pr. Veneta; MS. Boend. et editio Du Boisiana apud Westerhovium. V. 20. Et deest *quae vis*] Sic Westerhovius coniecit scribendum esse. Libri: *Et deest q u a e r i s*, et sic volgo legitur. V. 30. *Εἰρωνεία.*] „Atqui revera Phaedriam laudat Geta, fronte ad severitatem composita et verbis fidem facientibus causam patruelis defendentem." Westerhovius.

P. 415. v. 26. *Accipe nunc Danaum insidias*] Haec om. edd. pr. Veneta. V. 30. ob iram praesentem] „Vix simul consistunt d e l e c t a t i o et i r a. Lego igitur audacter: *ob Phaedriam praesentem.*" Westerhovius.

P. 416. v. 3. *tum si eorum legibus dari oporteret*] Sic edd. pr. Veneta, nisi quod ed. pr. *oportet* habet. Lindenbrogius haec adnotavit: „*cum Siculos eorum*] MS. *cum Siculis eorum.* Vulg. *tum si eorum.*" Volgo legebatur: *tum Siculos eorum legibus dari oporteret.* V. 4. *si cives Romani essent*] *qui cives romani essent*] edd. pr. Veneta. V. 31. excusat] Sic Abr. Wielingius scribendum vidit. Libri: *accusat*, et sic volgo legitur. V. 32. Venuste insertum RE] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *Haud venuste insertum RE.*

P. 417. v. 10. *Quod volueris*] Sic Westerhovius scribi voluit. Volgo: *Q u o d v o l u e r i t.* V. 24. Duplex *μετάθεσις.*] Sic etiam edd. pr. Veneta: *duplex Methatesis.* MS. Reg. apud Lindenbrogium: *Duplex μετάστασις.* V. 30. Notum alteri * quia invident] „Haec varie leguntur. MS. Hulst. *Cum alter dicit, quia invident.* Edd. veteres vel: *Notum alterari, quia invident*, vel: *Notum alterari, qui invident* [uti etiam edd. pr. Veneta]. Fortasse scripsit Donatus: *Notum alterare ius, qui invident.*" Westerhovius. „*Notum alteri*] MS. *ô cum alteri dictum, qui.*" Lindenbrogius.

P. 418. v. 14. ut cedentibus mos est] „MS. *quod cedentibus moris est.*" Lindenbrogius.

V. 419. v. 2. *Nam ut ex mari timida es*] *Nam ex mari timida es* edd. pr. Veneta. V. 13. per *αὔξησιν*] *auxesi* ed. pr. *auxesim* ed. Veneta. *pusillum* MS. Hulst. apud Westerhovium. V. 18. *Servu*] *Servus* edd. pr. Veneta et sic volgo legebatur. Ibid. *inutilis*] *inultis* ed. pr. Ibid. *cuiquam*] *quamquam* edd. pr. Veneta. V. 19. *Lucili*] *Lucillii* edd. pr. Veneta. Ibid. *situ*] *situs* edd. pr. Veneta et sic volgo legebatur. Ibid. *Metrophanes*] om. edd. pr. Veneta. Ceterum cf. Martialem XI. 90. V. 20. T u b e r o] *tu vero* edd. pr. Veneta. Lindenbrogius haec adscripsit: „TUBERO] Sic rectissime hunc locum edidimus, qui antea corrupte admodum legebatur. Tuberonis historici rerum Romanarum libros laudat Charisius, isque indubie isipsus est, cuius hic auctoritate Donatus utitur." Ibid. *Hinc in millesimum annum eorum columine civitas continebitur*] *Hunc in m.* (*n.* ed. Veneta) *an columine civitas continebatur* edd. pr. Veneta. V. 22. *Iniurioso*] *Iniuriose* edd. pr. Veneta. V. 25. *summam vero*] Sic

edd. pr. Veneta. Volgo: *summamve.* V. 28. Duplex accusatio] Sic edd. pr. Veneta, edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *Duplex excusatio.*

P. 420. v. 6. ¶ HORUNC OMNIUM IMMERITISSIMO] Sic coniecit G. Faërnus, quom eius editiones haberent: *Horum commerito.* Proxume accedunt edd. pr. Veneta: *horum cũmertio, horum cũmercio.* Volgo: *HORUM OMNIUM IMMERITISSIMO.* V. 17. Hoc non quasi ignoranti dicit] Sic edd. pr. Veneta, nisi quod eae *dixit* legunt, edd. vett. ante Rob. Stephanum apud Westerhovium. Volgo: *Hoc enim quasi ignoranti dicit,* aperto errore, uti praeter Erasmum vidit etiam Abr. Wielingius. V. 21. *reperiretur*] Repone hic *reperitur*, uti etiam ed. Veneta habet et volgo legitur. Ed. pr. haec omittit. V. 27. CAUSAM ORARE LEGES NON SINUNT: Proprie.] Sic scribendum vidit Westerhovius, qui haec adnotavit: „*Non inproprie*] MS. Hulst. *Causam orare leges etiam improprie.* Editiones anonyma, Tarvisiana, Venetae, aliſe [etiam edd. pr. Veneta]: *Causam orare leges non improprie.* Suspicor scripsisse Donatum: *CAUSAM ORARE LEGES NON SIN.*] *Proprie.*, ut adeo ex illis *NON SIN. proprie* natum sit *non improprie.*“ Volgo enim ita legebatur: *CAUSAM ORARE: Non improprie.*

P. 421. v. 9. Nam sive est cognata] Haec non satis recte a Donato disputata videri iam intellexit Westerhovius, sed tamen rem non satis dilucide explicavit. Hoc dicitur: Si maxumopere verum est, ut sit cognata. V. 15. ordo. Sic.] „Constans librorum lectio. Fortasse legendum: *Orbae sc.*, i. e. *scilicet.* Vide supra 1. 2. 75.“ Westerhovius.

P. 423. v. 20. Adoratum prima post reditum prece.] *quod est primum post redditam precem* edd. pr. Veneta, MS. Boend. V. 24. quia] *que* ed. pr. *q̃* ed. Veneta, *que* edd. vett. apud Westerhovium.

ACTUS SECUNDI SCAENA SECUNDA. P. 424. v. 8. temulenter] *Et temulentus* MS. Hulst. apud Westerhovium. V. 15. habem] Corrige: *habet.*

P. 425. v. 17. excussisse] Sic Westerhovius scribendum coniecit. Libri: *exclusisse,* et sic volgo legitur. V. 29. gradus per *αὔξησιν* esse servatos] *gradus per αὔξησιν* (*auxesim* edd. pr. Veneta) *esse separatos* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et Ed. Du Boisiana apud Westerhovium.

P. 426. v. 9. aversum] Sic cum Erasmo et Stephano legi voluit Westerhovius. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *adversum.* V. 19. Et consuetudine] *Ex consuetudine* edd. pr. Veneta. MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. V. 21. An [num quid] proverbium] „Libri quidam veteres rectius simpliciter *an.*“ Westerhovius. Ed. pr. *anum quod.* ed. Veneta: *anũ: quod.* Volgo: *An numquid proverbium.*

P. 427. v. 10. Heraclio] *Eraclio* edd. pr. Veneta. V. 29. exercetur] „Libri plerique veteres [etiam edd. pr. Veneta]: *exterretur*. Fortasse legendum: *conteritur*.“ Westerhovius. Nihil ego mutandum arbitror.

P. 428. v. 3. non quia invidetur] Sic scribendum coniecit Westerhovius. Volgo: *non quae videtur*.

P. 429. v. 7. Sed nunc rex rationem habet nominis] *Sed nunc rex nomen* (ed. pr. *numen*) *habet nominis*, quod antiquitus videtur fuisse: *Sed nunc rationem habet nominis*, et hoc, quod volgo legebatur, nunc iam reponendum censeo. Westerhovius cum in editione adscripsisset: „MSS. Hulst. et Boend. cum edd. vett. *nomen habet nominis*. An legendum: *Sed nunc rex nomen habet hominis satis divitis ad sustentandum parasitum?* An id vult, τὸ *rex* ita se habere ad τὸ *parasitus*, uti relatum ad correlatum? ἐπέχω.,“ in Addendis haec adiecit: „*Sed nunc rationem habet*. Videtur lectio proba, nisi quod illa *ad significandum parasitum* e margine irrepserint. Voluit enim τὸ *rex* esse τῶν πρός τι. Atque ita cepit etiam Is. Casaubonus ad Theophrasti Charact. cap. περὶ κολακείας.“ V. 13. e sexto Satyrarum Ennii] *e sexto satis* edd. pr. Veneta. V. 16. infertis] *insertis* edd. pr. Veneta, edd. vett. quaedam apud Westerhovium et sic in Ennio edidit Hesselius. Ibid. expedito] Sic etiam edd. pr. Veneta, et pleraeque edd. vett. apud Westerhovium. Volgo: *et expedito*. V. 17. *lupino exspectans impetu*] *lupino impetu expectans* edd. pr. Veneta et edd. vett. apud Westerhovium. V. 18, *Mox dum alterius abligurias bona*] *Mox cum alterius obligurias bona* edd. pr. Veneta. V. 24. *Πλεονασμός*.] *Τῷ ἀρχαϊσμῷ* MS. Reg. apud Lindenbrogium.

P. 430. v. 1. Sic Cicero] Sic scribendum censui, quod volgo legitur: *Sic alibi*. V. 5. idcirco et non intelligit] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *idcirco non intelligit*. V. 10. *de summo*] *de summa* edd. pr. Veneta.

ACTUS SECUNDI SCAENA TERTIA. P. 431. v. 16. Interim advocati κωφὰ πρόσωπα inducuntur] Sic Lindenbrogius scripsit, cui accedunt edd. pr. Veneta: *Interim advocati* . . . . *inducuntur*. Volgo: *Interim advocati Demiphonem sequi inducuntur*. V. 22. *et significat silentium*] Sic etiam edd. pr. Veneta. Volgo ex Faërni coniectura legitur: *St significat silentium*. Vide G. Faërnum et R. Bentleium ad h. l. p. 488 sq. ed. Lips.

P. 432. v. 16. sensu discernitur] „MS. *sexu discernitur*.“ Lindenbrogius.

P. 433. v. 3. vel utrumque conquestus est] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *utrumque conquestus est*. V. 15. *negavit*] Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *negarunt*. V. 17. quod absente patre defenderit filius] *quod absente patre offenderit filius* edd.

pr. Veneta, MS. Boend. apud Westerhovium. V. 32. quam veteratorie] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ut veteratorie.*

P. 434. v. 13. septimi casus est] Volgo: *sexti casus est.* V. 30. Habet misericordiam odiosa narratio] *Habet miseriam ociosa narratio* ed. Veneta, MS. Reg. apud Lindenbrogium, MS. Hulst. apud Westerhovium. Inde ego iam scribendum puto: *Habet misericordiam otiosa narratio.* Ab ed. pr. MS. Boend. apud Westerhovium abest haec tota adnotatio.

P. 435. v. 4. et in eo, quod a viro fit] „Haec absunt a MS. Hulst. Integrum locum autem ita legerim: *Quem ego viderim in vita optimum: In vita, hoc est, quum viveret et quoad vixit. Modo in vita, in actu, in moribus.* Guyetus in ἀνεκδότοις: *Melius scripsisset*, ait, *quum esset inter vivos.* Quod acumen non capio." Westerhovius. Ac sane in MS. Reg. apud Lindenbrogium dicitur haberi: *et quod ad vixit*, pro verbis: *et in eo, quod a viro fit.* V. 9. parem] Sic Westerhovius scribendum vidit. Volgo: *parentem.* V. 21. *huc viciniae*] *huic viciniae* ed. Veneta. V. 35. *audebat*] Sic etiam edd. pr. Veneta. V. 36. *dominationem*] Sic etiam edd. pr. Veneta. De industria nihil in his locis correxi.

P. 437. v. 10. Est auctoritas haec in senibus] Sic edd. pr. Veneta. *Est haec auctoritas etc.* MS. Reg. apud Lindenbrogium. Volgo: *Et haec auctoritas.* V. 12. vel iuvenis etiam ostendant] *vel iuvenis appellent* edd. pr. Veneta. *vel iuvenis etiam appellent* MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. V. 29. Proinde ita. Similitudinis adverbium est, non coniunctio, ut: *Proinde tona eloquio, solitum tibi.*] Sic ego hanc adnotationem constituendam censui. Westerhovius, quom nesciret quemnam Virgili locum grammaticus ante oculos habuisset, haec adnotavit: „Integrum locum ope MSS. et edd. veterum ita ordino: *Proinde: Ita similitudinis abverbium est, non coniunctio. § Proinde: Tonat eloquio, solitum sibi.*" Volgo legebatur: *Proinde, ita similitudinis adverbium est modo, non coniunctio, ut: Proinde tona eloquio, solitum tibi,* et sic edd. pr. Veneta.

P. 438. v. 21. effusio] *effusio vel supermensio* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. Ibid. quae sit] Corrige: *quae fit*, ut etiam in edd. pr. Veneta habetur. Ibid. sic Cicero *convitium* et *] Sic Lindenbrogius. *sc. convincam, si reges* edd. pr. Veneta. Volgo haec prorsus omittuntur. V. 25. *an tibi Mavors — Semper erit?*] Haec omittunt edd. pr. Veneta.

P. 439. v. 11. qui nullo iure freti sunt, litigant et ad iniurias prosiliunt] Westerhovius coniecit scribendum esse: *qui nullo iure freti litigant, ad iniurias prosiliunt*, qua coniectura opus non est. Nam *litigare* hoc loco id ipsum significat sine iusta caussa litem intendere et litem agere, unde

etiam *litigiosus* dictus est: itaque rectissume componitur cum verbis: *atque ad iniurias prosiliunt.*

P. 440. v. 18. quod serio intendebat senex] *quod pretendebat senex* edd. pr. Veneta, *quod protendebat senex* MS. Reg. apud Lindenbrogium.

P. 441. v. 3. *me*] *ne* ed. pr. V. 25. et bene. Imitatus est enim comminantem.] *Et bene imitatus est modum comminantis* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium.

P. 443. v. 14. consensionis et conniventiae] Sic ego scribendum putavi. *Conniventia* ita legitur apud Schol. Cic. *Verrin.* p. 152. ed. Orell. Lindenbrogius haec adnotavit: „*Et conhibentiae*] MS. *et conventia*, al'. *conventionis.* Sed *conhibentia* est conniventia. Ut in Cod. Theod. L. XI. de extraord. sive sord. munerib. *Gratiosa conhibentia vel ignobili dissimulatione.* Atque ita in vett. duplomatibus aliisque libris non raro scriptum reperitur." Westerhovius autem: „*Consensionis et cohibentiae.*] Haec varie leguntur. MS. Hulst. *Confessionis et veritatis.* MS. Boend. *Consensionis et conventionis* [sic etiam edd. pr. Veneta]. MS. Lind. *Consensionis et conventiae.* Mallet Boeclerus: *Consensionis et convenientiae*, i. e. *conventionis.* Sic infra III. 1. 19. Guyeti *conniventiae* absurdum est (?). Impressorum optimi exhibent lectionem MS. Boend., quae praestare videtur."

ACTUS SECUNDI SCAENA QUARTA. P. 444. v. 9. *ἀπὸ τῆς*] „In codicibus veteribus vel lacuna est [uti in edd. pr. Veneta] vel continenter legitur: *Bene principio benevolentiam.*, Graecis omissis Lindenbrogius: ΚΑΙ ΤΟΥ." Westerhovius.

P. 445. v. 4. invidiae contra dicturus] *invidis contra dicturus* ed. Veneta et edd. vett. apud Westerhovium. *invidus contradicturus* ed. pr. V. 9. Utilitatem autem praetermisit] „Codd. plerique veteres [etiam edd. pr. Veneta] *M literam praetermisit*, quasi id dicatur: INCEPTŪ dictum pro INCEPTUM. Sic infra III. 3. 2. *secundum V pronuntiari debet.* Quae sequuntur, videntur in mendo cubare, ita varie leguntur." Westerhovius. V. 11. spectatur] *sectatur* edd. pr. Veneta. In ceteris nihil mutant.

ACTUS TERTII SCAENA PRIMA. P. 446. v. 3. *Optima cum pulcris*] Sic ed. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. Non multum abludit ed. pr.: *Optima quom pulchris.* Volgo: *Omnia cum pulchris.* V. 5. *patris — viderem*] Pro his edd. pr. Veneta *patriae. u. a. a. o. o.* V. 8. *me*] om. edd. pr. Veneta. V. 14. quae amant iungi] „Proba lectio, pro qua in Codd. quibusdam vett. [etiam edd. pr. Veneta]: *quae amanti* *." Westerhovius. V. 15. *Res fortunaeque*] *res fidesque* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium.

P. 447. v. 3. Conniventia sua et Phormionis dicit] *Convenientia sua et Phormionis dicit* ed. Veneta. *convenientia sua ut Phormionis dicit* ed. pr. Volgo: *Sub convenientia sua et Phormionis dicit*. *Conniventia* hic quoque restituit Guyetus, recte. V. 6. Sed *refutatio* in rem est, *confutatio* in personam] *Sed refutatio in re est, confutatio in persona* edd. pr. Veneta. Accedit MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium.

P. 448. v. 3. cum commodo suo] *cum incommodo suo* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. V. 9. *Homo adolescens — desudascitur*] Pro his edd. pr. Veneta: *Abstine a palaestra ubi demens* (*demeus* ed. Veneta) *desudascitur*.

ACTUS TERTII SCAENA SECUNDA. P. 449. v. 2. locum] Sic etiam edd. pr. Veneta, sed edd. vett. apud Westerhovium pleraeque *loco* legunt. Sed edd. pr. Veneta, uti MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium: *deliberativum locum*. V. 12. *Dardaniique*] *Dardanique* ed. Veneta.

P. 450. v. 2. mihi a te feneratum] *ei a te foeneratum* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. Unde ille coniecit scribendum: *Tibi a me feneratum*. V. 15. laboravit] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *laboraverit*.

P. 452. v. 4. *Ὁμοιοτέλευτον*] Sic ed. Veneta nostra anni 1435. et alia ed. Veneta anni 1490. apud Westerhovium. Volgo: *Ὅμοιον τῷ γένει*.

ACTUS TERTII SCAENA TERTIA. P. 454. v. 4. Secundum *u* pronuntiari debet] „Guyetus in Scholiis MSS. *Secundum U pronuntiari non debet*. Laudat porro Ennianum illud: *O Tite, si quid ego adiuero curamve levasso*, uti volgo *adiuro*. Notatque Columna, ita Terentium dixisse *adiurit* pro *adiuverit*.“ Westerhovius. Donati adnotatio, ut nunc legitur, hoc certe probat, fuisse, qui alterum *u* non pronuntiarent. V. 8. ETIAM TU HINC ABIS? ....] Haec addunt edd. pr. Veneta.

P. 456. v. 3. *Μόνος γε ἐπίσταται φιλεῖν τοὺς φίλους.*] Sic ed. H. Scoti anni 1445. *Μόνος ἐπίσταται φιλεῖν τοὺς φίλους* ed. Veneta. Volgo: *Μόνος φιλεῖν γὰρ τοὺς φίλους ἐπίσταται*, quem ad modum restituebat Guyetus, cum antea legebatur: *Μόνος ἐπίσταται φιλεῖν φίλους*.

ACTUS QUARTI SCAENA PRIMA. P. 458. v. 2. *Ἐγὼ γάρ εἰμι μόνος τῶν ἐμῶν ἐμός.*] Sic ed. H. Scoti, et sic olim ante Guyetum legebatur, qui restituit: *ἐγὼ γάρ εἰμι τῶν ἐμῶν ἐμὸς μόνος*, ut volgo legitur. Editio Veneta haec fere habet: *μόνος γάρ εἰμι μεμιον* (sic!) *ἐμός*.

ACTUS QUARTI SCAENA SECUNDA. P. 459. v. 4. transegere etc.] *transigere et cetera* edd. pr. Veneta, ut etiam

apud Donatum olim *transiere* scriptum fuisse videatur, quod apud Salustium legitur l. l.

ACTUS QUARTI SCAENA TERTIA. P. 460. v. 9. *Fama*] Corrige: *Fana*. Ceterum edd. pr. Veneta: *Vana nec loco compluria*. V. 10. *Confirmandi*] *Confirmanda* edd. pr. Veneta. V. 12. COMMODUM: Commoda aestimatio est temporis. ℐ COMMODUM: Tantum, quod. L u c i l i u s] Sic nos de sententia Westerhovi scripsimus. Volgo sine adnotationum distinctione legebatur: *COMMODUM*: *Commoda aestimatio est temporis* *. *Commodum*, *tantum quod L u c i l i u s*. V. 14. *deposueram*] *reposueram* edd. pr. Veneta et edd. vett. quaedam apud Westerhovium.

P. 461. v. 9. q u i s e p a r a t i m a c c i p i t] Sic edd. pr. Veneta et sic ante Lindenbrogium legebatur, qui primus edidit: *qui furtim accipit*, sine dubio ex MS. Reg. Utrumque hoc loco legi potest.

P. 462. v. 17. Inductio doli est] Sic auctore Wielingio scripsimus. *indicio* ed. Veneta, *indictio* ed. pr., ut volgo legitur.

P. 463. v. 13. *Tí δέ; εἰ τὴν ψυχὴν ὀφείλει;*] Sic satis aperte ed. Veneta. Lindenbrogius haec adnotavit: „MS. *Graecum proverb. sprevit. eIACOφηTA eydeKYPAS.*" Volgo legitur: *Καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν ὀφείλει.*

ACTUS QUARTI SCAENA QUARTA. P. 465. v. 3. *Facetus*, *emunctae naris*] Sic edd. pr. Veneta. Volgo tantum: *Emunctae naris*. V. 7. subambigue] „MS. Boend. et editiones Anonyma, Tarvisiana, Antverpiensis, Veneta [etiam edd. pr. Veneta]: *sub ambiguo*." Westerhovius. V. 8. interpretari Geta] Sic ed. Du Boisiana apud Westerhovium. Volgo et in edd. pr. Veneta legitur: *interpretari a Geta*. V. 9. ℐ SATIN ID EST?: Id est, r e c t e e s t?] Haec adiecimus ex edd. pr. Veneta: *Satin .i. recte est*. Volgo omissa haec sunt.

P. 466. v. 1. proverbio] Volgo: *a proverbio*. V. 3. expetit] *expetit'* edd. pr. Veneta. Volgo: *expetatur*. V. 7. Observatum est] „Ita MS. Vulg. *obstetricum est*." Lindenbrogius. *Obstetricum est* legitur etiam in edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. V. 8. c a n a t] Sic etiam edd. pr. Veneta. *cantat* adfert Westerhovius ex MS. Boend. et ed. Du Boisiana. Ibid. s u p e r s t i t e m m e r i t o e s s e u x o r e m] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. cum edd. plerisque ante Rob. Stephanum. Volgo legitur: *superiorem marito esse uxorem*. Quod ut reponamus, simplex rei interpretatio videtur flagitare. V. 11. quum *f* pro *h* et item *h* pro *f* in multis locutionibus ponatur] *h. enim pro f. et item f. pro h. in multis locutionibus mutabantur* edd. pr. Veneta, ita tamen ut eaedem editiones pro eo, quod sequitur: *An quod imitantur aspirationem in exhalando*, nihil legant nisi: *an ab exhalando*. V. 14.

quae est OE: quod OE] Sic etiam edd. pr. Veneta. Westerhovius hoc adnotat: „Quod suspicabatur Scioppius, scribendum videri *oh* vel *ho*, aut *hoc*, id libri quidam veteres exhibent. Malim tamen *ha*.“ V. 18. Hara autem est, in qua pecora includuntur] „MS. *Horia autem est locus*, *in quo inclusa servantur*.“ Lindenbrogius. V. 20. *Rusticus*, *hircus*, *hara*, Mostellaria.] „MS. *Mysticus hircus*, *haruga mustellaria fient*. Quam tamen lectionem vitiosam arbitror. Integer enim locus Plauti hic est in Mostell. scaen. 1. *Germana illuvies*, *hircus*, *hara suis*.“ Idem. V. 21. ANTE BRUMAM AUTEM: *Irrisit*] Sic R. Bentleius legit hunc locum. Volgo et in edd. pr. Veneta scribitur: *Ante brumam: Arte irrisit.*

P. 467. v. 4. FIENT: ME VIDE: Respice] „Integra haec adnotatio abest a MS. Hulst. In aliis libris varie legitur. Integrum locum e coniectura sic ordino: *ME VIDE: Respice vultus mei fiduciam. Sic quidem Graeci. Aliter Latini* ME VIDE, *q. d. nullum periculum est*.“ Westerhovius. V. 5. Graeci sic quidem] Volgo: *gere: siquidem.* V. 6. Nam aliter Latini] Volgo: *Sic Graeci*, *nam aliter Latini.* Edd. pr. Veneta totum locum sic habent: *gere: non aliter latini: si quidem quia nullum periculum est*. Ibid. suam promittit et interponit fidem] Sic scripsimus ex edd. pr. Veneta. Volgo: *promittit et interponit suam fidem.*

ACTUS QUARTI SCAENA QUINTA. P. 468. v. 5. detur] „Abest haec vox a MSS. et edd. vetustissimis [etiam edd. pr. Veneta]. Suspicor fere scripsisse Donatum: *SiquiDEM argentum Phaedriae sub nomine Phormionis*, quod valet, *si quidem dem*.“ Westerhovius.

ACTUS QUINTI SCAENA PRIMA. P. 470. v. 3. *nostras etc.*] *nostras* addidimus ex edd. pr. Veneta, volgo omissum.

P. 471. v. 4. Mire suum nomen illa agnoscit, hic dissimulat] *Mire suum nomen ille agnoscit*, *illa dissimulat* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. V. 6. Nunc PAULULUM adverbium est loci] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. et pleraeque edd. vett. apud Westerhovium. Volgo inde a Rob. Stephano legitur: *Nunc ISTORSUM adverbium est loci.*

P. 473. v. 4. *saltusque Lycaei.*] Sic scripsimus ex ed. pr. *s. q. l.* ed. Veneta: *saltusque. l.* Volgo: *suaque arva Latinus.*

ACTUS QUINTI SCAENA SECUNDA. P. 474. v. 2. ne praetereas casam tuam] *ne praetermittas casam tuam* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et pleraeque vett. edd. apud Westerhovium. V. 6. ipsius custodis] „Haec neque Rob. Stephanus neque quisquam codd. vetustiorum [nec edd. pr. Veneta] agnoscit.“ Westerhovius. V. 8. Queritur de se senex, qui, dum] Sic edd. pr. Veneta. nisi quod ed. Veneta pro *qui* habet

quo. Quare nunc legerim: *quod.* Volgo: *Queritur senex se.* Ibid. incidisset.] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *incidisse.*

P. 475. v. 4. pecuniam maiore] *pecuniam maiorem* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. apud Westerhovium.

ACTUS QUINTI SCAENA TERTIA. P. 476. v. 9. Et habet primam longam — primam brevem habet.] „Haec absunt a MSS. et editis meis ante Lindenbrogium [etiam ab edd. pr. Veneta]. Et possint videri e Nonio Marcello descripta, IV. 423." Westerhovius.

P. 478. v. 2. quidem] Corrige: *quidam.*

ACTUS QUINTI SCAENA QUARTA. P. 479. v. 2. PARARE IN ANIMO] Sic edd. pr. Veneta, MS. Boend. et edd. vett. ante Rob. Stephanum apud Westerhovium. Volgo: *PARARE ANIMO.* Ibid. Vetuste] *Venuste* edd. pr. Veneta et sic volgo legebatur. V. 4. *hic animo*] *hic in animo* ed. Veneta, non ed. pr.

ACTUS QUINTI SCAENA QUINTA. P. 480. v. 2. qui in omni scaena, prout in se iactatur, insultat.] Sic scripsit Lindenbrogius. Antea sic legebatur: *et quasi omnis* * * * *provenisse laetetur*, quem ad modum etiam edd. pr. Veneta exhibent. V. 3. in I.:] Hoc addidi ex edd. pr. Veneta, volgo omissum. V. 7. *Partem*] Sic etiam edd. pr. Veneta, Atque haec scriptura recte se habet. Neque enim credo verum esse, quod volt Westerhovius, qui haec ascripsit: „MS. Boend. et edit. Tarvis. *Patrem*, quod ne credam σφάλμα esse typographicum, facit probabilis coniectura, legendum esse *apud patrem*, id et sensus postulat et quia *Iterum* subaudiendum ait interpres, videtur respexisse superiorem scaenam, ubi versu 6. ad illa: *IN PROBRO SIEM*, dixit: *Apud patrem scilicet.*" V. 9. SENIBUS: Ob fellaciam mire exsultat.] „Haec in libris ante Lindenbrogium non legi." Westerhovius. Nec sunt in edd. pr. Veneta.

ACTUS QUINTI SCAENA SEXTA. P. 481 v. 4. qui sine arte aliqua vivunt] „MSS. et editi ante Rob. Stephanum [etiam edd. pr. Veneta]: *qui arte aliqua vivunt.*" Westerhovius.

P. 482. v. 1. [VAPULABIS: Ideo ποτοτελετονο.]] Sic ed. Veneta, ed. pr. tantum modo: *Vapulabis.* Ad haec Westerhovius ascripsit: „VINCES: In MSS. et edd. vetustis continuo additur, VAPULABIS, sed varie. Anon. et Ven. anni 1512. *Vapulabis ideo.* in anni 1490. *Vapulabis: ideo* ποτοτέλετονο. In Tarvis. *Vapulabis idem* ὁποτοτελετονο. MS. Boend. *Vapulabis idem.*, post quae verba lacuna est."

P. 483. v. 2. actoribus] *auctoribus* ed. pr. ed. Du Boisiana apud Westerhovium. Ibid. *actoris*] Sic recte etiam ed. Veneta. *auctoris* ed. pr. MSS. Hulst. et Boend. apud Westerhovium. V. 7. *Nam os columnatum poetae esse inaudivi barbaro*] Sic ego edendum putavi. Edd. pr. Veneta: *Nam hoc columnatun* (*columnatim* ed. Veneta) *poetae esse mandavi barbaro.* Volgo:

Nam hoc cognomentum poetae esse inaudivi barbaro. Ad haec Westerhovius adnotaverat: „Legendum: *Nam os columnatum poetae esse inaudivi barbaro.* In codd. veteribus legerat Rob. Stephanus: *Nam hoc columnatim poetae esse mandavi barbaro.* Unde *hoc cognomentum* effinxit. In MS. Plautino propius ad veram lectionem: *Non osculum natum poetae esse inaudivi barbaro.*"

ACTUS QUINTI SCAENA SEPTUMA (SEXTA). P. 485. v. 1. Varie pro adimendi occasio est] „Codd. Rob. Stephano vetustiores [etiam edd. pr. Veneta]: *Varietas praeludendi adimendi occasio est.* Unde per coniecturam effingo: *Varietas pro ELUDENDI ET ADIMENDI OCCASIO EST.*" Westerhovius.

ACTUS QUINTI SCAENA OCTAVA (SEPTUMA). P. 487. v. 7. RESCRIBI reddi, scilicet per mensae scripturam.] Sic ego scribendum putavi ex edd. pr. Veneta, in quibus legitur: *Rescribi reddi seu per mensae scripturam.* Volgo: *RESCRIBI, reddi, seu per mensae scripturam dari.* V. 10. NE EGO PERSCRIPSI] *Ne ego praescripsi* edd. pr. Veneta. Praeterea Westerhovius haec adnotat: „Legit igitur Donatus, quo modo etiam nunc est in quibusdam libris: QUOD NAE EGO PERSCRIPSI." V. 18. *Diditur*] *deditur* edd. pr. Veneta, quem ad modum etiam Rob. Stephanus et Lindenbrogius ediderunt.

P. 488. v. 4. *Quando te in iure conspicio*] *Quin te in iure conspicio* edd. pr. Veneta. Volgo: *Quando quidem te in iure conspicio.* V. 9. *hoc ferendum etc.*] Sic ego scribendum putavi. Edd. pr. Veneta: *hoc ferret: et ferre dotatis ablativo, ut in Eunucho: Habeo alia multa quae nunc condonabuntur.* Volgo: *hoc feret? etc.*

P. 489. v. 1. CONDONAMUS TE] „Notam hanc ita ordinasse videtur Rob. Stephanus, quia in aliis Codd. vetustis vel plane omittitur vel corrupte legitur. Omittit et MS. Hulst. Suspicor fere legisse Donatum: CONDONAMUS, omisso TE, atque adeo scripsisse: *CONDONAMUS absolute iunxit, ut in Eunucho: Habeo alia multa, quae nunc condonabitur, quae proferentur post.* Firmat suspicionem, quod Pulmannum video suo codici adscripsisse hanc explicationem loci in Eun. Prol. 17. „Παλιλογία est. Distinguo, QUAE, ut sit comminantis et sublata manu commotoque capite signum dantis sermo: cui ut animos auditorum conciliet et eos placide retineat, statim subiicit: NUNC CONDONABITUR. Verum pergit ea, quae animo conceperat, non sine stomacho dicere et suam causam iustissimam esse docet. Quae interpretatio si vera est, nullo prorsus Latini sermonis insolentia erit et variae doctorum virorum opiniones labefactatae iacebunt." Nisi quod tamen obstare videtur locus Plauti *Bacchid.* V. 2. 24.

Si quam habes, t e c o n d o n a, tibi habe, numquam abs te petam.

Unde Terentiana haec videntur esse desumpta." Westerhovius. Hodie nemo dubitabit, quem ad modum haec verba intellegenda

sint, itaque pro volgato: *CONDONO ablativo iunxit, ut in Eunucho etc.* reposui: *Condono* accusativo iunxit, ut in Eunucho etc. conf. Nonius p. 497. v. 29. ed. Merc. De edd. pr. Veneta vide supra ad p. 488. v. 9. V. 14. Ingenio scilicet] *Ingenio frui* edd. pr. Veneta, ed. Du Boisiana apud Westerhovium.

P. 490. v. 3. alter alterum sauciare] Sic etiam edd. pr. Veneta. Sed Lindenbrogius hoc adnotat: „*Alteri alteros sauciare*] Ita MSS. al'. *alter alterum sauciare.*“ Westerhovius conferri iubet Salusti Iugurth. cap. 42. et cap. 79.

P. 491. v. 1. Signanter. Virgilius] Sic edd. pr. Veneta. Volgo tantum modo: *Virgilius.* V. 2. *Pastorum*] *Parthorum* edd. pr. Veneta. V. 8. ENIM — ENIM] Sic edd. pr. Veneta. Volgo: *ETENIM — ETENIM.* V. 9. *Enim non sinam*] Sic ed. pr. Volgo et in ed. Veneta legitur: *Etenim non sinam.* V. 14. *Lege agito mecum* [*molestus ne sis*] *i et coenam coque*] Sic ego scribendum putavi, quom edd. pr. Veneta haberent: *Lege agito ei coenam coque.* Id enim sine dubio ortum est ex Plauti verbis: *I et coenam coque.* Volgo legitur: *Lege agito, molestus ne sis, et coenam coque.* V. 19. *lucrones*] *claucones* edd. pr. Veneta. V. 20. ne sequatur trahentem collo] „Codd. ante Rob. Stephanum legunt: *Ne sequatur collo trahentem, obtorto ore repandum se facit.*“ Westerhovius. Sic etiam edd. pr. Veneta, nisi quod haec posterior *fecit* pro *facit* exhibet.

ACTUS QUINTI SCAENA OCTAVA. P. 492. v. 4. Graviter] Videtur ex MS. Regio apud Lindenbrogium reponendum esse: *Gnaviter utrumque.*

P. 493. v. 10. a concessione] „Ita Rob. Stephanus et alii post eum. MSS. Hulst. et Boend. cum impressis vetustis [etiam et pr. Veneta]: *a concessa actione.*“ Westerhovius. V. 16. Praeterea et περιστάσεως addidit defensionem] MSS. Hulst. Boend. cum edd. Veneta et Tarvis. *Praesto addidit defensionem.* MS. Lind. *Praeterea et alias partes adducit ad defensionem.*“ Westerhovius. *Praeterea et prestes eos addidit defensionem* ed. pr., quae tueri videtur volgatam. *Praeterea et praesto addidit defensionem* ed. Veneta.

P. 494. v. 3. postremo a precibus] *postremo et precibus* edd. pr. Veneta. Volgo: *postremo et a precibus.* V. 19. πύσματι, converso] „Petrus Victorius *Var. Lect.* XXIII. 24. reponit: ἀποστροφῇ, *conversa ad ipsum defensorem mariti.* Et sane in codd. antiquissimis *conversa* legitur, cum praecedente lacuna.“ Westerhovius. Nos non dubitavimus *conversa* pro volgato *converso* [ut id ad πύσματι referretur] recipere, quom id esset etiam in edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium, ita tamen ut retineremus πύσματι. *conversa* enim pertinet ad Nausistratam.

P. 495. v. 7. Pro eo, quod est EUM *] „Atqui τὸ *EUM* ipsius Terentii est: nisi forte legit Donatus, quod etiam nunc MSS. quidam praeferunt: *FAXO TALI SIT MACTATUS*. Scripserit igitur: *pro eo, quod est: EUM MACTATUM*.“ Westerhovius. V. 10. *Circumfusum*] *Circumfuntui* ed. pr. Columna in Enni *Fragm. incert. circumfunduntur* restituit.

P. 496. v. 5. *Geta. Geta, hominem*] Volgo: *Geta. hominem*.

P. 497. v. 1. ab ea, quae irata erat] *ab ea, quae irata erat vel irritata erat* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium. V. 3. Nihil facetius] „MS. *nihil facilius*.“ Lindenbrogius. V. 4. et fratrem Antiphonis] Sic edd. pr. Veneta, MSS. Hulst. et Boend. cum editis ante Rob. Stephanum apud Westerhovium. Volgo: *et fratrem Antiphonem*. V. 7. sublatam] *consultam* edd. pr. Veneta, MS. Boend. et ed. Du Boisiana apud Westerhovium.

COROLLARIUM ADNOTATIONUM

AD

EUGRAPHI COMMENTARIUM.

Vol. I. p. 174. v. 5. Captaturam] Corrige: *Captaturum.* V. 11. Sed primo permissio.] Huc vocanda haec adnotatio est: „Sensus hic est etc.“, quae infra legitur inde a v. 45. huius paginae usque ad v. 9. p. 175. V. 12. VORTANT.] *DENT* legit Westerhovius. V. 22. NOVERIT] *norit* Westerhovius. V. 23. ET TAMEN] *sed tamen* Westerhovius. Ibid. FACTA] Corrige: FACTAE. V. 24. sint] *sunt* Westerhovius. V. 34. ne tamen] *nec tamen* Westerhovius. V. 42. quiddam] Scribe *quoddam*, quem ad modum edidit Westerhovius.

P. 17. v. 4. SCRIBENDIS] *SCRIBUNDIS* Westerhovius. V. 12. simile] Sic codex, sed recte Westerhovius *dissimile* correxit.

P. 176. v. 1. si si] Dele alterum *si*. V. 23. mereatur] *meretur* Westerhovius. V. 28. *et sine opibus*] *sine opibus* Westerhovius.

P. 177. v. 23. CREDIS HAS] *CREDIS ESSE HAS* Westerhovius.

P. 179. v. 5. *acceperat*] *ceperat* Westerhovius. V. 27. non fuisse coenatum]. Ego scripsisse Eugraphium puto: *modo fuisse coenatum. nō* enim et *mū* facillume commutari poterant compendia. Westerhovius scribendum coniecerat: *tantum fuisse coenatum.* V. 42. ut Salustius] *ut et Salustius* Westerhovius. Ibid. *liberis satis fortunato*] Pro his Westerhovius restituit: *atque liberis satis fortunata*, quem ad modum apud Salustium legitur in *Catil.* cap. 25. Sed tamen quom alii etiam grammatici, veluti Fronto, omiserint *atque* particulam, ego credo scripsisse Salustium: *Praeterea viro, liberis satis fortunata*, nihilque in codicis lectione interea mutandum putavi.

P. 181. v. 5. CUR TE] *QUID AGIS? CUR TE ETC.* Westerhovius.

P. 181. v. 19. proposuerat: *Simo et consilium*] Corrige aut: „proposuerat Simo: *Et consilium etc.*“, ut fecit Westerhovius, aut: „proposuerat: *Sosia, et consilium etc.*“ V. 28. MAGIS ADEO] Westerhovius interposuit *ID*. V. 34. Hic sensus est, quod etc.]

Videtur haec sic fere posuisse Eugraphius: *Si, quod volo, eveniet, illud scilicet, ut in Pamphilo nihil sit morae, hoc iam restat, ut Chremes exorandus sit.*

P. 183. v. 31. Tum si quis etc.] *Tum si quis magistrum* Westerhovius. V. 32. Hanc rem] *improbum hanc rem* Westerhovius. V. 39. Nam territus a domino seniore Davus deliberat] *Nam terretur a domino seniore Davus. Deliberat* Westerhovius. V. 40. Segnitia — socordia] Corrige cum Westerhovio: *segnitiae — socordiae.*

P. 184. v. 13. infensius] Corrige: *infensus.* V. 28. accersat] *arcessat* Westerhovius.

P. 185. v. 22. sit] Corrige: *fit.* V. 28. *refudit*] Locus est Virgili *Aeneid.* lib. III. v. 312., ubi recte legitur *effudit.* V. 41. coniecturae rationem] Westerhovius interponendum putavit verbum *addit.*

P. 186. v. 4. Quaeritur] Corrige: *Queritur.* V. 8. *rescisse*] Westerhovius recte correxit: *praescisse.* V. 11. Quid facerem] Haec omittit Westerhovius. V. 13. Quid facerem, si aliquis me interroget] *Quid facerem, si quis nunc me roget: Quid facerem, si aliquis nunc me interroget* scripsit Westerhovius. V. 20. misericordia] Hic pone plenam interpunctionem. V. 21. sollicitatio] *sollicitudo* Westerhovius. V. 28. ergo] *ego* Westerhovius.

P. 187. v. 18. Corrige: *excutienda.* V. 26. Corrige: *laudaverat.*

P. 189. v. 8. ante incertum fuisset inventus] Westerhovius, qui quidem edidit: *ante incertus fuisset inventus*, suspicatur fortasse pro *inventus* scribendum etiam esse *eventus.* Recte, ut opinor. V. 34. * Ut defendat] „In MSS. lacunae signum nullum.“ Westerhovius. V. 41. Corrige: *tuam.*

P. 193. v. 16. iniuria, quod] „Immo *iniuriae, quae.*“ Westerhovius. V. 20. quod fieri habeat] „Lego: *quod fieri debeat.*“ Westerhovius.

P. 194. v. 30. commutaturus sit] Sic etiam Westerhovius correxit volgatum *commoturus sit.*

P. 195. v. 14. Nam iam cognitum est] „MS. alter: *Nam iam cognitionem qd poterit id tum fuerat dimisisse.*“ Alter: *Nam iam cognitionem qd praeteritum fuerat dimisisse.*

P. 199. v. 21. Ac malui] „Immo dissimulavi.“ Westerhovius.

P. 201. v. 29. *Nihil enim est *** vitae reposcere eum*] Sic ego edendum putavi. Volgo legebatur: *Nihil enim est, vitae res poscere eum.* V. 37. *invide*] Westerhovius correxit ex Martialis loco, qui est *Epigrammat.* lib. I. ep. XLI. v. 2.: *Livide.*

P. 202. v. 9. complere promissa ***] „MS. alter: *Complere promissa. Ubi enim opus quo ...... ipsa promissio est.*

Alter multa omittit.“ Westerhovius. V. 13. NIHIL PROMOVERIS] „MS. alter: *ATQUE ALIQUIS DICAT: NIHIL PROMOVERIS.*“ Westerhovius.

P. 203. v. 11. ne bonum consilium reperiri non posse] Scribendum est, ut coniecit Westerhovius: *me bonum consilium reperire non posse.*

P. 204. v. 36. Davus volens] „MS. alter: *Davus servus domino discedente cum animadverteret Charinum etiam nunc stantem volens eam depellere.* Mox lacunae signum nullum. Alter, ut edidit Lindenbrogius, nisi quod omittit illa: *sed tantum impedimentum ad interrogationem discederet.*„ Westerhovius.

P. 205. v. 20. *Ἀντονομασία*] Volgo: *ἀντωνομασία.*

P. 210. v. 8. Vada enim sunt loca humilia * * *] „In MSS. lacuna nulla.“ Westerhovius. V. 17. cum tuo nato una.] Haec Westerhovius sic posuit in lemmate: *CUM TUO GNATO UNA.* V. 18. Hoc est ita eum .... et vinculis colligato, ut quadrupedem .....] Westerhovius sic lacunas explevit, ut praemisso lemmate: *QUADRUPEDEM CONSTRINGITO*, ederet: *Hoc est ita eum [et nodis] et vinculis colligato, ut quadrupedem [facias].* V. 33. Rem potius ipsam dicito omissis maledictis] Westerhovius haec ita edidit: *V. 2. REM POTIUS IPSAM DICITO.* Deinde pro *intentat* scribendum coniecit *intenta*, ita ut haec cum antecedentibus coniungerentur.

P. 211. v. 13. PAULULUM SUPPLICII] „Haec tota adnotatio abest a MS. utroque.“ Westerhovius. V. 18. MITTE ORARE] „Initium huius scenae in MS. altero lacerum, in altero eaedem lacunae, quae in editis“. Westerhovius. V. 27. *Moveor etiam loci*] *Moveret et loci* Westerhovius. V. 35. LACTAS] *iactas* Westerhovius.

P. 213. v. 7. NISI QUID PATER ETC.] Hanc adnotationem ita constituit Westerhovius: „[Hic intelligi vult Chremes, nihil se de bonis Glycerii ablaturum, sed quaerere, ne amplius quid velit.] Nempe hoc verbo indicat [dotem et quasi manu] vestis tangatur, ita intelligi debet, ut dotem expetere videatur. Ideo adiecit scilicet [plusquam] intellexit. Nam antiquitus dos dabatur a patre puellae. Est [autem] dos, quo se coniuges more antiquo [coëmunt], qua coemptione mater familias dicitur.“ Deinde ad. v. 48. hanc adiecit adnotationem: „DECEM TALENTA: Talentum est magnum pondus cuiuslibet metalli.“

AD EUNUCHUM. P. 405. v. 6. hoc ita quod] Westerhovius scribendum coniecit: *hoc itaque.*

P. 406. v. 2. *in causis iudiciisque publicis ita sim versatus, ut defenderim multos, laeserim neminem.*] Sic ego scribendum putavi ex M. Tulli divinatione in Q. Caecilium cap. I.

§. 1. Volgo legebatur, quasi verba Eugraphi essent: *in causis indiciisque publicis. Ita sit versatus, ut defenderit multos, laeserit neminem.* V. 10. hoc est maledicere, *dicta dicere*] „Lego: Hoc est, *dicta dicere*. Fortasse autem respexit locum Cic. de oratore II. 60. *Ne, quotiescumque potuerit dictum dici, necesse habeamus dicere.*“ Westerhovius. V. 25. Luscius Lanuvinus]. Volgo: *Luscius Lanvinius.* V. 36. postea nolle] Corrige: *postea velle*, cum Westerhovio.

P. 407. v. 14. verum donat] „Videtur ex scriptura *v. Donat.* formatum, h. e. *Vide Donatum.*“ Westerhovius.

P. 411. v. 2. cognitam] „Fortasse *cognita*, vel *cognita etiam.*“ Westerhovius. V. 4. Sunio] „Immo *Sunium.*“ Westerhovius. V. 15. adulescentis Phaedriae notitiam, sed hunc pervenisse.] „Fortasse: *Adolescentis Phaedriae notitiam ad se nunc pervenisse.*“ Westerhovius. V. 24. quod supra dixit miles, te amatorem] „Fortasse: *Quod supra dixit militem amatorem.*“ Westerhovius. V. 31. * Quare acceptasse] „MS. alter lacunam agnoscit nullam. Alter: *quare concessisse pollicetur munus miles, quod comparaverat donaturum.*“ Westerhovius. V. 34. praeposuisse sibi] „Lego: *praeposuisse se.*“ Westerhovius.

P. 412. v. 8. inciderit] „*Insciderit*. Ita barbare scriptum pro *inciderit.*“ Westerhovius. Ibid. Ita secum loquitur] „Restituo: „*Ita Thais secum loquitur.*“ Westerhovius. V. 40. cuius de moribus] „MS. alter lacunam non habet. Alter: *Cuius de moribus et persona collocavit.*“ Westerhovius.

P. 413. v. 17. in Gallia] „MS. neuter lacunam habet. Alter *in Galia.*, quo modo legi in aliis prior supra scriptum habet.“ Westerhovius. V. 30. *memorandaque vultu.* Procedit] „Corrige ex Virgili *Aen.* lib. III. v. 591. *Memorandaque vultu Procedit.*

P. 414. v. 9. fuerat * ideo] „In neutro MSStorum lacuna est.“ Westerhovius. V. 36. sagena] „Melius: *saginam.*“ Westerhovius.

P. 415. v. 11. facile quaerat victum.] „Lego: *quam facile quaerat victum.*“ Westerhovius. V. 15. ab auditoribus] „Fortasse: *ab auctoribus.*“ Westerhovius.

P. 416. v. 13. Cum enim] „Lego: *quam enim.* Sic infra ad vers. 46.“ Westerhovius. V. 28. Quibus Chaerea est .... praepositus] „MS. uterque: *quibus Chaerea praepositus coenam contubernalibus praeparat.*“ Westerhovius.

P. 417. v. 5. non aut *] „In neutro MS. lacuna. Lego: *Non autem.*“ Westerhovius. V. 6. responsurus * est in via] „Ita MS. uterque, sed sine lacuna.“ Westerhovius. V. 12. ubi habitaret et Chrysis dixisset] „Legendum omnino: *Ubi habitasset Chrysis, et dixisset.* Vide And. IV. 5. 5.“ Westerhovius.

P. 419. v. 3. in senem] Corrige: *in sene*, ut iam Wester-

hovius voluit scribi. V. 9. naturae * senectutis expresso sono] „Neuter MS. lacunam habet. Alter etiam *suo* legit pro *sono.* In altero ex *suo* factum *sono.*" Westerhovius. V. 31. Cui enim dixit] „Fortasse: *Qui enim dixit.*" Westerhovius. V. 42. et a iudice sententia ferri habuerat] „Restituo ex coniectura: *Et sententia a iudice ferenda lata erat.*" Westerhovius. Fortasse pro *habuerat* olim scriptum fuit simpliciter: *debuerat.*

P. 421. v. 14. *Carmina vel caelo*] Locus est Virgili *Eclog.* VIII. v. 69.

P. 423. a proprii qualitate] „MS. uterque: *A pretii qualitate.*" Westerhovius. Ibid. donum * callide] „In MSS. nulla lacuna." Westerhovius. V. 17. exsultat] MS. uterque apud Westerhovium: *insultat.* V. 28. ut omnia .... more] „Alter MS.: *Ut omnia onere adulescenti Robur ad virtutis indolem suscitet.* Alter: *ut oma honore adulescenti Robur ad virtutis indolem suscitetur.*" Westerhovius.

P. 425. v. 6. *Evado*] Locus est Virgili in *Aen.* lib. II. v. 458.

P. 426. v. 9. tenuerunt * pertinet] „In neutro MSStorum lacuna est." Westerhovius. V. 12. apud Virgilium] *Aen.* lib. I. v. 506. V. 36. quem multa patefaciunt] „Lego ex coniectura: *Quem ostia multa patefaciunt.*" Westerhovius.

P. 427. v. 11. Hic turpiter quidam legunt potius * quem tantum] „Restituo ope alterius MS. *Hic turpiter quidam legunt: TENTUM potius quam TANTUM, ut sit: ASINUM TENTUM.*" Westerhovius.

P. 428. v. 89. quae stuto * obices adiungit] „Nulla in MSS. lacuna, sed lectio utrobique obscura." Westerhovius.

P. 429. v. 37. ac turpitudine] „Fortasse: *a turpitudine.*" Westerhovius. V. 38. Virgilius] *Georg.* lib. I. v. 124.

P. 430. v. 37. ergo iam] „Lego: *ego eam.*" Westerhovius.

P. 431. v. 12. interlocutus] Westerhovius scribendum coniecit: *instructus.* V. 13. Illa] „Quaenam *illa?* Lego: *Ancilla.*" Westerhovius.

P. 432. v. 2. cum] Corrige: *cur*, cum Westerhovio. V. 16. ut nullum faciat] „Fortasse: *ut tumultum faciat.*" Westerhovius.

P. 433. v. 24. tortuosum * nam] „In neutro MSStorum lacuna. Fortasse exciderunt verba haec: *quasi ANGIPORTUM.*" Westerhovius.

P. 433. v. 36. *Imbelles*] Est locus Virgili *Georg.* lib. III. v. 265.

P. 437. v. 8. emisso * meretrici] „Nulla in MSS. lacuna. In altero hinc usque ad Heaut. IV. desunt omnia, ob exscissa folia quattuor." Westerhovius. V. 39. ab amata] „Immo: *Ab amara.*" Westerhovius. V. 43. adulescente * indicare] „Ita et est in MS. altero. Restituo ex coniectura: *An, inquit, te*

poenitebat eius flagitii, quod factum esset ab adolescente, nisi eum etiam indicares et proderes, quo eius facinus publicaretur?" Westerhovius.

P. 438. v. 6. in Iugurthino] „Immo Catil. 14." Westerhovius. Ibid. *facinorum*] Corrige: *facinorosorum.* V. 35. [se]] De coniectura adiectum est.

P. 439. v. 11. spe ducatur * quod pervenire] „In MS. lacuna nulla. Locus corruptus. Fortasse legendum: *Verum illa desperatio, ne quadam spe ducatur eius, ad quod pervenire possit amor minus, magis incenditur.* Et mox pro *sperat* legerim *desperat.*" Westerhovius.

P. 440. v. 28. ut quasi: *dura silex*] Corrige: *ut: Quam si dura silex etc.*

AD HEAUTONTIMORUMENON. P. 502. v. 45. Luscii Lanuvini] *Luscii Lanvinii* Westerhovius.

P. 503. v. 8. *iudices, fide*] „Lege: *iudices, officio, fide.*" Westerhovius. Sed fortasse Eugraphius illud *officio* ne ipse quidem posuerat. V. 22. Luscius Lanuvinus] *Luscius Lanvinius* Westerhovius et sic deinceps. V. 35. cum vitio] „Fortasse *convitio.*" Westerhovius.

P. 504. v. 4. quia civis sit] „Aut expressit Graecum ὅτι, aut scripsit *cuia.* Prius placet, quia frequentius occurrit apud Nostrum." Westerhovius.

P. 505. v. 25. ad loc ...... provocare non posset] Westerhovius edidit: *ad loc[utionem edet fabulas] provocare non posset.* Atque haec adnotavit: „*Edet fabulas.* Ita diserte in MS. [Lego autem]: *et ad fabulas.*" V. 37. potius nominavit *] „In MS. lacuna nulla. Sed: QUOD EGO IN PROPINQUA." Westerhovius.

P. 506. v. 5. quo cotidie ..... labore constitutus] Westerhovius edidit: *quo cotidie [in alio] labore constitutus.* Atque haec adnotavit: „*In alio.* Immo *in aliquo.*" V. 30. proderit tibi *] Interposuit hic Westerhovius haec verba: [*Aut enim grande malum, et consolatione te adiuvero, si subveniri potest. RE ADIUVERO.*] V. 31. prodesse *] Hic ex Westerhovi MS. hae adiiciendae adnotationes] sunt:

„V. 35. *HAC QUIDEM CAUSSA, QUA DIXI TIBI: Quum Menedemus tantum illud posuerat, uti diceret: SCIRE HOC VIS? ille continuo repudiaret ad caussam uti diceret: Non rem scire cupio, sed hac caussa scire cupio, qua dixi tibi, ut aut consolari te possim aut consilio aut re adiuvare possim.*

V. 41. *FILIUM EGO ADULESCENTULUM HABEO: Hic narratio incipit, cur se senex puniat.*

V. 44. *Est e Corintho hic advena anus paupercula: Et haec narratio est ad personam declarandam eius mulieris, quae puellam tulit illam, quae Chremetis filia est. Quae nunc posita narratio ad illam superiorem coniungitur et adnectitur.*"

P. 507. v. 5. Cum eum videres proficisci *] „Fortasse addendum *retinuisti* vel simile quid. Uti commode addidi ex MS. *clam me.*" Westerhovius. Is scilicet mox edidit: [*clam me*] *menses tres abest.* V. 15. ibi] Corrige: *ubi*, cum Westerhovio. V. 16. Succos detrahunt.] Hic ex MS. Westerhovi hae adnotationes interponendae sunt:

„V. 79. *Sed gnatum unicum, quem pariter uti illis decuit, aut etiam amplius, eum ego eieci hinc iniustitia mea: Quem oportuit his rebus uti, ita uti ego utor, pari modo, aut vero amplius, quod illa aetas magis ad haec idonea sit.*

V. 83. *Malo quidem me dignum quovis deputem, si id faciam: Si hoc faciam, uti utar solus bonis meis, quovis malo me arbitrer dignum.*

V. 84. *Nam usque dum ille vitam colet inopem: Quam diu ille in militia positus habebit vitam illam sine ope, patria carens propter iniurias meas, tam diu de me illi dabo supplicium, sic laborans et serviens.*" V. 33. ingenio leni] Sic etiam Westerhovius, qui quidem *levi* edidit, scribendum vidit. V. 34. Si minus aliquid recte] „Ita edit. Paris., sed Leidensis: *Si aliquis.* Malim: *Si modo aliquis recte aut commode tractaret.*" Westerhovius. V. 35. quod neuter se noverit] Hic e MS. Westerhovius hanc adnotationem adiecit:

„V. 101. *Verum nec. Hoc factum esse dicit, quod neuter alterum satis noverit.*"

P. 508. v. 12. nuntia] „Lego: *nuntiant.*" Westerhovius. V. 20. Unde efficitur consolatio] Westerhovius edidit: *Unde efficitur oratio.*

P. 509. v. 9. * eacus ad hunc laboret filius] MS. apud Westerhovium: *Aeacus ad hunc filium laboret.*

P. 510. v. 16. [Ne mulier]] Haec om. ed. Westerhovi. V. 22. Nam adderetur *mala*] „Lego: *Nisi adderetur.*" Westerhovius. V. 23. et iudicii] Westerhovius e MS., ut videtur, supplevit: [*et mulier*].

P. 511. v. 17. esse desertum] Westerhovius addidit e MS.: [*et an feram potius*]. Ut ipse tamen legi vellet: *et Antiphilam potius.*

P. 512. v. 11. possit *] Westerhovius edidit: *possit*, [*adiicit Tuam*]. Et mox v. 12. addidit *heus* ante *non fit.*

P. 513. v. 9. utrumque est dixit] „Lego: *Utrumque esse servus dixit.*" Westerhovius. V. 17. revertatur] „Editio Leidensis *revertantur.*" Westerhovius.

P. 515. v. 4. HOCCINE ME MISERUM: * hoc ingenio] Westerhovius haec ita constituit: „*HOCCINE ME MISERUM* [*NON LICERE MEO MODO INGENIO FRUI!: Sibi bonum ingenium inquit puellae habere. mihi et non sinit pater. Ita*] *hoc ingenio etc.*" V. 6. durus ...... exsistet] Westerhovius: *durus* [*adhuc*] *existet.* V. 13. expo ..., aliquid] Westerhovius edidit: *expoti aut aliquid horum.* V. 37. quaeritur] *quaerit* editio Leidensis apud Westerhovium. V. 38. videatur ***] „In MS. lacuna nulla. Fortasse exciderunt illa: APUD ME DOMI." Westerhovius.

P. 516. v. 7. commeare ...... quod] Westerhovius edidit: *commeare.* [*Hoc crimen*] *quod.* V. 28. quasi cum quadam] Westerhovius voluit: *et quasi cum quadam.*

P. 517. v. 13. peccatorem perire] „Restituo ex coniectura: *Quantam ianuam dederis peccatorum. TU REM PERIRE ET IPSUM NON POTERIS PATI.*" Westerhovius. V. 17. et abiturum] „Lego vel *ut abiturum* cum edit. Leid., vel mox *minitabitur.*" Westerhovius. V. 33. quo erat] „Lego: *quo ierat.* Et in edit. Leidensi est: *iverat.*" Westerhovius. V. 41. quaereretur] Editio Leidensis apud Westerhovium: *quaereret.*

P. 518. v. 13. ita enim ut olim seduci, nunc sane bona.] „Restituo: *Ita non ut olim, sed uti nunc, sane bona.*" Westerhovius. V. 26. cum * denique] Westerhovius haec e MS. suo sic restituit: *cum* [*ab eo fallaciae argumenta collegerit, cupiat*] *denique.*

P. 519. v. 3. purgat id] „Lego: *purgavit.*" Westerhovius. V. 16. communi * at] „MS. apud Westerhovium: *communiat.* V. 29. quasi iam] „Fortasse: *cum quasi.*" Westerhovius.

P. 520. v. 28. de meretrice * ideo] „In MS. nulla lacuna." Westerhovius.

P. 521. v. 32. subiunguntur] Westerhovius edidit *subiungit*, ita tamen ut aut *subiungit* aut *subiunguntur* scribendum existumaret.

P. 522. v. 28. ℐ Non longe: Hoc est, HAUD MULTUM.] „Scripsit Eugraphius: *HAUD MULTUM: Hoc est, non longe.*" Westerhovius.

P. 524. v. 2. διασυρμὸς] Corrige: *διασυρμόν.* V. 20. venturam *.] „MS. alter: *Venturam.* *ET CONSTITUERO.* Tum lacera quaedam sunt. Ab altero MS. abest haec adnotatio." Westerhovius. V. 24. per ...... intelligitur.] „Haec absunt a MSStorum uno. In altero discissa sunt." Westerhovius. V. 40. produco] Westerhovius coniecit scribendum: *procudo.*

P. 526. v. 39. Bene ... longe] Westerhovius edidit: *Bene* [*cito*] *longe.* V. 40. iniuria] „Fortasse: *ab iracundia.*" Westerhovius.

P. 527. v. 40. Menedemo *] „Haec vox vix comparet in lacero margine MS. alterius; in altero lacuna nulla est." Westerhovius.

P. 527. v. 40. interrogantis .....] Westerhovius edidit: *interrogantis* [*ut iuste conclusum sit.*]. V. 21. apud Virgilium] Locus est *Aeneidos* lib. X. v. 722. V. 38. SET HIC] „Haec absunt a MS. altero; in altero lacera fugiunt visum." Westerhovius.

P. 529. v. 2. ἀστισμὸν] Corrige: ἀστεϊσμὸν. V. 41. Virgilius] Cf. *Aen.* lib. I. v. 139.

P. 530. v. 6. dotis * quod] „In MSS. lacuna nulla." Westerhovius.

P. 531. v. 5. *Obscaenamque famem*] Cf. Virgili *Aen.* lib. III. v. 367. V. 18. Virgilius] Locus est *Aeneidos* lib. IV. v. 56 sq. V. 30. per vitium] Westerhovius scribendum coniecit: *per convicium.*

P. 532. v. 3. *Si bene quid*] Locus est Virgili *Aen.* lib. IV. v. 317. v. 8. cum * deicerent] „Hic MS. alter lacerus est; alter lacunam nullam agnoscit." Westerhovius. V. 20. facio] Westerhovius scribendum putavit: *faciam.*

AD ADELPHOS. Vol. II. p. 170. v. 5. a Luscio Lanuvino] Volgo: *a Luscio Lanvinio.* V. 13. Virgilius] Locus est *Aeneidos* lib. IX. v. 244.

P. 174. v. 24. avaritiam ......] Westerhovius edidit: *avaritiam* [*te impares.*].

P. 176. v. 5. pepererit] Sic correxi cum Westerhovio. Volgo: *peperit.* V. 27. *Quae te*] Locus est Virgili *Aen.* lib. I. v. 609 sq. V. 43. irrumpente] Westerhovius scribendum coniecit: *interrumpente.*

P. 177. v. 7. circa istam] Sic correxi cum Westerhovio. Volgo legebatur: *circa istum.* V. 36. narrata * hoc est] „In MSS. lacuna nulla est. Fortasse excidit τὸ *ait.*" Westerhovius. V. 37. ℐ LENONI DARETUR IN SUMPTUM.] „Ita Lindenbrogius edidit. Legendum autem: *DEDIT PRAETEREA IN SUMPTUM.*" Westerhovius.

P. 178. v. 1. enim] Westerhovius mavolt: *etiam.* V. 12. Hoc aversus] Westerhovius scribendum coniecerat: *Haec aversus.* Volgo legitur: *Hac est versus.* V. 32. memento [recte.] Westerhovius tantum modo: *memento.* V. 38. Infra] Volgo: *Supra.*

P. 179. v. 44. non * olim] „MS. alter lacerus. Alter: *non solum*, cum neutra lacunarum." Westerhovius.

P. 180. v. 6. [ut eorum mulieres]] Haec, quae Lindenbrogius omisit, hic et posthac ab Westerhovio accepi. V. 18. illam] „In MS. lacuna nulla. Videtur autem legendum: *Fidem vestram nunc haec implorat.*" Westerhovius. V. 24. ex hoc

cumul. . . . . sibi] Westerhovius haec ita complevit: *ex hoc cumul. [multa caritas sibi fuerat cum puellae matre] sibi.*

P. 181. v. 1. HINC PATREM ABISSE RUS ETC.] Haec usque ad finem fabulae primus edidit ex MS. suo Westerhovius. V. 3. et quidnam] Sic scripsimus cum Westerhovio. Liber habet: *et quid non.* V. 33. quod verberatus fuerit] Sic Westerhovius scribendum coniecit. Liber habet: *qui verba respuerit.*

P. 182. v. 5. vel quod Cicero dixit] Sic liber. Westerhovius scribi voluit: *veluti quod Cicero dixit.*

P. 183. v. 28. quasi aliena res ista sit] Sic scripsimus cum Westerhovio. Liber habet: *quasi aliena restituta sint.* V. 43. nec frater] Sic scripsi ex coniectura Westerhovi. In libro est: *nec pater.*

P. 189. v. 42. obsequor] Sic Westerhovius scribendum vidit. Liber habet: *persequor.*

AD HECYRAM. Vol. II. p. 342. v. 18. ad placendum] Quom volgo legeretur *ad plangendum*; Westerhovius scribendum coniecerat: *ad pangendum.* V. 31. V. 1. POL QUAM PAUCOS ETC.] Haec omnia usque ad finem fabulae primus edidit Westerhovius ex libro suo. V. 33. cum aliquem diligat, in postrema narrationem, sicut in omnibus habet, quod argumentum in prologis Terentius nullum tenet.] Haec ita constituenda putavi. Westerhovius ediderat e libro suo: *cum aliquem diligat. In postrema narratione sicut in om habet. Qm̄ argumentum in prologis Terentius nullum tenet.*

P. 343. v. 5. quod claudus sit Vulcanus] Sic scribendum iam putavit Westerhovius pro eo, quod erat in libro: *quod dandus sit Vulcanus.* Sed iure cetera quoque corruptissuma pronuntiat, quae ita restituenda censuit: *dictus poetis Mulciber.*

P. 344. v. 12. sed audita nos taceamus] Westerhovius fortasse scribendum dicit: *Et audita non taceam.* V. 29. non ut consentiret] Sic scribendum putavit Westerhovius. Liber: *non ut tam sentiret.*

P. 346. v. 3. fugiebat. Fugitandi caussa haec est, quia puella est, quam Pamphilus violarat aliquando] Sic scribendum vidit Westerhovius, quom eius liber haberet: *fugiebat, fugitavit causa haec est, quae puella est, quamquam Pamphilus violarat aliquando.* V. 32. quod Laches credit nurum] Sic scripsi cum Westerhovio. In libro ita haec leguntur: qm̄ *lachescere d nurum.* V. 34. quod] *qm̄* liber. V. 39. Quod] Liber *qm̄*.

P. 347. v. 15. Adeo tui mores] Sic scribendum vidit Westerhovius. Eius liber habet: *Adeptui mores.* V. 33. quod] *qm̄* liber. V. 45. vitare] Sic legendum putavit Westerhovius, quom eius liber *mutare* haberet.

P. 348. v. 3. sed defendens mulier dicit] Sic scribendum coniecit Westerhovius, quom in eius libro esset: *Sed defenderis, mulier dicit.* V. 6. morbo] Sic Westerhovius. Liber: *modo.* V. 8. quae filiam ducere vellet.] Westerhovius scribendum putavit: *quin filium ducere velit.* Liber habet: *quae filium dicere vellet.* V. 24. quod fortasse diceret] Sic legi oportere censuit Westerhovius, quom in eius libro esset: *foras dicere se.*

P. 349. v. 25. multa] Liber tantum modo: *m. l.*

P. 350. v. 35. Pamphilus questus quod] Sic legendum esse coniecerat Westerhovius. Liber habet: *Pamphilus qui his, quod.*

P. 353. v. 19. Hoc est, mihi dos remunerabitur] Sic restituendum putavit Westerhovius, quod in libro legitur: *Hoc esse nihil dosque pecunia dabitur.*

P. 357. v. 19. propter quas, quia leves sunt] Sic ego enucleandum putavi, quod in libro est: *propter qȝ te leves sunt.*

AD PHORMIONEM. Vol. II. p. 498. v. 3. Luscius Lanuvinus] Volgo: *Luscius Lanvinius* et sic deinceps.

P. 500. v. 33. sed aliquantulum] „Fortasse: *id est, aliquantulum.*" Westerhovius.

P. 501. v. 4. [genium dicitur, si quis parcius]] Haec, quae uncis inclusa leguntur, primus adiecit Westerhovius ex MSS. suis.

P. 502. v. 6. Audiendi tibi operam trado.] Hic volgo haec adiecta leguntur: * *dominos rogent. Nunc dicit, stulte eos facere, qui precatores parent et adhibent, quorum oratio haec esse potest: Interim venia tribuatur, postea cum ipse, qui precatur, discesserit, dominus iracundiam suam compleat.* Ad quae Westerhovius haec adnotavit: „*Haec absunt a MSS. et videntur referenda ad v.* 90." Vide infra ad istum versum. V. 90. eam inopiam] Sic restituendum vidit Westerhovius. Volgo: *iam inopiam.*

P. 503. v. 35. Quae a ioco veniat in periculum] Sic MS. Westerhovi. Volgo: *Quae est in ioco, veniat in periculum.* V. 37. Ut supra] Volgo legebatur: * *ut supra*, ad quae Westerhovius: „In MSS.," inquit, „lacuna nulla." V. 43. qui pro eis dominos rogent.] Westerhovius ediderat: *qui pro*

eis [*orent.*] Quod nos reposuimus, id conflatum ex est iis verbis, quae volgo ad v. 12. adnotata erant. V. 44. Nunc dicit — compleat.] In his, quae ex versu 12. huc vocavimus, correxi *adhibeant* pro volgato *adhibent.*

P. 5. v. 2. ut paedagogum diceret] Sic ego scripsi. Volgo legebatur: *ut paèdagogus diceret.* Unde Westerhovius scribendum coniecit: *ut paedagogus diceretur.* V. 29. Si quidem magna incommoda maioribus incommodis coepta .... utile] „MS. *Si quidem maiora incommoda maioribus incommodis coepta. Neque utile.*" Westerhovius. V. 40. non solum ...... mala esse] „MS. lacunam non habet." Westerhovius.

P. 505. v. 32. in * gmalionem] „MS. *Ultio est circa multos ut Pigmalionem multa de loco fugit.*" Westerhovius.

P. 507. v. 36. et in societatem non tam culpae, quam malorum sese adiunxit.] Sic ego scripsi. Volgo legebatur: *ut societatem non tam culpae, quam malorum * sese adiunxit.* Ad quae Westerhovius adnotavit: „In MS. lacuna nulla."

P. 508. v. 20. concedit .... ad veniam] „Nulla in MS. lacuna." Westerhovius. Sic igitur et hic et infra v. 24. bis lacunae signa tollenda sunt. Nam ibi quoque id postulat auctoritas MS. apud Westerhovium.

P. 510. v. 19. irascitur] „Immo: *ignoratur.*" Westerhovius. V. 27. Nisi talem ... virum] „MS. sine lacuna." Westerhovius.

P. 511. v. 8. quamobrem. * Redit] „In MS. nulla lacuna." V. 18. sustinere * et dignum] Ne hic quidem ullam in MS. lacunam dicit esse Westerhovius.

P. 514. v. 18. ut ille *... alienus] „MS. *at ille alienus,* sine lacuna." Westerhovius. V. 19. Sine non erit ut adfinitatem] „MS. *si voluerit adfinitatem.*" Westerhovius. V. 24. Est .... mihi levis metus] „Haec absunt a MS." Idem.

P. 515. v. 17. Persuasurus Phormio mali quid est, primo terrorem .... atque iniicit. Deinde blanditur] „MS. *Quia persuasurus est Phormioni, primo terrorem iniicit, deinde blanditur.*" Westerhovius.

P. 518. v. 5. est profui] „Haec absunt a MS." Westerhovius. V. 8. animus per pupillas integer foras mittitur] Sic ego scribendum putavi. Volgo legebatur: *animus pupulos integer feras * mittitur.* MS. apud Westerhovium habet: *animus per pupillas foras mittitur integer.* V. 23. an duae uxores in una civitate sint.] Haec absunt a MS. Westerhovi.

P. 519. v. 12. His nunc praemium est.] Haec adnotatio abest a MS. apud Westerhovium. V. 25. Phormioni *.] „In MS. non est lacuna." Westerhovius.

INDEX IN DONATUM,

ipsa plerumque interpretis huius verba exhibens *).

A.

Abducimur, unde volumus: ducimur, quo volumus. *Eun.* II. 3. 85.

Ab eo amat Terentius pro *eius* ponere. *Eun.* III. 5. 9.

Absolvi etiam creditor dicitur: nam veluti ligati sunt, quibus debetur aliquid. *Adelph.* II. 4. 13.

Absurdum. Vide Ineptum.

Abutor. Utimur fructibus rei, quae ab amantibus salvo usu nobis subministratur: abutimur, quando deperdimus et rem et fructum. *And.* Prol. 5.

Accusativus casus plerumque numerum et continuationem rei significat. *Hec.* III. 4. 7.

Actum agere seu rem actam apud iudices repetere iure civili vetitum. *And.* III. 1. 7.

Actum agere. Proverbium, id est, *nihil agere.* Quod enim in iure semel iudicatum fuerit, rescindi et iterum agi non potest. *Adelph.* II. 2. 24.

Actum est dicitur in re, de qua iam lata sit sententia. *Adelph.* III. 2. 27.

Ad, auctiva particula est. *And.* IV. 2. 11.

Adesio. Hunc auctorem sequitur Donatus. *Eun.* IV. 4. 22.

Adhuc. Quo modo veteres hac particula usi. *And.* III. 2. 1.

Aditus arduus difficilisque est: accessus contra. *And.* III. 3. 2.

Adiutores in re bona: in mala impulsores dicuntur. *Adelph.* V. 9. 10.

Adolescentes mortem parentum optantes inducuntur a comicis. *Adelph.* IV. 1. 5.

---

*) Hunc indicem ex editione Westerhovi petendum eo magis putavimus, quod in nova editionis Westerhovianae repetitione Lipsiensi desideratur.

ab eo quod. Andr. Pr. 9

accepta condicio Andr. I, 1, 42.
actio u. áctio besonders v. Don. berücksichtigt: s. Leo Rh. Mus. 38, 330 ff.

adiectio Andr. I 1, 28

adiungere animum Andr. I 1, 29
adiuvare Andr. I 1, 37

frequens adsum. Andr. I, 1, 80
adverzum Andr. I 1, 15

affectus perdere Andr. II 2, 10

alimonia parva Andr. I 1, 48
alter = tertius Andr. I 1, 50
aliter contra significat. Andr. Prol. 4
alius pro contrario Andr. I 2, 18
amaritudo obiurgationis Andr. I 1, 111

d. Stellen üb. ἀμφιβολ. s. bei Leo in Rh. Mus. 38, 329.

ἀνάμνησις Andr. I 1,78

antehac pro antehaec magis consuetudine quam ratione Andr. I 2,16

ἀντέθηκε Andr. I 1,3.

ἀντίφρασις Andr. I 1,101.

ἀντίθετον Andr. I 1,131

ἀποσιώπησις Andr. I 1,122, I 1,127, I 4,5, II 3,7.

I per se ipsum tacet et ad aliud transit; II tacet nec aliud dicit; III interventu alterius tacet

(= reticentia)

ἄνοδος ad superiora Andr. I 5,45.

ἀρετή virtus est Andr. I 1,4

artifex poëta Andr. I 1,92

ἀσύνδετον Andr. I 1,100

αὔξησις Andr. I 1,112, perversa αὔξησις Andr. I 5,1. I 5,43,45.
ἀξίωμα Andr. I. 1,18

caput pro toto homine Andr. II 2,34

character Andr. I 1,34

B.

C.

clemens Andr I 1, 9.

commendatur omnis persona aut ab altero etc. Andr I 3, 1

committimus magna et quae salutem in dubio habent. Andr. I 4, 3

compendia contrahere Andr. II 2, 10

concubitus furtivi bei Hor. aus Tib. II 5, 53. s. Leo in Rh. M. 38, 16.

confit Adelph. V 8, 23

consolatio ad aliquam rem Andr. II 1,5

coquina famulatrix medicinae Andr. I 1,3.

inter damnum et malum interest Andr. I 1, 116.

Dativ vor dem Genetiv in d. Reihenfolge der Declination anscheinend nach Andr. III.5,2.
Davos (ΔαFος): v wie F zu schreiben: Andr. I 2,2.

declinare Andr. Pr. 27
dedo Andr. I, 1, 36 u. 37

δεικτικῶς Andr. I 1,3.
δεικτικόν Andr. I 1, 98, II 1, 33
deliberativa verba habent quendam sonum etc Andr. I 3,4

dictum et factum Andr. II 3,7

διηγηματικόν Andr. I 3,16
discretio Andr. Prol. 11.

dolentis proprium est praefestinare ad ea quae do-
lent Andr. II 2,9

ducere alqd in alqd (virum in uxorem = pro ux.) v. A. Reifferscheid in Anecd. Fulg. p. 9.

dum παρέλκον, adiectio syllabica Andr I 1,2

egregius Andr I 1,45; I 5,40
Hodum Andr I 2,13
ellipsis Andr. I 1,2; I 1,30. I 1,93 (Terentiana), I 1,102, I 1,122, I 2,20
I 5, 65,
ἑλληνισμός Andr. I 2,33
ἐλλειπτικῶς Andr. II 2,24

emphasis Andr. I 1,11, Andr. I 1,118, II 3,10
ἐμφατικῶς Andr. I 1,70
enimvero Andr II 3,1
ἐνθύμημα Andr. II 2, 35.

euge Andr. II 2, 8
evadere Andr. I 2, 5
etiam pro praeterea Andr. I 2, 31

εὑρήματα s. u. Andr. 3, 2, 1 (quae praeter οἰκονομίαν sunt)

exercitium Andr. I 1, 11

exigere = excludere Andr. Fr. 27

exsequiae quod sequimur Andr. I 1, 100.

facere est in opere esse Andr I 1,4

falsum et ineptum differunt Andr I 5,22

favorem facere Andr. Prol. 24. favete ibid.

fictus assimulator Andr. ~~II 2, 4~~ II 1,4

figurata oratio Andr. I 1,28

F.

G.

H.

(freq) possumus adesse et non frequentes esse Andr I, 80

fundamenta fabulae Andr I 1

graeca in Comment.: Andr. I 1, 3 ἀντὶ τοῦ ἡ κεντλενεπρο, immo.

gestus u. pronuntiatio: s. Leo in Rh. M. 38, 330 f. über gestus, keine doppelten Fassungen p. 338.

gratia pro causa posuit nove: Andr. III 4, 8; cf. II 6, 2.

haec f. hae: Andr. IV 1, 32.

Heu: Andr. II 6,4; III 1,4; IV 1,59; V 2,5; V 4,16.

heus: Andr. IV 1,12.

hic adverbium temporis non loci Andr. II 3,15.

honestus Andr. I 1,96

ὑπερβολή Andr. I 1,65

~~Iam~~ ille = Vergilius: in Andr. I 1,115; II 3,1 (ad. 40)

Iam enim renuntiatio perpetuitatis Andr. II 2,15.

ignoratum esse alicui Andr. I 1,42

imitationum duo genera sunt; quaedam introduxit necessitas quaedam voluntas. Andr. I 2,

impersonaliter: in Andr. III 2,10.

inceptio orationis Andr. I 5,50
incongruus Andr I 1,34

inter ineptum et falsum di interest Andr I 5,22

interminatio Andr I, 2,31.

inter invenustum et infelix interest Andr. I 5,10

ironia Andr. I 2,14

ita pro valde Andr Prol. 11.
itur, ad me Andr. I 5, 16

iusta servitus Andr. I, 1, 9

lege et omine Andr I 2, 29
semper lenitas aus Andr. 175. 3. Leon Rh. M. 38, 16.

K.

L.

M.

libero plur. de una pers.: v. ad Hec. II 1, 15.

litigium Andr. I 2, 7

longiloquium Phor. II 2, 34 nach Leo in Rh. M. 38, 16.

Luscius Lanuvinus vel malevolus vetus poëta Andr. Prol 6,
senex Andr. Prol 7

manticulor (Eun. IV 2, 27): s. Leo in Rh. M. 38, 16.

mereri est aliquid mercedis pro labore sumere Andr II 1, 31

μεταφορικῶς Andr I 2, 21
metae libertatis Andr I 1, 125

inter metuere et timere interest Andr I, 1, 79
μιμητικῶς Andr I 3 16, μίμησις per προσωποποιίαν Andr I 5, 51
mire : s. Leo p. 333.
modus vitae i. e. moderatio regimen Andr I 1, 68
modestus Andr. I 1, 93
moraliter Andr. II 2, 23

multiloquium zu Phor. IV 3, 93 u. vgl. Fr. Leo in Rh. Mus. 38, 16 An. 1.
munigeruli (Eun. V 6, 22) Leo a. O.

N.

nunc hominum aus Pers. 385. 3 Leo in Rh. M. 38, 16.

<u>nuper</u>: Andr III 3,8 non nuper „nicht erst vor kurzem", Phor. II 2,1 his parasitis 'qui nup[er] deserint, i.e. de assentatoribus. — cf. Petr. sat. p. 6,3 (Buech. min.).

obsonatio Andr. II 2, 30 32

obsequium Andr I, 1, 40

obtrudi Andr. I 5, 15

oeconomia Andr. II 3, 25

οἰκονομία Andr I 4, 1

ne = non vd. valde Andr. Prol. 17

Nomen mulieri a patria impositum Andr I 1,58

O.

P.

operatio verborum Andr. I 1,11
opem ferre dicitur in malis rebus et his qui de salute dubii sunt. Andr. I 3,5
opinor ex coniecturis Andr. II 2,30

oratorie v. ῥέω p. 333.

oscitantes Andr. I 2,10

παράδοξος Andr. I 1,41
παρασκευή alterius scenae Andr. I 3,21

παρρησία servilis Andr. II 1,24.

Παρονομ.: ~~der~~ Don. de schem. erklären d. Wort anders. Volkmann, d. Rhet. d. Gr. u. R. p. 407 hält Don. in Andr. demnach für d. Einfall e. müssigen Grammatikers. (Vgl. auch O. Kaehler de usu adnom. 1882) p. 8).
pathos Andr. I 1,104

periocha Andr I 1,1
perimproprius Andr. I 1,41
perspicere est ad plenum et perfecte videre Andr. II 3,4
petitor d[illegible] Andr I 1,75

Plusquamperf. coni. pro imperf. v. A. Reifferscheid: Anecd. Fulgent. p. 8

porro in futurum dixit. Andr. Fr. 22

postmodum Andr. Fr. 25

praeparatio quasi vestibulum orationis Andr. I 5,50
praeterita magis lacrimabilia Andr. I 5,46
τὸ πρέπον Andr. II 1,25
principium prologi Andr. Fr. 1
principium Terentianum in ingiangendis personis Andr. I 5,32

Q.

prologi intentio Andr. Pr. 1, officium prologi Andr. I 1
in prolatu Andr. Prol 12
propono uit ut Andr. Prol 1

protaticus Andr. I 1, 1

providentia duplex est Andr. I 2, 12

quin pro immo. Andr. II 2, 9

quo minus = quo impeditius Andr. II 1, 26

ratiocinatio Andr. I 1, 115

reliquum = postremum τὸ λοιπόν Andr. Fr. 25.

R.

Resciscere est, quum, quod de industria celatur, vix argumentorum vi agnoscitur. *Hec.* II. 1. 11. Resciscunt, ad quos pertinet: et resciscunt, qui nesciunt: sciunt, qui negligunt. Et resciscimus ex alio: scimus etiam per nostram opinationem. Rescire est recognoscere et vix invenire, quod quis nescierit. *Hec.* V. 4. 28.

Rescribere dicebant pro renumerare. *Phorm.* V. 7. 29.

Respicere est porro retro adspicere, sed et non oblivisci illius, quem praecedis felicitate. *And.* V. 6. 11.

Restituimur iis, quibus nos volumus: reddimur iis, qui nos volunt. *Eun.* I. 2. 67. Redditur et restituitur cupiens cupientibus, ut parenti filius. *Eun.* IV. 6. 8.

Retinet, qui adversum aliquem tenet. *Adelph.* I. 1. 33.

Rhamnus pagus Atticae est. *And.* V. 4. 27.

Ridet, qui simpliciter ridet: deridet, qui cum alterius irrisione et contemptu ridet. *Adelph.* V. 3. 66.

Rivales qui et unde dicti. *Eun.* V. 9. 42.

Rursum retro versum: ut prorsum, prius versum. *Adelph.* I. 1. 46.

S.

Sacellum sacra cella. *Adelph.* IV. 2. 37.

Sal neutraliter condimentum est, masculine sapientia. *Eun.* III. 1. 10.

Saltem a captivis natum, qui nihil aliud praeter salutem a victore petunt. *Adelph.* II. 2. 41. Andr. II 1, 13

Sanguinolentus a matre infans. *And.* III. 2. 6.

Sanguis noster res et sumptus dicitur. *Phorm.* I. 1. 12 et 13.

Sat habeo. Sic antiqui pro sufficit dicebant. *And.* II. 1. 35.

Saxum volvere, proverbium. *Eun.* V. 9. 55.

Scelerosus est multorum: scelestus vel unius. Scelerosus proprie auctor est sceleris: sceleratus, in quo scelus sit constitutum vel commissum. *Eun.* IV. 3. 1.

Scilicet semper cum εἰρωνείᾳ ponitur. *And.* I. 2. 14.

Scimus, quod certum est: noscimus, quae adhuc incerta desideramus. *And.* I. 1. 26. Scimus, quae ad nos deferuntur: rescimus celata. *Hec.* I. 2. 114.

Scirpus palustris res et levissima, sine nodo et levis iunci species. *And.* V. 4. 38.

Scitus et pulcher differunt. *And.* III. 2. 6. *Hec.* V. 1. 12.

Scorti ἔτυμον. *Eun.* III. 1. 34.

Scrupulus a scrupo lapide dictus, lapillus minimus. *And.* V. 4. 37. *Adelph.* II. 2. 21.

Secretum latens latici comparatur, intravas clausum exsistenti, quod, quum effunditur, manat. *Adelph.* II. 4. 19.

Sectae philosophorum a sectando dictae. *Eun.* II. 2. 31.

Reticentia = ἀποσιώπησις Andr. IV 4, 51.

rumorigeratio Andr. I 2, 14

qui sanus est validus Andr. I 2, 24
salve, salvete Andr. I 5, 32

inter scimus et in memoria habemus interest Andr. I 1, 13

scribit qui verba adhibet Andr. Fr. 9

sed inceptivum Andr. II 1, 10
sed .. transitum significat ad aliam rem atque eam quae agebatur. .. Andr I 4, 38; I 3, 1
sedulo Andr I 1, 119

Sententiae quae a pronominibus incipiunt seria semper et vera promittunt Andr. II 1, 30

Servorum nomina unde sint indita Andr. I 3, 21

sic pro leviter et neglegenter (οὕτως) Andr. I 2, 4
sic . nudum .. significatio languoris cuiusdam et lentitudinis. Andr. IV 5, 9.
signatissime Andr I 1, 6
signum aemulationis Andr. Pr. 6

specialiter Andr. Prol. 18

spes praeterita Andr. II 1, 4

tilus ad verba refertur Andr. Pr. 12

subdistinguere Andr. Pr. 11

συγκοπή Andr. I 1, 4

Andr. Pr. 27, Andr. I 1, 20, I 4, 3
συντομία Andr. I, 1, 75
συνεκδοχή Andr. II 2, 34

θεὸς ἀπὸ μηχανῆς Andr $\overline{I}$ 1,1
tollere quidquid peperisset Andr. I 3,14

<u>tollere</u> ~~[illegible]~~ filium: über d. Bedeutung d. Sitte (Anerkennung der Legitimität)
z. Don. in Andr. III 1,6.
τραγικόν Andr. $\underline{II}$ 1,1

tulit pro attulit Andr $\overline{I}$ 1,115

validus est qui. Andr $\overline{I}$ 4,2
u. i. c. postquam Andr. II 2,19

V. U.

venustus Andr I, 1, 93

verba dare, fallacia est Andr I 3, 6

veritas Andr. I 1, 40
vernalis Andr. I 2, 13

Veteres bei Donat (vor Augustus): Chr. Hoffer, de pers. usu (1877) S. 32 u. Flockeisen in Rh. Mus. XX p. 271.

vide quam … höchst lesendung: see p. 333.

virtus Andr I 1, 1

unum negotium in multas partes distrahere, Andr. I 5, 26
una = simul, Andr. I 1, 54
unus = unbest. Artikel: „ex consuetudine" –

usque antehac Andr II 1, 3 nulla praepositio praeposit-oni adiungi separatim potest.

vultuose Andr. I 2, 13, I 3, 21
vultus u. vultuose, Sammlung d. Stellen in Chr. Hoffer, De person. usu (Hal. 1877) S. 23–30

ἐν ὑποκρίσει Andr. II 2, 11, 13, II 3, 12.
ὑποφορὰ ἀφ᾽ ἐκπληκτῆς Andr. II 3, 22
Ὑφέν s. Leo in Rh. Mus. 38, ~~27~~ 329.
Zeugma Andr. I 1, 6

Υ.

Ζ.

INDEX SCRIPTORUM

a Donato laudatorum.

Adesionem sequor Eun. 4, 4, 22.

Ennius Andr. Prol. 18

Menander Andr. Frol 9, 10 (Andria et Perinthia), 11

Plaut. Andr. Fr. 18

Plaut. bei Fest. s. Seidolph, De Fest. et Pl. loc. Plaut. Lips. 1883. bes. S. 203 (aus [illegible] diss. Jen. II).

Lucanus (et Iuvenalis) non ante IV. saeculum a grammat. laudatur in commentariis: v. Benth. Halfpap, Quaest. Serv. (Gryphisw. 1882) p. 1 sq. (Ad. Kiessling auctor est eius rei), cf. p. 3 adn. 3.

Zu Probus vergl. Prisc. I p. 238

Plaut in Mercat. Andr I 1, 120

Aug. Nitzschner, De locis Sallust. qui ap. script. et gram. vet. leguntur. Diss. in. Götting. (Hannov.) 1884
p. 40 – 51.

Aeneid. lib. II 314 citiert in Andr I 1, 111

Ex officina C. P. Melzer.